

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

ГОДИНА VII

11-12

»ФИЛАТЕЛИСТА« ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уредништво: Булевар Революције бр. 1

Одговорни уредник: Риста Аћимовић, Београд, Студентски трг 10. — Тел. 20-135

Све рукописе, наруџбине, рекламације слати на адресу: Инж. Александар Петровић, Београд, Војводе Драгомира ул. бр. 25. — Тел. 40-277.

Рукописи се не враћају.

S A D R Ź A J

D. Draginčić: DESET GODINA REPUBLIKE	173
M. Rot: GDE JE ŠTAMPANO PRVO IZDANJE MARAKA S LIKOM KNEZA MILANA	174
A. P.: TREĆA JUGOSLOVENSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA U ZAGREBU — JUFIZ III	179
POŠTANSKE MARKE UJEDINJENIH NACIJA	180
M. Verner: „FINLANDIA 56”	181
PRVI PREKOOKCEANSKI LETOVI NA POŠTANSKIM MARKAMA AEROFILATELIJA	183
T. Delja: PRVI POKUŠAJI RAKETNE POŠTE	184
A. Sever: SEĆANJE PRI ŠOLJICI CRNE KAFE	186
KROZ FILATELISTIČKI SVET	187
O POŠTANSKOM KOVČEŽIĆU	189
NAŠE MARKE	190
PRIGODNI ŽIGOVI	192
PREGLED FILATELISTIČKE ŠTAMPE	194
VESTI IZ SAVEZA	194
IZ UREDNIŠTVA	196
UPOREDNI PREGLED CENA MARAKA FNRJ PO KATALOZIMA	197
NOVE MARKE	201

»FILATELISTA« ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Rédigé par un Comité de rédaction.

Redaction: Boulevard de la Revolution 1.

Rédacteur en chef: Rista Aćimović, Belgrad, Studentski trg 10, — Tel. 20-135

Manuscripts, commandes, réclamations doit être envoyé à l'adresse:

Ing. Alexandre Petrović, Voïvode Dragomira 25, Beograd. — Tel. 40-277.

Les manuscrits ne seront pas renvoyés.

S O M M A R I E

D. Draginčić: 10e anniversaire de la République (173) — M. Rot: Où la première émission de timbres-poste à l'effigie du prince Milan a-t-elle été imprimée? (174) — A. P.: Troisième exposition philatélique yougoslave à Zagreb — JUFIZ III (179) — Emissions de timbres-poste de l'Organisation des Nations Unies (180) — M. Verner: „Finlandia 56” (181) — Premiers vols transatlantiques commémorés par les timbres-poste (183) — Aérophilatélie (183) — T. Delja: Premiers essais de la poste aux „raquettes” (184) — A. Sever: Souvenirs auprès d'une tasse de café noir (186) — A travers le monde philatélique (187) — A propos de la boîte aux lettres (189) — Nos timbres-poste (190) — Oblitérations spéciales (192) — Brefs aperçu de la presse philatélique (194) — Nouvelles de nos Unions (194) — De la Rédaction (196) — Tableau simultané des prix de timbres-poste de la RPFY d'après les divers catalogues (197) — Nouveaux timbres-poste (201).

ПАЖЊА!

ПРЕТПЛАТУ СЛАТИ НА ТЕКУЋИ РАЧУН
УРЕДНИШТВА И АДМИНИСТРАЦИЈЕ
»ФИЛАТЕЛИСТЕ« 104 — Т — 502

Cena ovog
dvobroja Din.

40

Deset godina Republike

Ove godine proslavljamo desetu godišnjicu od proglašenja Federativne Narodne Republike Jugoslavije, desetu godišnjicu od konačne potvrde onoga što je dve godine ranije, još u toku borbe i teških okršaja, započeto u Jajcu na Drugom zasedanju AVNOJ-a. Tada su donete odluke kojima je potvrđena novonastala istoriska situacija, odluke koje su ozakonile pobeđu Narodne revolucije i njenu tvorevinu novu narodno-demokratsku Jugoslaviju, izniklu iz zajedničke oslobodilačke borbe jugoslovenskih naroda. Ove odluke, iako su donete pre svršetka rata, značile su konačnu političku pobeđu oslobodilačke borbe naših naroda, koja je izvojevana pod rukovodstvom radničke klase i Komunističke partije.

Za deset godina posleratnog razvitka učinjeno je više nego ranije za nekoliko decenija. Radni polet, kakvim su naši narodi obnavljali svoju ratom opustošenu zemlju i stvarali nova dela socijalističke izgradnje, nije se mogao ranije ni zamisliti. Nikada se naši radni ljudi nisu s takvim oduševljenjem i žrtvama nalazili na zajedničkom poslu. Svesni da rade za sebe, za svoju budućnost, za srećniji život svoje dece, ljudi nove Jugoslavije davali su ogroman doprinos bržem razvitku i jačanju naše ekonomske i političke samostalnosti. Od zaostale i zavisne zemlje, postali smo snažna industriska zemlja, čiji će čvrsti osnovi u neposrednoj budućnosti doneti nova blagostanja za sve radne ljude. Pa iako danas još nemamo sve ono što nam je potrebno, svesni smo cilja i teškoća sa kojima smo se uvek smelo hvatali u koštac, jer smo uvereni da je izabrani put jedino mogućan i pravilan.

I baš rođenje naše Republike, njeno konačno oformljenje neposredno posle jedne teške borbe koju smo vodili bez pomoći sa bilo koje strane, objašnjava naš celokupni kasniji razvitak u kojem su narodi Jugoslavije povezali svoju sudbinu u nerazdvojnu celinu.

Gde je štampano prvo izdanje maraka s likom kneza Milana

(Nastavak sa 136 strane)

Toliko što se tiče štampe i „curihtovanja“, koje ću otsada nazivati „udešavanjem“.

Poznato je da je upravnik beogradske štamparije, Rajčević, otišao 1866 god. u Beč, da bi se upoznao sa načinom izrade maraka.* Pošto je Beč onda štampao sa mekom podlogom, možemo logično pretpostaviti da je i Beograd štampao u toj tehnici.

Verner kaže da je prvo izdanje ispalo dobro, jer je rađeno na boljim mašinama (u Beču), a kasnija izdanja da su gora, jer su mašine bile mnogo slabije (u Beogradu). — Da li je inž. Verneru poznata makar jedna činjenica, ili samo neka indicija, koja bi mogla potkrepiti to njegovo tvrđenje? — Beogradska štamparija je bila novijeg datuma, i zar misli Verner da je Srpska država za svoju štampariju kupila neke stare, istrošene mašine? Ja sam, naprotiv, mišljenja da je Beograd imao najmodernije, odlične mašine, možda čak i bolje nego Beč, koji je imao svoje mašine možda još od 1850 god., kada su izašle prve austrijske marke.

Ali upravo za protivno od onoga, što inž. Verner tvrdi, mi imamo čak i jedan **pismeni dokaz**. Možemo svakako pretpostaviti da je upravnik beogradske markarnice Rajčević bio štamparski stručnjak; i kada je 1866 god. bio poslan u Beč, on je dobio od svog ministra pismeni nalog, da nabavi potrebne mašine za štampanje maraka.* Da je Rajčević nabavio svakako nove i najmodernije mašine, i to za preduzeće koje je on lično vodio, u to ne treba sumnjati; a i štamparski proizvod tih mašina, marke s likom Kneza Mihajla, dokazuju da su te mašine bile zaista dobre. Zato čoveka mora iznenaditi da inž. Verner, unatoč ovim poznatim činjenicama, tvrdi da je Beograd imao „mnogo slabije štamparske mašine nego li Beč“.

I zato se opet vraćam na marke Kneza Mihajla od 10, 20 i 40 para beogradskog izdanja. Uporedio sam ponovno i pomno te marke sa onima bečkog izdanja, i mogu tvrditi, bez bojazni da bi me Verner ili iko drugi demantovao: beogradsko izdanje maraka Kneza Mihajla ispalo je bolje od

onoga izrađenoga u Beču! O tome se može svako upoređenjem uveriti. — **To je dokaz**, ne samo da su beogradski majstori bili odlični, nego i da je beogradska štamparija imala odlične mašine i tehnički bila na visini, kada je mogla izraditi tako dobre marke.

I u pogledu „udešavanja“ Verner nije u pravu. Nema tog štamparskog „umetnika“ kome se ne bi dogodilo za vreme štampanja, da se podmetnute podloge ne pomaknu, što se na markama odmah vidi (pomaknuto udešavanje — verschobene Zurichung). To se nalazi i kod austrijskih maraka od 1857 god., što baš nije osobito retka pojava, a Verner ima u svojoj vanrednoj zbirci Austrije sigurno ne samo jedan takav komad.

Kada osmotrimo marke Kn. Mihajla i Kn. Milana, videćemo jednoliku štampu, nijedna partija slike nije istaknuta, što je znak da je rađeno sa jednoličnom mekom podlogom, bez podmetanja — udešavanja, isto tako kako je rađeno kod definitivnog atinskog izdanja velikih Hermesovih glava. Kroz moje ruke prošlo je mnogo hiljada maraka sa likom Kneza Milana; nikada nisam naišao ni na jednu marku na kojoj bi se zapazilo „pomaknuto udešavanje“, — najbolji dokaz da toga „udešavanja“ nije ni bilo.

Izlizanost klišeja zapažamo već kod prvog izdanja, kako sam to u svom prvom članku naveo. — Verner navodi kao jedan razlog izlizanost klišeja kod II izdanja razliku u debljini papira, koja navodno mnogo deluje na stanje klišeja. Tu razliku u debljini papira, koja je, uostalom, vrlo mala, nalazimo dosta retko kod maraka od 20 para, a **vrlo retko** kod 10 para; a zar Verner misli da taj mali broj neznatno tanjih tabaka kod vrednosti od 20 para, a možda svega nekoliko desetina tabaka kod 10 para može uticati na klišeje? Kod meke podloge tu neznatnu razliku u debljini izjednačuje meka podloga, i čak veliki broj takvih tabaka ne bi mogao da deluje na klišeje. — Ali šta je n. pr. sa markama od 25 para, gde tih razlika u debljini papira nema, pošto tu vrednost poznajemo samo na debljem papiru? A baš po Vernerovom tvrđenju kod maraka od 25 para možemo izlizanost klišeja naročito zapaziti. Tu inž. Verner pada u proturečnost, iz čega se može videti, da taj njegov navod o debljini papira nema nikakve

* Po Deroccovoj knjizi „Istorija poštanskih maraka Srbije“, strana 17.

stvarne osnove. Inače bi baš kod maraka od 25 para izlizanost klišeja morala biti manja, a ne veća.

Ali po čemu misli Verner da su obe vrste hartije upotrebljavane istodobno i naizmenice. Napomena inž. Vernera da su boje kod obih vrsta papira istovetne je vrlo slab argument. Boje celog II izdanja su dosta izjednačene, većih razlika u boji nema (izuzev znatnih razlika u senčenju — niansama, posledica jačeg i slabijeg nanosa boja), te prema tome se iz te činjenice ne može ništa zaključiti, pošto nam senčenje baš ništa ne kazuje. Zar nije mnogo verovatnije da je najpre upotrebljena jedna vrsta papira, pa kada je ista utrošena, nabavljena, odnosno upotrebljena druga, koja se je od prve razlikovala? Ako smo već prinuđeni da u nedostatku tačnih podataka pravimo pretpostavke, svakako je bolje pretpostaviti ono što je najprirodnije i najverovatnije, a ne ono što je manje verovatno. To je samo jedna opšta napomena, jer razlog u pogledu debljine papira i onako otpada, kao što to najbolje dokazuju marke od 25 para. Ali našao sam potrebnim da to napomenem, da bi pokazao, koliko je potrebno biti obazriv kod istraživačkog rada, i da svaku činjenicu, a osobito pretpostavku, treba svestrano i pomno ispitati, da se ne bi došlo do pogrešnog zaključka, odnosno rezultata.

Izlizanost klišeja Verner zapaža tek kod II štampanja, međutim ako će svoje marke I izdanja dobro pregledati, sigurno će već tamo naći dosta takovih izlizanih primeraka. Kada se pokazuju znaci izlizanosti znači, da je gornji kaljeni sloj istrošen, a izlizanost se onda mnogo bržim tempom pojačava. Zato je sasvim prirodno da se izlizanost kod drugog izdanja pojavljuje u znatno jačoj meri, a kod svakog sledećeg izdanja još više.

Tu izlizanost klišeja Verner pripisuje nadalje prejakom pritisku stroja, odnosno klišeja na papir. I ovo Vernerovo tvrđenje je sasvim proizvoljna pretpostavka, i on ne navodi za to uopšte nikakove dokaze, ili barem indicije, makar da on to navada kao sigurnu postojeću činjenicu. Ali mi imademo za ovo tvrđenje **dokazanih protučinjenica**: sa klišejima sa likom kneza Mihajla otštampana je cela bečka naklada, a posle u Beogradu kroz skoro tri godine beogradska izdanja tih maraka, na „slabijim mašinama”, kako ih Verner naziva. Pa ipak se ni posle tri godine rada na tim markama ne vidi izlizanost klišeja, makar da su te beogradske mašine verovatno radile sa istim pritiskom, kako kod maraka Kn. Mihajla, tako i kod onih Kneza Milana! Da su klišeji sa likom kneza Milana bili bolje kaljeni, svakako se ne bi tako brzo istrošili, pa makar štamparski stroj jače pritisnuo za vreme štampanja. Biće dakle ipak drugi razlog izlizanosti klišeja, nego što to inž. Verner navodi, i

mislim da je razlog, koji sam ja naveo, t. j. loše kaljenje, ipak tačan.

U svom prvom članku ja sam napomenuo da kod drugog izdanja nalazimo primerke koji su još srazmerno dobri, (a kod I izdanja već pomalo izlizane komade), i koji potiču od manje izlizanih klišeja. I to potkrepljuje moje tvrđenje, i dokazuje stanovitu postepenost u izlizanju klišeja. Prvo otšampane marke II izdanja srazmerno su dobre, po prilici kao one slabije I izdanja. Pošto je kaljeni sloj već bio „načet”, to se je izlizanost ubrzano pojačavala, tako da je već nakon kratkog vremena bila očita. A poslednja štampanja II izdanja pokazuju već toliku izlizanost klišeja, kao marke III izdanja.

Verner dalje navodi kao jedan razlog da je II izdanje lošije, neuravnotežanost sloja boja. To njegovo tvrđenje, opet proizvoljno, demantuju same marke II izdanja. Ako osmotrimo same marke, videćemo da je **nanos boja** sasvim ravnomeran, što nam je tim lakše ustanoviti, pošto nam od maraka od 25 para stoje na raspoloženju veliki neupotrebljeni blokovi; a i upoređenjem i posmatranjem pojedinih maraka možemo ustanoviti, da je nanos boja vrlo pravilan i ujednačen.

Verujem da sam ovim, istina dosta dugim, objašnjenjima obesnažio u celosti pretpostavke inž. Vernera u pogledu štampe, i da su razlozi koje sam ja naveo za dobru štampu I izdanja (t. j. novi klišeji, odlične boje, dobar papir), a za lošu štampu II izdanja (izlizani klišeji, loše boje i loš papir), na činjenicama osnovani.

Zupčanje. Najmanje ubedljivo deluju razlozi koje Verner navodi u pogledu zupčanja, da bi opravdao svoje stanovište da su marke štampane u Beču. A to je shvatljivo, jer baš kod zupčanja našao se inž. Verner nasuprot samim stvarnim činjenicama, a činjenice se ne mogu obarati pretpostavkama. Pretpostavke koje inž. Verner pravi, su rezultat zaista vrlo smelih i neodrživih kombinacija, i nemaju nikakovu stvarnu podlogu.

Iz članka D. Novaka u Berner Briefmarken-Zeitung br. 7/8 i 9 iz 1953 god. o srpskim novinskim markama izdanja 1867 god., kao i iz prevoda mog članka objavljenom u Filatelisti br. 4—5 i 6—7 iz 1954 god. vidi se, da je inž. Verner mišljenja da Beograd do 1869 god. nije imao mašinu za zupčanje! — U svom odgovoru na moj članak Verner to doduše više ne kaže izričito, ali iz njegovog razlaganja se vidi da još uvek zastupa to mišljenje, pošto govori o tome da je Beograd kupio iz Beča mašine za zupčanje nakon štampanja I izdanja maraka Kn. Milana. To njegovo mišljenje je vrlo čudno, pošto protureći svim poznatim činjenicama, a to donekle objašnjava kako je mogao doći do skroz pogrešnih zaključaka. Ja sam u prevodu mog pomenu-tog članka dokazima obesnažio ovo mišlje-

nje — tvrđenje inž. Venera, pa neću to da opetujem, nego upućujem čitaocu da pročitaju ono što sam o tome pisao u br. 4—5 „Filateliste” iz 1954 god., na str. 55 do 56 u poglavlju „Ad c)”, kao i br. 6—7/1954 god. str. 80 i 81 (u odgovoru D. Novaku).

Ne bavim se taksenim markama, i zato mi nije poznato kakova zupčanja imaju austrijske i mađarske taksene marke onog doba. Prema Verneru imaju linijsko zupčanje $9\frac{1}{2}$, $11\frac{1}{2}$ i $12\frac{1}{2}$. A zašto onda ta zupčanja ne nalazimo i kod poštanskih markama izrađenih u ono doba u Beču? I kada Dvorska štamparija prilikom izrade maraka kneza Mihajla mora radi formata tih maraka da pribegne linijskom zupčanju, upotrebljava zumbu 12, koje nema kod taksenih maraka, a sledeće 1867 god. upotrebljava kod austrijske marke od 50 krajcara opet isto zupčanje 12, a ne gore navedena tri zupčanja. — Dvorska štamparija bila je ogromno preduzeće, koje je snabdevalo jednu veliku državu sa poštanskim markama, taksenim markama, vrednosnim hartijama itd. Nije li možda svako to odeljenje imalo svoje posebne mašine, kako je to često kod velikih preduzeća? Inače, ako su Vernerovi podaci tačni, kako da objasnimo da se kod poštanskih maraka pojavljuju sasvim druga zupčanja nego kod taksenih maraka?

Ako i odbacimo tu mogućnost, koju sam nabacio kao pretpostavku bez ikakvih podloga i dokaza, kako objašnjava Verner pojavu drugih zupčanja kod maraka s likom kneza Milana, koja se u Beču nikada, ni pre, ni posle, nisu upotrebljavala? Mi smo do sada navodili samo zupčanja od pola zupca razlike, ali kod maraka kneza Milana I izdanja imademo i zupčanja od četvrtine zupca razlike: $9\frac{3}{4}$, $11\frac{3}{4}$, $12\frac{1}{4}$ itd., za koja je dokazano da potiču od posebnih zumbi. Pa zupčanje 13, koje se u Beču pojavljuje tek pet godina kasnije, t. j. 1874 god. Za ovo Verner ne daje objašnjenje da bi opravdao svoje stanovište.

Ja sam u svom prvom članku napisao, da je veličina maraka sa likom kneza Milana odgovarala sasvim austrijskim markama od 1867 god., i da bi ih zato Beč verovatno zupčao na istoj mašini kao i svoje marke, t. j. zupčanjem celog tabaka $9\frac{1}{2}$ (Bogenzählung). — Na moje veliko iznenađenje čitam u Vernerovom članku: što je format maraka s likom Kn. Milana bio neobičan, i otstupao od uobičajenog manjeg formata maraka, koje je Dvorska štamparija izrađivala za Austriju, bili su primorani otstupiti od uobičajenog načina zupčanja (okvirnog ili tabačnog).

Da si je Verner uzeo samo malo truda da uporedi te marke sa austrijskim iz 1867 god., video bi: da je visina slike apsolutna ista; da je širina slike austrijskih maraka zajedno sa okvirom neznatno veća; da je celokupna veličina obih maraka istovetna (sa neznatnim otstupanjem kod

pojedinih primeraka, uslovljenim linijskim zupčanjem srpskih maraka); da je prema tome format maraka Kn. Milana bio i te kako prikladan za zupčanje na mašinama Dvorske štamparije za zupčanje celog tabaka. Da je Verner celoj toj stvari obratio malo više pažnje (koju po svojoj važnosti za našu filateliju i zaslužuje), sigurno mu se takova očita i krupna greška ne bi potkrala.

Da li je Verner uopšte razmislio o čirjenici da kod II izdanja nalazimo ista zupčanja kao i kod I izdanja? Kako on to objašnjava, ako su ova dva izdanja zupčana na raznim mestima? — Iz svih ovih razloga je sigurno, protivno Vernerovom sigurnom mišljenju, da marke Kn. Milana nisu zupčane sa mašinama, koje su u ono vreme služile za zupčanje austrijskih taksenih maraka.

Inž. Verner nabaci neku pretpostavku, za koju nema ne samo podloge, nego ni najslabijih indicija, pa onda na temelju te proizvoljne pretpostavke gradi svoju teoriju. — Verner tvrdi da je Beč u ono vreme prodao Budimpešti za njenu novu markarnicu „suviše i nepraktične” mašine. Mađarska je onda stekla upravo samostalnost, i (ukoliko je Vernerovo tvrđenje tačno), uzela, može biti, iz Beča te mašine (možda deoba zajedničke imovine?). Ali je Mađarska u ovoj prvoj ili drugoj godini svoje samostalnosti bila još odviše ovisna od Beča, pa je Dvorska štamparija uspela da joj utrapi te svoje starudije.

U vezi s tim tvrđenjem inž. Verner kaže dalje, da je Beograd u to vreme sigurno bio interesent za kompletan uređaj za izradu maraka. Ako Verner sigurno to zna, treba da kaže odakle to zna, odnosno na temelju kojih dokumenata ili činjenica on to tvrdi. A ja sam siguran, a valjda i svi drugi koji su se barem površno bavili istraživanjem srpskih maraka, da Beograd nije bio za taj uređaj interesent, jer je takav uređaj već imao, sa kojim je već tri godine štampao marke; a dokaz za to jesu odlično uspele marke Kneza Mihajla. — Nadalje tvrdi Verner da je verovatno i Beograd dobio iz Beča veći broj perforacionih mašina, zato što je Budimpešta dobila takove mašine iz Beča. Isto tako mogao bi i ja tvrditi, da je Carska štamparija u St. Petersburgu prodala svoje stare izranžirane mašine Beogradu, istina, dokaza za tu tvrdnju nebi imao. — A zar inž. Verner zaista misli da je beogradska markarnica, t. j. Srpska država, kupovala stare istrošene, „nepraktične” mašine? Ja nisam toga mišljenja, naprotiv!

Kao daljnji dokaz da su marke štampane u Beču navodi Verner, da su „mašine”, kojima je zupčano II izdanje 1872 god., bile već istrošene, Da su 1872 god. zumbi bile već istrošene, time se i ja slažem, jer je tim istim zumbama zupčano celo I izdanje, samo se naravno radi o

tome, gde je to zupčanje izvršeno. — Do tog pogrešnog zaključka mogao je Verner uopšte kamo radi toga doći, jer mu, izgleda, nije poznata konstrukcija mašine za zupčanje, i on ne pravi razliku između mašine i zumba, koja se umeće u mašinu. O tome govoriću još u sledećem otketu.

Sledeći argumenat inž. Vernera je toliko neobičan da zaista začuđuje, kako je mogao takovog šta izneti. Verner kaže da su u Beču zato „upotrebljavali razne mašine za perforisanje” kod maraka Kn. Milana, da bi time dokazali ispravnost i upotrebljivost svojih starih mašina, koje su kasnije ustupili Beogradu!

Pre svega, Verner pretpostavlja da je za svaku širinu zupčanja potrebna jedna druga mašina za zupčanje. Pošto se kod I izdanja maraka s likom Kn. Milana upotrebilo oko 10 zupčanja raznih širina (bez njenih kombinacija), to je prema navodima Verner trebalo za to isto toliko perforacionih mašina! Da bi obavestio čitaoca, kojima to nije poznato, dajem ukratko sledeće razjašnjenje: U mašinu za zupčanje umeće se jedna zumba (Zählungsleiste), na kojoj su u izvesnom rastojanju nameštene igle, koje buše rupice u papir, i tako nastaje zupčanje — perforisanje. Prema tome u kojem su rastojanju nameštene igle, nastaje šire ili uže zupčanje: $9\frac{1}{2}$, 10, 11 itd. Prema tome se sa jednom mašinom za zupčanje mogu izvršiti nebrojeno mnogo zupčanja raznih širina, treba samo izmeniti zumbu. (Stvar vrlo prosta, slično n. pr. izmeni forme — štancne kod mašine za utiskivanje).

Najmanje jednu mašinu za zupčanje imao je Beograd; **dokaz:** sa njom su zupčane u Beogradu marke Kn. Mihajla. Sa tom jednom mašinom moglo se izvršiti zupčanje u svim mogućim širinama, ovisi o tome kakova se zumba umetnula. Ali verujem da je Beograd imao najmanje dve mašine za zupčanje, čime se mogu objasniti mnogobrojna mešana zupčanja.

I to hoću da objasnim da bi po mogućnosti sve pojedinosti čitaocima bile jasne. Prilikom zupčanja pomakne se pomična rama mašine, na kojoj leži tabak, ili pak zumba, automatski ili poluautomatski, za onoliko, koliko je potrebno da se utisne u papir novi red rupica. Trebalo je samo mašinu uštelovati za koliko da se pomakne nakon svakog bušenja rupica. Kod maraka s likom Kn. Milana to otstojanje iznosi u širinu oko 17 mm, a u smeru visine oko 26 mm. Da se je radilo samo sa jednom mašinom za zupčanje trebalo bi češće promeniti otstojanje u kojem su bušene rupice, a to je verovatno kod ondašnjih mašina bilo skopčano sa većim gubitkom vremena. Ako, se je radilo sa dve mašine, posao je išao znatno brže: jedna mašina je zupčala u smeru širine, t. j. u otstojanju od 17 mm, a nakon toga su se tabaci zupčali na drugoj mašini u smeru visine, t. j.

u otstojanju od 26 mm. A toj okolnosti imademo da pripišemo razna i mnogobrojna mešana zupčanja.

U svom prvom članku ja sam pisao o nabavci novih zumbi, koje nisu bile sve jednake širine. Naravno da se prilikom zupčanja nije pazilo na to, da marka bude zupčana u oba smera zumbama iste širine, n. pr. $9\frac{1}{2}$, jer to u ono vreme nije igralo ulogu, filatelije u današnjem smislu nije bilo. Umetalo se u mašinu onu zumbu, koja je bila pri ruci, bez obzira da li je to bilo zupčanje $9\frac{1}{2}$ ili 12. A pošto su u markarnici imali zumbi od oko 10 raznih širina, od $9\frac{1}{2}$ do 13 (uzimajući u obzir od $\frac{1}{4}$ zuba), to nije ni čudno da su retko u obim mašinama bile zumbi iste širine. Da je, naprotiv, rađeno samo sa jednom mašinom za zupčanje, mešana zupčanja bila bi vrlo retka! Ona bi nastala samo onda, ako bi se za vreme rada jedna zumba pokvarila (n. pr. slomljene igle), i trebalo ubaciti drugu zumbu, a koja bi slučajno bila druge širine. Onda bi samo oni tabaci imali mešano zupčanje, koji su do trenutka defekta na zumbi već bili u jednom smeru zupčani. Mi bi imali doduše 10 raznih zupčanja, koliko vrsti zumbi je imala markarnica, ali marke bi sa sve četiri strane imale isto zupčanje, a mešana zupčanja bila bi iznimka i vrlo retka.

Prema Vernerovim navodima bečka štamparija hoće sa raznim zupčanjima dokazati ispravnost svojih starih mašina za zupčanje, i zato je to I izdanje tako raznoliko zupčano! Pri tome on polazi sa pogrešnog stanovišta, kao što sam već napomenuo, da je za svako zupčanje potrebna druga mašina. Ali bez obzira na fantastičnost takove pretpostavke, kako objašnjava Verner pojavu zupčanja, koja se nikada nisu u Beču pojavljivala, ni kod poštanskih, ni kod taksenih maraka, n. pr. $9\frac{3}{4}$, $11\frac{3}{4}$, $12\frac{1}{4}$, 13 itd., a da ne govorimo o onim zupčanjima, koja se kod austrijskih poštanskih maraka nisu pojavljivala, a za koje Verner tvrdi da su postojala kod taksenih maraka. A čemu one bezbrojne kombinacije zupčanja: $9\frac{1}{2} : 12$, $11\frac{1}{2} : 12$, $9\frac{1}{2} : 13$ itd.? Ja pre verujem da bi to odbilo svakog ozbiljnijeg kupca. I sve to Verner navada kao činjenice, i navodi da su te mašine za zupčanje (dakle više mašina) kasnije ustupljene Beogradu. Verner ne smatra potrebnim da navede ma i najmanji dokaz ili činjenicu, odnosno dokument, za to svoje tvrđenje; on zastupa tezu da su marke štampane u Beču, i za potkrepljenje te svoje teze iznosi pretpostavke, bez obzira na njihovu fantastičnost i neodrživost, pa čak i nemogućnost.

Inž. Verner tvrdi tako nemoguće stvari samo zato, jer izgleda da ne poznaje konstrukciju mašine za zupčanje. Pretpostavio sam najpre jezičnu grešku, lapsus linguae, ali na šest mesta izričito kaže „mašina”, a i smisao je takav da se vidi, da je zaista

mišljena cela mašina za zupčanje, a ne samo zumba. To mi je jedino objašnjenje da je Verner mogao uopšte praviti takove pretpostavke.

Nakon gornjih objašnjenja verovatno ni inž. Verner ne veruje u svoju pretpostavku o prodaju mašina Beogradu. Da se dokaže ispravnost mašina dostajala bi i dva ili tri zupčanja; a Dvorska štamparija sigurno nije imala nameru da na markama, i to na celoj nakladi, dokaže sa koliko raznovrsnih zumbi raspolaže, i da se tim zumbama može napraviti 180 raznih zupčanja, koliko se varijacija do sada konstatovalo kod I izdanja.

U toj umišljenoj prodaji velikog broja mašina za zupčanje vidi Verner jedino logično objašnjenje za tako veliki broj raznih zupčanja. Neka mi izvini moj prijatelj Verner, ali ja u tome ne nalazim nikakovu logičnost. Ja sam u svom prvom članku u „Filatelisti” br. 1/1954 baš u pogledu zupčanja naveo sve svoje razloge na temelju dokazanih činjenica, i svoje zaključke zasnovao bez ikakvih pretpostavaka, samo na temelju tih činjenica. Međutim sva tvrđenja i dokazivanja Vernera osnivaju se na pretpostavkama, često tako neodrživim i nemogućim, da začuđuje da se na temelju istih želi jednu tezu postaviti i braniti. — Na pojedine konkretne činjenice Verner ne ulazi, nego šutke prelazi preko njih, n. pr. kako se to može objasniti da zupčanje 9¹/₂ maraka Kn. Mihajla potpuno odgovara zupčanju 9¹/₂ maraka Kneza Milana?

Svoj istraživački rad uvek sam zasnovao na činjenicama, i samo u onim slučajevima, kada činjenica i dokaza nije bilo, pribegavao sam pretpostavkama. Ali i te pretpostavke morale su imati veliku verovatnoću, morale su biti logične, i morale su se oslanjati na druge činjenice. N. pr. mi nemamo pismenih dokumenata o tome, gde su nabavljene boje i papir. Pošto papir odgovara onome austriskih maraka, logično možemo zaključiti da je nabavljen u Beču. Boje prvog izdanja znatno su bolje od onih ostalih izdanja, prema tome nabavljene su iz izvora, gde su se mogle dobiti prvoklasne boje, t. j. u Beču, a to tim više, što se može pretpostaviti, da je sav materijal potreban za štampanje novih maraka nabavljen odjednom, dakle i nove zube. — U pogledu štampe bilo je opravdanja za moje tvrđenje između ostalog i zato, što je Beograd već izradio vrlo dobre marke (Kn. Mihajlo), i da je sa dobrim materijalom mogao izraditi isto tako i uspelo I izdanje maraka s likom Kneza Milana, a da ne ređam ponovno sve ostale činjenice i dokaze.

A baš u pogledu zupčanja stoje nam na raspoloženju toliko dokazanih činjenica, da nije bilo potrebno da se služim pretpostavkama. Izneti dokazi u mojem prvom član-

ku pretstavljaju niz takovih činjenica, kojima se ne mogu suprotstaviti druge činjenice. A inž. Verner je, izgleda, uvideo da je pored ostalih dokaza upravo **zupčanje najjači dokaz**, da su marke štampane u Beogradu, i u nedostatku činjenica izneo razne proizvoljne pretpostavke. — U svom prvom članku nisam izneo neke stvari, za koje sam držao da nisu od primarne važnosti, a koje sam sada naveo, n. pr. zupčanja od ¹/₄ zuba razlike, da je papir bez vodoznaka itd. Na temelju, i kao odgovor na Vernerov članak, ja sam sada taj niz dokaza upotpunio, i verujem da je potpun i bez nedostatka.

Postoji još jedna činjenica koja dovodi i te kako u sumnju tvrđenje da su marke I izdanja izrađene u Beču. Skoro tri godine štampaju se marke Kn. Mihajla u Beogradu, i verujem da su sa izgledom tih maraka bili zadovoljni svi merodavni činoci. Kakav razlog je mogao postojati da se odjednom dadu nove marke izraditi u Beču, kada prve marke izrađene u Beču nisu bile niučemu bolje od onih, izrađenih u Beogradu!

Možda še nekome poneka stvar biti još nejasna ili nedovoljno objašnjena, i biće od koristi, ako to iznese u „Filatelisti”. — U svom prvom članku ja sam se trudio da budem čim kraći, izbegavao sam duga objašnjenja, i nisam naveo uvek sve razloge i dokaze za moja tvrđenja, jer sam smatrao da su te činjenice i drugima poznate, ili da to nije potrebno. Međutim članak inž. Vernera mi je pokazao da je to nažalost bio propust, pa sam zato u ovom svom drugom članku sve opširno obrazložio i objasnio, da bi svako mogao stvoriti tačan sud o ispravnosti i tačnosti mojih tvrđenja i dokaza.

Inž. Verneru ja sam blagodaran na njegovom članku, jer mi je time dao priliku da svoj prvi članak upotpunim, da poneku stvar objasnim, i da time dovedem do izvesnosti svoje tvrđenje **da su prve marke sa likom Kneza Milana zaista štampane u Beogradu.**

SEKCIJA ZA INOSTRANU RAZMENU

Sve pošiljke za inostranu razmenu i svu prepisku oko toga ubuduće slati na adresu:

LJUBIVOJE M. ILIĆ
Beograd

Ulica Jelene Četković br. 12/III

Uz svaku pošiljku poslati i marku od 5.— dinara!

Treća Jugoslovenska filatelistička izložba u Zagrebu

— JUFIZ III —

Vrše se ozbiljne pripreme za ovu veliku manifestaciju jugoslovenske filatelije. Naši drugovi u Zagrebu rade neumorno, da bi opravdali nade, koje se u njih polažu i da bi ispunili zadatak koji im je postavio Savez filatelista Jugoslavije. Oni imaju pred sobom zaista težak zadatak: da pred celim svetom prikažu u što lepšoj svetlosti jugoslovensku filateliju. Pošto će na ovoj izložbi učestvovati i izlagači iz drugih delova sveta, njihov je cilj da se jugoslovenska filatelija pokaže sposobna da se može takmičiti sa stranim izlagačima, koji se najozbiljnije spremaju da prikažu Jugoslovenima dostignuća filatelije u njihovim zemljama. Skorašnje velike izložbe u svetu — Štokholmija, Norveks Oslo, Praga, Vestropa — pokazale su kakvi se takmičari javljaju na izložbama i sa kakvom ozbiljnošću za izložbe pripremaju. Nas ti stranci vrlo malo znaju! Ali, s obzirom na ono što se o nama iz vremena pre rata i na one malobrojne izlagače, koji su, sa časću, izišli na neke posleratne inostrane izložbe i prikazali jugoslovenska dostignuća u filateliji, ipak smo, kako se čuje uspeli da stvorimo lepo mišljenje u inostranstvu, a to će potsticati inostrane izlagače da s puno ozbiljnosti dođu k nama na takmičenje.

Po mnogim stranim stručnim filatelističkim listovima izlaze obaveštenja o izložbi u Zagrebu. Sekretarizat izložbenog odbora „stupio je u vezu sa filatelističkim savezima mnogih evropskih zemalja, koji su zamoljeni za propagandu JUFIZ-a među njihovim članstvom i za učestvovanje sa kvalitetnim eksponatima na našoj izložbi. I na tom sektoru zabeleženi su već zamerni uspesi, pa sekretarijatu redovno ulaze prijave inozemnih izlagača sa vrlo zanimljivim eksponatima. Brojni dopisi tih organizacija i pojedinaca svedoče, da se uspelo zainteresovati za našu izložbu međunarodnu organizovanu filateliju”.

Pozvane su i inostrane poštanske uprave „da sudeluju na Jufizu III sa repre-

zentativnim izloščima u službenoj grupi, pa su već do sada primljene prijave nekoliko inozemnih poštanskih uprava, a prva se javila poštanska uprava Ujedinjenih Nacija”.

Dakle, pretstoji nam ozbiljna borba, a želja nam je da iz te borbe (takmičenja) iziđemo svetla obraza.

Izložbeni odbor ulaže velike napore da jugoslovenski filatelisti, koji raspolažu sa znatnim prvoklasnim materijalom, iziđu na ovu izložbu s onim što najbolje mogu da dadu i po izboru materijala i po uređenju zbirke. Ali, „prema do sada stiglih pretprijavama iz inozemstva i naše države upada, nažalost, u oči dosta slabo zanimanje naših organizovanih filatelista”.

Izložbeni odbor, ma koliko truda uložio, ne može postići željeni uspeh, ako članovi naših filatelističkih organizacija ne odgovore svojoj dužnosti da pošlju svoje izložke — najozbiljnije pripremljene.

Jufiz III apeluje „stoga na članove izložbenog odbora, koji su u upravama republičkih saveza, da poduzmu živu i hitnu propagandu među članstvom za što veći broj izlagača na toj reprezentativnoj jugoslovenskoj izložbi i da savetima i uputama pomognu izlagače u pripremi izložaka”.

U sekretarijatu izložbenog odbora, u Jurišićevoj ulici br. 13 (u prostorijama Poštanskog muzeja) svi zainteresovani mogu dobiti sva potrebna detaljna obaveštenja.

Izložbeni odbor osigurao je prostorije u novom delu Zagrebačkog velesajma, koje će posve odgovarati za izložbu. Pripremaju se i nove vitrine, angažovan je stručnjak za dekorativnu opremu izložbenih prostorija. Naročita pažnja biće posvećena zaštiti izloženih objekata od štetnih upliva sunca i vlage.

Sad je dužnost svih nas da zajednički uložimo sve sile da nam JUFIZ III u svakom pogledu uspe!

A. P.

POŠTANSKE MARKE UJEDINJENIH NACIJA

16. govembra 1950. g. Generalna skupština Ujedinjenih nacija jednoglasno je odobrila osnivanje svoje posebne pošte i izdavanje sopstvenih poštanskih vrednosnica. Pripreme za pun rad ove pošte trajale su skoro godinu dana; tek 24. oktobra 1951. g. pojavile su se prve marke Ujedinjenih nacija.

Pojava ovih prvih maraka OUN bila je pozdravljena od celog sveta, — od nefilatelista, kao i od filatelista, jer je i ovim markama manifestovana međunarodnost ove značajne organizacije slobodnih naroda celog sveta. Na svima markama OUN tekstovi su ispisani na pet jezika službeno upotrebljivanih na raspravama u OUN, kojima govore najmnogobrojniji narodi celog sveta, — na engleskom, kineskom, ruskom, francuskom i španskom.

Crteži za ove marke dobijaju se putem međunarodnog konkursa od najboljih umetnika iz svih država, a izrada maraka poverava se renomiranim štamparijama u raznim državama (u Engleskoj, Holandiji, Americi).

Upotreba ovih maraka nije određena samo za one koji su uposleni u glavnom sedištu OUN u Njujorku, već njima može frankirati svoju korespondenciju i svaki posetilac ove organizacije.

Za filateliste postoji u Njujorku i jedno posebno otpravništvo maraka, a u Londonu, Parizu i Ženevi postoje filijale toga otpravništva. Na svima tim mestima filateliste se mogu snabdeti novim, neupotrebljenim markama i drugim vrednosnicama svih izdanja.

Dosad su štampane ove marke OUN:

1) U 1951. godini izdata je serija od 11 raznih vrednosti; puštene su u tečaj u dva dela: 24. oktobra vrednosti od 1, 1½, 3, 5 i 25 c. i od 1 D., a 16. novembra vrednosti od 2, 10, 15, 20 i 50 c. Slike na markama: na 1 i 10 c. narodi sveta pred zracima slobode koji sijaju iz OUN (njenog amblema), na 3, 15 i 25 c. zastava OUN, na 1½ i 50 c. palata OUN, na 2 c. i 1 D. emblem OUN s trakom s natpisima „mir, pravda, sigurnost“, na 5 c. pružena pomoć deci — ruka odraslog prihvata dečju ručicu — „UNICEF“, na 20 c. dve hemisfere vezane trakom u vidu osmice s natpisom „Ujedinjene nacije“.

2) 14. XII. 1951. izdata je i trajna serija maraka za vazдушnu poštu, koja se sastoji iz 4 vrednosti: od 6 i 10 c. sa slikom avio-

na i galeba i od 15 i 25 c. laste letu i amblem OUN.

3) 24. X. 1952. za „Dan Ujedinjenih Nacija“ izdata je jedna marka od 5 c. sa slikom opere u San Francisku.

4) 10. XII. 1952. za „Dan prava čoveka“ puštene su u tečaj 2 marke od 3 i 5 c. sa slikom obe hemisfere, s plamenom faklje u kružnom okviru s natpisom „Prava čoveka“ na pet jezika.

5) 24. IV. 1953. za zaštitu izbeglica izdate su 2 marke od 3 i 5 c. sa slikom grupe izbeglica.

6) 12. VI. 1953. za Svetski pošt. savez (UPU) izdate su 2 marke od 3 i 5 c. sa slikom karte sveta, a ispred nje pismo s pečatom OUN.

7) 24. X. 1953. za tehničku pomoć narodima 2 marke od 3 i 5 c. sa slikom tri zupčanika, s amblemom OUN u srednjem zupčaniku.

8) 10. XII. 1953. za „Dan prava čoveka“, na čijim se zracima greju pružene ruke.

9) 11. II. 1954. za organizaciju F. A. O. dve marke od 3 i 8 c. sa slikom klasa i cveta.

10) 10. V. 1954. o 35. godišnjici Međunarodne organizacije rada 2 marke od 3 i 8 c. sa slikom nakovnja i amblema OUN iznad njega.

11) 24. X. 1954. za „Dan Ujedinjenih Nacija“ dve marke od 3 i 8 c. sa slikom palate naroda u Ženevi.

12) 10. XII. 1954. za „Dan prava čoveka“ dve marke od 3 i 8 c. sa slikom majke s detetom u naručju ispod amblema OUN.

13) 9. II. 1955. u čast međunarodne civilne avijacije (ICAO) dve marke od 3 i 8 c. sa simbol. slikom aparata s krilima.

14) 11. V. 1955. u čast UNESCO-a dve marke od 3 i 8 c.

15) 24. X. 1955. za desetogodišnjicu povelje Udruženih Nacija izdate su tri marke od 3, 4 i 8 c. sa slikom otvorene knjige, a preko nje s ispisanim prvim rečima u Povelji. Sa slikama ovih maraka izdat je i 1 blok.

Za protekle četiri godine štampano je svega 39 različitih maraka (35 za redovnu i 4 za vazдушnu poštu), sa 23 različita crteža, koji svojom interesantnošću privlače veliki broj filatelista, koji pored maraka sakupljaju i celine, „koverte prvog dana“ i druge filatelističke objekte.

Ing. MIRKO VERNER

„Finlandia 56“

Helsinki, izložbeni paviljon

Povodom stogodišnjice prve finske poštanske marke održaće se od 7 do 15 jula 1955 godine velika međunarodna filatelistička izložba „FINLANDIA 56“ u Helsinkiju.

Prvi izložbeni katalog je razaslat još krajem septembra o. g. i iz istoga se vidi, da će ova izložba u svemu biti ravna, a možda će i natkriliti ovogodišnje svetske izložbe „NORWEX-OSLO“ i „STOCKHOLMIA 55“ koje su zabeležene kao najuspešnije dosadašnje filatelističke međunarodne priredbe. Ogromne moderne izložbene prostorije, savremeno rešenje prikaza izloženog materijala i odlična prethodna organizacija prijava, kao i dosadašnji svetski ugled finske filatelije — biće garancija za potpun uspeh ove međunarodne izložbe. Predviđa se, da će iz svih zemalja sveta u kojima postoje filatelističke organizacije, učestvovati preko 400 izlagača sa svojim zbirkama, koje će se razmestiti u oko 2.500 vitrina, a u još većem broju će učestvovati domaći izlagači, koji žele prikazati snagu filatelije u Finskoj.

Imao sam prilike da se poduže porazgovaram sa generalnim sekretarom ove izložbe Harry Walli-em na izložbama u Oslu, Stockholmu i Pragu u toku ove godine, te je tim zgodama izjavio želju, u ime finških filatelista, da na toj velikoj priredbi u što većem broju učestvuju i filatelisti iz Jugoslavije. Sekretar Walli je naglasio, da je na ovogodišnjim svetskim izložbama video vanredne kvalitetne zbirke iz Jugoslavije, a iz mojih izlaganja na konferencijama o stanju filatelije u Jugoslaviji se uverio o tome, da je naša filatelija mnogo jača, nego što se to o njoj pre znalo i da zbog toga svakako računa na što jače učešće jugoslovenskih filatelista na međunarodnoj izložbi „FINLANDIA 56“.

Uglavnom izneo je i svoje mišljenje o tome, koja su područja interesantna radi izlaganja u Finskoj, Walli smatra — a izjavio je da je to opšte mišljenje finških filatelista, — da prednost treba dati klasičnom materijalu, izdanjima do 1900 godine, no to ne znači da novija područja ne mogu dolaziti u obzir, — čak šta više, poželjno je da i od novijih područja bude

izložen po jedan objekat. S obzirom na skučenost prostora izlaganja (iako se predviđa 2.500 vitrina) mišljenja su u Izložbenom odboru „FINLANDIA 56“, da jednom izlagaču treba dati prosečno 3 do 4 vitrine, a izuzetno za vanredne zbirke može biti i odstupanja od toga, i to u znatnoj meri.

Walli je izneo da se u Finskoj prvenstveno sabiraju domaće marke, t. j. marke Finske, zatim Skandinavije (Švedske, Norveške i Danske), posle slede bivše baltičke države, a tek potom klasična područja Evrope i prekomorskih zemalja.

Finske sabirače ne zanimaju previše detaljno obrađene studijske zbirke, tako da kod zbirki (jednog područja), koje prelaze po obimu 10 albuma — dozvoliće samo 10 albuma da se prikažu žiriju radi ocenjivanja s tim, da će se od toga samo jedan deo izlagati u vitrinama, dok će ostatak biti deponovan u trezorima Narodne Banke Finske, gde će ih žiri pregledati. Ovo je potrebno i radi toga što su se, na primer, na „Stockholmiji 55“ prikazale zbirke u 25—30, pa i više albuma za jedno područje, — pa pregled tako obilatog materijala strahovito koči (vremenski) rad žirija! Kod ovakvih objekata predviđaju, da filatelistički savezi sa čijih područja izlagač polazi, treba da izdaju pismene potvrde kratkog opisa celokupne zbirke — i te će potvrde služiti kao dokumentacioni materijal za rad žirija, a poneće na izložbu samo najvanredniji, najinteresantniji deo takvih gigantskih zbirki.

Izložbeni odbor „Finlandia 56“ smatra, da bi trebalo da se iz Jugoslavije prijave po jedna klasična zbirka stare Srbije, Bosne i Crne Gore, zatim jedna solidno specijalizovana zbirka Jugoslavije kako stare od 1918 do 1941, tako i nove od 1944 do danas. Osim toga zanima ih jedna normalno specijalizovana zbirka Slovenije, u kojoj bi se tačno prikazala sva izdanja „Verigara“, kao i novinskih i porto maraka Slovenije, ali samo po glavnim varijacijama boja, hartije i drugih osobenosti, a nikako previše studiozno, jer smatraju da takav objekat više škodi, nego što koristi orima, koji bi eventualno želeli da otpočnu sa sabiranjem toga područja! Zanima ih

nadalje po koja klasična zbirka mađarskih maraka — koja može biti i jače specijalizovana, jer je poznato da u Finskoj znatan broj filatelista skuplja klasična izdanja mađarskih maraka.

Tematske i motivske zbirke također dolaze u obzir, samo je potrebno da budu što kompletnija područja i u što boljoj obradi.

Helsinki, glavna stanica

Naročito ih zanima prefilatelistički deo svih teritorija, a takođe se mnogo interesuju i za zbirke celina. Poznato je da su najjači sakupljači poštanskih celina (dopisnih karata i pisama, kao i drugih obrazaca sa naštampanim poštanskim markama) baš u Finskoj, od kojih su izvesni, kao što je na pr. Prof. Tehničkog fakulteta u Helsinkiu Nyström — jedan od najpoznatijih na svetu.

Kao što vidimo područje je široko, mogućnosti za učestvovanje postoje, no svakako da neko od naših sakupljača učestvuje sa svojom zbirkom, potrebno je, da istu izlaže na našoj dogodišnjoj Saveznoj iz-

ložbi „Jufiz III” u Zagrebu (od 20. do 27. maja), jer samo one zbirke, koje će na toj izložbi biti nagrađene zlatnom, odnosno pozlaćenom medaljom, ili pak ako su već jednom dobili srebrnu medalju na našim nacionalnim izložbama, a na „Jufizu III” ponovno dobiju ovu nagradu — moći će da učestvuju na dogodišnjoj svetskoj izložbi „FINLANDIA 56”. Istina rok za podnošenje prijave ističe početkom januara 1956 godine, — no ima i tu mogućnosti na taj način da se podnese prethodna prijava za izložbu „Finlandia 56” s tim da se u slučaju neispunjavanja potrebnih uslova ti izložci blagovremeno otkažu.

Na sednici Uprave SFJ — 17. novembra 1955 godine, — na zamolbu „FINLANDIA 56” izabran je za generalnog zastupnika „Finlandia 56” za Jugoslaviju drug inž. Mirko Verner iz Novog Sada (poštanski fah: 81), — koji je u stalnoj vezi sa Izložbenim odborom pomenute izložbe, te će svima zainteresovanima dati potrebna objašnjenja i prijavnice za prethodne prijave za tu veliku međunarodnu izložbu. Prijavljivanje izložaka i učestvovanje zbirki na pomenutoj izložbi je potpuno besplatno. Svi izložci, koji se budu prijavili, treba da budu potpuno obrađeni najkasnije do 1. maja 1956 godine, a predaće se radi ekspedicije za Finsku najkasnije do 10. maja, — a ukoliko učestvuju na „JUFIZ-u III” onda odmah posle ove izložbe, uz revers Komisiji, koja će se u tu svrhu naknadno formirati pri SFJ u Beogradu.

Poželjno je da se naši filatelisti jave u što većem broju, sa što jačim izloščima, jer uspeh, koji se postiže na svetskim izložbama nije samo njihov uspeh, već je uspeh i manifestacija snage filatelije Jugoslavije.

Iz Saveza filatelista Jugoslavije

Na dan 17. novembra t. g. održana je sednica SFJ na kojoj je doneto više odluka po tekućim problemima naše jugoslovenske filatelističke organizacije.

Za naše čitaoce dajemo sa ove sednice nekoliko interesantnih informacija:

Jufiz III — SFJ je rasmotrio dosadašnji rad na organizovanju III Jugoslovenske filatelističke izložbe i konstatovao da se prireme odvijaju sa uspehom. Zaključeno je da i nadalje treba ulagati sve napore kako bi ova značajna manifestacija međunarodnog karaktera doprinela što većoj afirmaciji jugoslovenske filatelije.

Informacioni centar — Osnovan je poseban Informacioni centar za vezu sa nacionalnim filatelističkim organizacijama u inostranstvu i sa FIP-om (Međunarodnom filatelističkom federacijom).

Generalni predstavnik Finlandija 56 za Jugoslaviju — Povodom stogodišnjice prve poštanske marke u Finskoj održaće se u vremenu od 7—15. jula 1956 god. u Helsinkiu, pod patronažom FIP-e, međunarodna filatelistička izložba FINLANDIA 56. Za Generalnog predstavnika Finlandia 56 u Jugoslaviji imenovan je drug inž. Mirko Verner, zaslužni filatelistički radnik iz Novog Sada.

PRVI PREKOOKEANSKI LETOVI NA POŠTANSKIM MARKAMA

— Po A. Bitneru —

U početku 1919 godine beše se okupila na Njufundlendu jedna grupa mladih avijatičara, koji su se spremali da preduzmu let preko Severnog Atlantika. Svi su se oni grozničavo spremali za taj poduhvat; svaki se trudio da bude prvi na startu, — da pobere slavu prvog osvajača puta kroz vazduh, preko okeana. Pobedniku ne bi pripala samo slava, već i lepa nagrada „Daily Mail“-a od 2000 funti.

Za taj događaj bilo je priprema i na drugoj strani. Mnogi su očekivali taj prvi let preko okeana i hteli da iskoriste tu priliku da stvore kakvu lepu uspomenu za taj važan događaj. Među njima su bili na prvom mestu filatelisti. A tu je bila i poštanska uprava; koja je odmah skrojila plan, da iskoristi ovu priliku, da izda jednu specijalnu marku za vazдушnu poštu, kojom bi se frankovale mnoge očekivane pošiljke vazдушnim putem, preko okeana. Glavni upravnik njufundlendskih pošta, Robinson beše poručio za ovu svrhu kod štamparskog preduzeća Whitehead, Morris et Co. da mu se sprema probni otisci za vrednost od 15 c. sa slikom jednog biplana iznad nekog predela (svakako na Njufundlendu) i sa prigodnim tekstom Aerial Service — Newfoundland. Izdanje ove marke bilo je predviđeno za 12 i 13 avgust, kojih se dana očekivala u Njufundlendu i poseta tadašnjeg princa od Walesa.

Međutim, nije išlo sve onako kako se predviđalo. Planovi upravnika pošta bili su pobrkani. Nestrpiljivi prekookeanski avijatičari bili su spremni za let mnogo ranije nego što se predviđalo. Oni su hteli da se dignu u zrak u maju ili junu.

Planirane specijalne marke nisu pak mogle biti tako brzo izrađene, te je uprava pošta, da ne propusti ovu priliku, dala da se izrade marke s pretiscima. Uzeta je marka od 3 c., s glavom jelena, iz serije ratnih maraka iz 1919 godine „Trail of the Caribou“ i dat joj pretisak u pet redova „FIRST / TRANS- / ATLANTIC / AIR POST / April 1919“.

15 maja 1919 g. beše pilot Harry G. Hawker poleteo sa svojim aparatom na prvi let kroz vazduh preko Atlanskog okeana iz grada St. Johnsa na Njufundlendu. Sve poštanske pošiljke, koje je on uzeo sa sobom, bile su snabdevene napred pomenutem prigodnom markom s pretiskom.

Zna se da ovaj prvi Havkerov pokušaj nije bio krunisan uspehom. Motor mu je bio otkazao na širokoj pučini, ali su, srećom, i avijatičar i njegov pratilac bili spašeni.

Prema pouzdanim američkim izvorima bilo je preštampano svega 200 maraka na napred opisani način. Od toga je bilo 95 komada upotrebljeno na pismima, 18 oštećeno ili upropašćeno, 11 iskorišćeno za uspomene, a ostalih 76 komada prodato je u korist marinskog fonda za nesrećne slučajeve. Saobrazno ovom malom izdanju ustanovljena je i filatelistička vrednost ove „retkosti“, koja se proslavila pod imenom „Havkerove marke“. U najnovijem Iverovom katalogu cena joj je: za neupotrebljene 650.000, a za upotrebljene 450.000 franaka.

Mesec dana posle Havkerovog leta, 14. juna 1919 g., odlete njegov takmac John Alcock sa Njufundlenda. On je bio srećniji; prispeo je zdrav i čitav u Clifden u Irskoj, — kao prvi avijatičar koji je preleteo okean.

I pošta, koju je Alcock preneo, bila je frankovana markama s pretiscima, ali to su bile druge marke: od 15 c. crvene, iz serije prigodnih maraka izdatih o 400 godišnjici otkrića ostrva Njufundlenda, sa slikom morskog tuljana, s pretiskom u 4 reda „TRANS-ATLANTIC / AIR POST / 1919 / ONE DOLLAR“. Ova je marka, nazvana Alkokova, bila izdata u 10.000 komada i njena vrednost po Iverovom katalogu je: i za upotrebljene i za neupotrebljene po 10.000 franaka.

Probni otisak specijalne marke za vazдушnu poštu, pripremane za prvi let preko okeana, ostao je samo esej. On je bio izrađen i zupčan i nezupčan, u raznim bojama. Od svake vrste postoji samo mali broj primeraka, što je opet za filateliste postalo poslastica, koja je duboko zahvatila u njihove džepove.

AEROFILATELIJA

NOVE MARKE ZA VAZDUŠNU POŠTU

U ovom dvobroju „Filateliste“ u odeljku „Nove marke“ objavljene su nove marke za vazдушnu poštu ovih poštanskih uprava: Bolivija (5), Venecuela (4), Egipat (2), Kolumbija (10), Kuba (2), Liban (10), Liberija (2), Mađarska (4), Maroko Fr. (3), Nikaragua (10), Nova Kaledonija (1), Okeanija (1), Paragvaj (8), Sirija (8), Somalija It. (2), SSSR (3), Haiti (4) i Španija (1).

Brojevi u zagradama znače koliko je dotična uprava izdala ovih maraka.

PRVI POKUŠAJI RAKETNE POŠTE

Raketama je postignut fantastičan napredak u svetu. Uspesi se ređaju tako brzo, da ono što je danas postignuto, sutra je već zastarelo. Raketa počinje da osvaja svet. Ulazimo u svet raketa!

Pred takim ostvarenjima, koja imaju čudotvornu budućnost, bilo bi dobro da se setimo preteča, skromnih pronalazača, koji su bili uvereni da će se pošta prenositi raketom, te su odali teškim, čak i opasnim istraživanjima, a sa vrlo skromnim sredstvima, samo da bi popularisali svoju zamisao i eksperimentima dokazali mogućnost realizacije te svoje zamisli.

Među njima slava pripada Austrijancu Fridrihu Šmidlu, koji se smatra kao pionir raketne pošte.

U katalogima je zabeleženo da je 2 februara 1931 g. Šmidl imao čast da baci prvu raketu, čuvenu V 7, koja je prvi put na svetu izvršila prenos redovne pošte. Zašto se ta raketa zove V 7? Da li je bilo prethodnih raketa? Ako su rakete od V 1 do V 6 postojale, zašto se o njima nije ništa čulo i zašto nisu zabeležene u katalogima?

Ustvari, Šmidlovi lični prijatelji znali su da su raketama V 1 do V 6 vršeni eksperimentalni letovi, ali da za njih nedostaju pojedinosti, jer su i ti njegovi prijatelji, pa i sam pronalazač, bili više zainteresovani za naučne i tehničke rezultate raketa, nego li za prenetu poštu, — koja bi pak kasnije predstavljala vrlo interesantan filatelistički dokumenat.

Filatelistički časopis „Austria Philateliat“ prvi je otkrio da je Šmidl pored stratosferskih balona, namenjenih ispitivanju atmosferskih prilika, vršio pokušaje i sa raketama od 3 jula 1928 do 14 maja 1930 i opisao je te letove. Ustvari, dodao je taj časopis, ne radi se tu o vazdušnoj pošti u uobičajenom značenju te reči, već se radi o tome da je konstrukter hteo da da neku uspomenu osobama koje su mu pomogle da organizuje te letove, te je samo u tom cilju slao ova pisma raketama.

U oktobarskom broju od 1937 godine „The Aero Field“-a Charles Bien objavljuje jedan članak pod naslovom „Pioneer Pocketru: Unrecorded 1928—1930 Experiments“, u kome kaže da ga je sreća poslužila da dobije podatke o Šmidlovim raketama i sa zadovoljstvom ih prvi put objavljuje čitaocima.

Tokom 1929 i 1930 g. Šmidl je vršio mnoge eksperimente s malim raketama, koje su bile bacane bilo s kopna ili s mora. Među tim raketama nalaze se i rakete

V 1 do V 6, koje se mogu nazvati „preteče preteča“.

U nedostatku materijalnih sredstava Šmidl je zatražio od svojih prijatelja da ga finansijski pomognu i od njih dobio potrebnu pomoć. Tada on još nije mislio na to da prenosi poštu na svojim malim pokusnim aparatima, ali je došao na misao da se pismenim putem zahvali svojim finansijskim, pa je u tom smislu napisao izvesan mali broj pisama (savijenih na 8 delova, a ne pisma u kovertama). Ova pisma je nazvao Bausteine (kameni temeljci) i prenosio ih je svojim raketama, a zatim je predavao osobama, kojima je hteo da se zahvali. Ova pisma ne nose nikakvu frankaturu, ali kako su prenesena prvim eksperimentalnim raketama, spadaju u predfilatelistička pisma raketne pošte. Ovih je pisama bilo u vrlo malom broju, i posto su numerisana, zna se da je njihov broj bio između 15 i 19, te su prema tome i retka. Sva ta pisma imaju ljubičast žig, koji ima broj rakete štampan rukom na hartiji i pored toga jedan žig u jednom ili dva reda „RAKETEN - ERINNERUNGS-BRIEF“ (raketno spomen-pismo). Osim ovih otisaka gumenih žigova svako pismo ima i po jedan zapis rukom, ali bez adrese. Savijena pisma su otprilike veličine 9/7 cm.

Pre bacanja svojih raketa Šmidl je hteo da prouči vazdušne struje. 19 juna 1928 pustio je atmosferski balon FSL, koji se podigao u visinu od 18 hiljada metara u okolini Graca i stigao u G. Austriju. On je preneo numerisanu poštu od 200 pisama napisanih na savijenoj hartiji bez koverata. Na tim pismima nalazi se jedna marka, koja je specijalno za tu priliku izdata. Marka je trouglastog oblika, boje nerandžaste i crne; izdato je 150 pari „tetebeche“. Poštanski žig iz Graca 10 juni 1928.

Posle ovog eksperimenta bacio je u julu 1928 svoju prvu raketu V 1, na kojoj je preneseno prvo pismo na svetu raketom. Na poslednjoj strani toga pisma mogu se pročitati ove reči: „Ovo spomen pismo letelo je 1928 godine na Šmidlovoj eksperimentalnoj raketi V 1. Na njoj je preneseno 19 takvih pisama i sva su numerisana sa 05 i nose Šmidlov potpis. Na poleđini su podaci o izvršenom letu.“

Raketa V 2 je takođe bačena meseca jula 1928 g. Na prednjoj strani pisama je stajalo: „Preneto raketom V 2. Oblast puštanja Schoeckel. Preneto je 19 pisama i sva su numerisana. Ovo spomen pismo

nosi broj 10 i Šmidlov potpis. Crvenim mastilom je zabeleženo: „cilj ovih eksperimentalnih raketa je prenos pošte i let u vasionu“. Na poledini se nalazi žig rakete V 2 i rukom ispisana beleška slična onoj na pismu sa rakete V 1.

Raketu V 3 Šmidl je bacio 6 marta 1930. Na prednjoj strani pisama stoji: „Preneto raketom V 3, 6. III. 1930. Sva su pisma numerisana sa 08 i sa Šmidlovim su potpisom. Na poledini stoji mesto Schoeckel i pored drugih podataka o letu još i: pokušaj da se brzina leta rakete meri direktno.

Istog dana bačena je i raketa V 4. Na prednjoj strani pisma sa nje je napisano: Preneto raketom V 4, 6. III. 1930 iz Schoeckel-a i drugi podaci o letu. Ovom raketom preneto je 18 pisama, koja nose broj 04 i Šmidlov potpis. Na poledini ima dva ljubičasta žiga rakete V 4.

Raketa V 5 bačena je 14 maja 1930. Prednja strana pisma je podeljena plavom crtom na dva dela; levo je napisano crvenim mastilom: „teoretski je moguće da se pošta iz Evrope šalje raketom za Ameriku za otprilike 40 minuta. Teoretski je moguće da raketom stižemo ma u koji deo zemlje za manje od jednog sata... teoretski je moguće da pomoću rakete napustimo zemlju: let u vasionu. Šmidl“. Desno je napisano crnim mastilom: Preneto raketom V 5, 14. V. 1930. Preneto je 16 pisama sa brojem 11. Na poledini se nalazi ljubičast žig rakete V 5.

Pisma preneti raketom V 6 imaju tragove izgoretina, jer je ova raketa eksplodirala. Prednji deo pisma je podeljen smeđom crtom na 2 dela. Levo je napisano crnim mastilom „Preneto 14. V. 1930. Oblast Schoeckel i drugi podaci o aparatu i letu. Desno, ispod ljubičastog žiga rakete stoji napisano: Ukupno je preneto raketom V 6 16 pisama s brojem 03. Preko teksta napisanog rukom nalazi se jednoredni žig crvene boje „Let rakete V 6 koja je pretrpela nesreću“.

Prvi period eksperimenata je završen.

Prvi put u istoriji, 2 februara 1931 g. jedna raketa je prenela redovnu poštu. Ta čast pripada Šmidlu. On je ovoga dana bacio raketu V 7 sa vrha kotline Schoeckel-a do Radegund-a. Raketa je prenela 102 pisma. Svako je bilo frankirano normalnom markom od 20 groša. Na njima se nalazi zvaničan pošt. žig, ali i pored toga Šmidl ih je žigosao privatnim četvrtastim žigom ljubičaste boje i potpisao ih. Zvanična pošta nije na to stavila nikakvu primedbu. Ona je prisustvovala eksperimentu samo kao običan posmatrač. Od ove pošte sačuvano je nekoliko komada; sad su retkost.

Eksperimentisanje s raketama V 1 do V 7 je završeno, ali se na tome nije stalo, već su činjeni i dalji pokušaji od strane Šmidla.

Drugi pokušaj izvršio je Šmidl 20 aprila 1931 g. Raketa je nazvana „Registrier Raket“ zato što je prenosila instrumente za registrovanje raznih pritisaka u toku leta. S ovom raketom preneto je 70 dopisnica. Na njima je zvanična austrijska poštanska marka, sa žigom „Geflogen mit Registrier Raket 21 april 1931“. Celokupna pošta je skoro izgubljena.

Treći pokušaj je izvršen 9. IX. 1931 sa raketom R-1. Prilikom tog leta Šmidl je izdao vinjetu ljubičaste boje od 10 groša, iglom perforiranu. Zvanične marke žigosane su poštanskim žigom Semiach-a.

Prvi noćni let raketom V 8 izvršen je 28. X. 1931.

Raketu V 11 Šmidl je bacio 11. IV. 1932 iz Berndorfa za Liebenau. Pošta se sastojala od 28 pisama, od kojih su 14 frankirana u Gracu. Dopisnice su autentificirane od strane Šmidla i imaju specijalan crveni žig. Frankirana su zvaničnom austrijskom pošt. markom i žigosana.

Za raketu br. 9, koja je bačena 28. V. 1932, Šmidl je izdao 2 etikete za preporuku, jednu žute boje za dopisnice, a drugu zelene boje za pisma. Frankiranje je izvršeno sa zvaničnom markom, kao i zvanično žigosanje žigom Radegund. — Sličan pokušaj je i s raketom br. 10.

Raketu V 12 Šmidl je bacio 23. VII. 1932 i za nju je izdao trouglastu marku od 1 šilinga i 2 specijalne marke od 3 do 10 groša.

Za raketom V 12 došla je raketa V 13 s istim frankiranjem. Za ovu raketu Šmidl je mislio da se za ljude, koje je zadesila nesreća u planinskim oblastima i kojima bi bila poslata raketa s namirnicama, lekovima i drugim potrebama, stvori jedna veza pomoću vidljivog signala ili još bolje da, vraćajući raketu, mogu poslati i kratke vesti i poruke. U tom cilju Šmidl je zakačio spolja na raketu V 13 jednu dopisnicu i jednu malu raketu. Velika raketa V 13 je aterirala pomoću padobrana tačno na označeno mesto, ali kad je bačena mala raketa sa dopisnicom za odgovor, let je bio nepravilan i bez uspeha.

16. III. 1933 austrijska pošta, koja je dotle pratila s interesovanjem Šmidlove pokušaje, izdaje za let rakete V 14 specijalne koverte od svilene hartije s utisnutom markom od 3 groša crvene boje, dok Šmidl izdaje specijalnu marku od 8 groša zelene boje. Poštanski žig iz Passail-a 16 3. 1933.

Raketa V 15 i V 16 bačene su 27. XI. 1933. Ovoga puta austrijska pošta je izdala porto marke, ka oi koverte od svilene hartije u raznim bojama sa utisnutim markama. Šmidl je izdao specijalnu marku trouglastog oblika plave boje, a ona je, iako nezvanična, priznata od pošte i žigosana poštanskim žigom u cilju davanja potstreka za dalje pokušaje.

(Nastaviće se)

Šećanja pri šoljici crne kafe

— Za skupljače po motivima —

Sigurno se svaki rado osvežava šoljom dobre crne kafe. Ali, da li ste bar jednom pomislili, da bi baš kafa mogla biti predmet za jednu zbirku po motivima? Da, zaista, po njoj se može stvoriti jedna vrlo interesantna zbirka, koja ne bi stala mnogo novaca, a bila bi ipak vanredno cenjena zbirka svoje vrste.

Kafa spada među glavne izvozne artikle iz sedam srednje i južno-američkih država, i zato neće ni za koga biti iznenađenje, što baš te zemlje propagiraju ovaj produkt na markama.

Prvi put se pojavio džbunić kafe na poštanskim markama prilikom proslave stogodišnjice gajenja kafe u Kostariki, i to u junu 1921 g. na vrednosti od 5 c. Sledeće, 1922 godine, bile su nekolike vrednosti iz starijih izdanja dobile pretisak konture jedne vreće kafe s natpisom „CAFE DE COSTARICA“, čime je prođa tih maraka bila nastavljena. Potstaknuta ovim uspehom, tamošnja poštanska uprava iskoristi u 1923 godini jedno dalje izdanje maraka s pretiskom, sada s natpisom „COMPRE UD CAFE DE COSTARICA“ (Kupujte kafu iz Kostarike). Marka od 3 c. iz spomen serije izdate 1923 godine povodom panamerikanskog poštanskog saveza prikazuje nam jednu devojkicu pri branju kafe, a marka od 10 c. iz serije za nacionalnu izložbu 1937 godine prikazuje volovsku zapregu s tovarom vreća kafe, koja se prenosi na stovarište, da odatle bude transportovana na tržišta. Isti motiv bio je iskorišćen i 1945 godine na vrednostima od 5, 10 i 20 c. Na marci za vazдушnu poštu od 45 c. iz serije izdate za sajam u Kartagu prikazana je slika jedne devojkice s korpom punom zrnevlja kafe.

Honduras je iskoristio džbunić kafe kao motiv na marci od 5 c. iz serije službenih maraka iz 1929 godine.

Lepu sliku grančice kafe nalazimo na vrednosti od 35 c. iz serije maraka Haitija iz 1928 godine.

Kolumbija, veliki izvoznik kafe, prikazuje nam jednu plantažu kafe na marci od 5 c. iz 1932 g. Tri marke za vazдушnu poštu iz iste godine prikazuju zvezdaste cvetove džbunića kafe. Na marci od 5 c. iz 1934 g. vidi se jedna plantaža kafe u vreme berbe, a slična slika nalazi se i na marci od 5 c. iz 1939 godine. U 1947 godini bila je opet izdata jedna marka, ali sada

s grančicom kafe u cvetu u prirodnim bojama.

Salvador nas, na marci od 15 c. iz 1935 godine, dovodi u jedno pristanište, gde pored jednog okeanskog parobroda stoje vreće kafe pripremljene za utovar. Ispod slike je natpis na španskom jeziku „El café de el Salvador es de consumo universal“ (= Kafa iz Salvadora upotrebljava se u celom svetu). Godine 1940 sleduje još jedno izdanje, sada za vazдушnu poštu, sa slikom jednog džbunića kafe u cvetu.

U Braziliji, čije provincije Sao Paulo i Minas Geras spadaju među najveće proizvođače kafe u svetu, proslavila je 1928 godine stogodišnjicu uvođenja kafe u Braziliji jednom specijalnom serijom od tri marke, na kojima je simbolčno predstavljena statua slobode sa grančicom kafe i, u zaleđu, plantaža kafe u Sao Paulu. Godine 1938 pojačava ova zemlja propagandu ovog svog izvoznog produkta s jednom markom od 1200 reisa u šest boja, na kojoj vidimo sliku jedne vreće kafe s braziljanskom zastavom.

Venecuela nas potseća s jednom markom od 35 c. iz 1938 godine, da se i tamo gaji kafa.

Iako Nikaragua, u poređenju s prethodnim državama, nije tako veliki producent kafe, ipak je 1947 godine izdala jednu trouglastu marku sa slikom jedne grančice kafe.

Francuski trgovci, koji kafu u Evropu uvoze, odnesoše početkom 18 veka kafin džbunić za Zap. Indiju. Da se kafa još i danas tamo gaji, naročito na ostrvu Gvadelupu, pokazuju nam njegove marke iz 1947 godine, na kojima je slika urođenika pri berbi kafe.

Najzad, potseća nas Mozambik (kompanija) s jednom markom u 1918 godini, da je kafa prvenstveno bila afrička biljka. Tamo ih raste pet vrsta, ali su im plodovi sitni i kofeinom siromašni, te ih tamošnji farmeri gaje samo za domaće potrebe.

Jedna još portugalska kolonija, gde kafa raste, jesu ostrva S. Thomé e Principe, što se prikazuje na jednoj marci od 1 Esc. iz 1948 godine.

Traganje za izdanjima daljih „maraka s kafom“ sigurno neće biti teško. To neće nikad biti visoke vrednosti, tako da će uvek biti po ceni pristupačne.

KROZ FILATELISTIČKI SVET

CUMŠTAJNOVA PEDESETOGODIŠNJICA

Trgovina markama ZUMSTEIN et Comp. u Bernu u Švajcarskoj navršila je 1 oktobra pedeset godina svoga plodnog rada.

Ovu je radnju osnovao Ernst Zumstein, koji je umro 1918 godine, te ju je bio preuzeo Arthur Hertsch, a sad je vodi njegov sin Max Hertsch.

Ova trgovina je svojim mnogostrukim radom u filateliji postigla veliki ugled u svetu, a i kod naših filatelista je veoma cenjena. Naši filatelistički krugovi naročito je poznaju po njenom katalogu, od koga imamo sad u rukama 39 izdanje za 1956 godinu, a i po časopisu „BERNER BRIEF-MARKEN-ZEITUNG”, koji donosi i članke i obaveštenja o našim markama i na kome saraduju i neki saradnici našeg časopisa „Filateliste”.

MARKE OD ALUMINIJUMA

Prvu marku izrađenu od tankih listića od aluminijuma izdala je Mađarska povodom 20 godišnjice njene industrije aluminijuma. Ova marka od 5 for. sa slikom marke iste vrednosti iz serije za vazdušnu poštu iz 1950 godine, bila je u tečaju od 5 do 9 oktobra i upotrebljavana samo na specijalnoj pošti na izložbi aluminijumskih proizvoda u Budimpešti. Aluminijumski listići morali su se naročito preparirati, da bi mogli primiti boju i lepak, a za poništavanje žigovima upotrebljavana je naročito pripremljena boja. Kako će i koliko biti izdržljiva boja marke, ne može se još ništa reći, jer se nema iskustava. Svakako treba biti obazriv kako pri radu s benzinom, tako i pri potapanju u vodu.

IZ SAVEZA FILATELISTA PORTUGALIJE

Savez filatelista Portugalije (Federação Portuguesa de Filatelia) ustanovio je svoju medalju za odlikovanje izlagača na filatelističkim izložbama. Medalja će biti: zlatnih, pozlaćenih, srebrnih i bronzanih. Na prednjoj strani biće pretstavljena alegorična kompozicija iz tri konstruktivna elementa imena „Federation Portugaise de Philatelie”: jednog snopića pruća, simbol filatelističkih saveza (Federation), stilizovanih narodnih grbova (Portugaise) i ozupčani okvir poštanske marke (Philatelie); u kružnom okviru je ime Saveza. Na zadnjoj strani je čisto polje, uokvireno vencem od hrastovog i lovorovog lišća, na kome će se urezati ime odlikovanog izlagača i izložbe.

BOJKOTOVANA IZDANJA MARAKA

Od F. I. P.-e primili smo listu bojkotovanih maraka, — isključenih sa filatelističkih izložaba:

- 1) **Belgija:** 1946—1948 Damian, Vanderfelde, Bovesse perforirana Imba, kao kao privatne mahinacije.
- 2) **Francuska:** 1949, 1 blok, za Ujedinjene nacije, zato što nije prodavan na poštanskom šalteru.

Marke sa doplacima, koji premašuju 50%:

- 3) **Belgija:** 1947, 5 maraka za borbu protiv tuberkuloze;
- 4) **Belgija:** 1948, za opatiju Achel;
- 5) **Belgija:** 1948, za opatiju Chévremont;
- 6) **Belgija:** 1948, 4 marke Edouard Anseele;
- 7) **Belgija:** 1948, 1 blok Edouard Anseele;
- 8) **Belgija:** 1948, 1 marka, oslobođenje Anversa;
- 9) **Belgija:** 1948, 1 marka, otpor Liježa;
- 10) **Sarska oblast:** 1948, 4 marke za pomoć postradalima od vode;
- 11) **Sarska oblast:** 1948, 1 marka za vazd. poštu za postradale od vode;
- 12) **Sarska oblast:** 1948, 2 bloka za postradale od vode;
- 13) **Maroko franc.:** 1948, 1 blok, solidarnost;
- 14) **Belgija:** 1949, 2 bloka, Jordaens, v. d. Weyden;
- 15) **Maroko franc.:** 1950, 1 marka, general Leclerc;
- 16) **Maroko franc.:** 1950, 1 marka za „Dan marke”;
- 17) **Maroko franc.:** 1950, 1 marka, solidarnost;
- 18) **Belgija:** 1950, 3 marke za svetu godinu;
- 19) **Belgija:** 1 blok Koeckelberg 13,75+16,25;
- 20) **Belgija:** diptik E. Verhaeren 4+9 u paru; diptik H. Conscience 8+9 u paru;
- 21) **Kiraso:** 1952, 5 dobrotvornih maraka;
- 22) **Mađarska:** 1952, 2 marke za vazd. poštu za „Dan marke”;
- 23) **Mađarska:** 1953, 2 marke, žena pismo-noša za „Dan marke”;
- 24) **Vijetnam:** 1 kornet nomin. vrednost 350 Fr., prodavan 850 Fr.;
- 25) **Maroko franc.:** 1952, serija za vazd. poštu Leclerc Temara;
- 26) **Indonezija:** 1951/1952 po Mihelovom katalogu za prekomorje str. 53 à 541 No. 16 à 1953;
- 27) **Ist. Nemačka:** 1955, blok za „Dan marke” od DM.O. 0.30, prodavan po DM, 1 do 1.30.

POŠILJKE MARAKA ZA RAZMENU IZ ČEHOSLOVAČKE

U čehoslovačkom službenom listu od 20. IX. objavljena je odluka da je čehoslovačkim sakupljačima odobrena razmena s inostranstvom. Prema ovoj odluci svaki sakupljač može poslati u jednoj godini do 24 pošiljke za razmenu, čija ukupna vrednost ne sme prekoračiti 300 Kč. To iznosi prosečno za jedan mesec dve pošiljke po 12.50 Kč. Za osnovu obračuna uzimaju se cene Lipsije. Odnosna pisma moraju se svakad slati preko jednog centralnog ureda u Pragu i kroz tri meseca najdocnije moraju biti izravnata. Dakle, nijedan sakupljač ne može imati više od 75 Kč potraživanja u inostranstvu. Bliže uslove i obaveštenja daje „Pofis“ u Pragu.

CENE NAŠIH MARAKA U INOSTRANSTVU

Michel — Nachtrag br. 1 od oktobra 1955 donosi cene za naše marke novih izdanja:

Za marku gluvonemih (pod Br. 764) Nem. mk. —.90 —.60.

Za 9 maraka Jugoslovenske flore (br. 765—773) Nem. mk. 19.30 12.90.

Trgovinska marka Ezio Ghiglione — Denova (Italija) nudi neupotrebljene marke naših najnovijih izdanja:

Privredna od 17 din. (1 kom.)	Lira	55
Dubrovački vestival (2 kom.)	„	170
Grafika (1 kom.)	„	45
Za gluvoneme (1 kom.)	„	43
Jugoslovenska flora (9 kom.)	„	975

DOSTOJEVSKI I NJEGOVA ŽENA O FILATELIJI

Dostojevski se po drugi put oženio Anom Grigorijevnom. I on i ona bili su zreli ljudi i život im je tekao dobro i u zadovoljstvu. I Ana Grigorijevna je znala da rukuje perom i svojim „Uspomenama“ priča mnoge stvari iz života njenog i pesnikovog. Za nas je naročito interesantan onaj odeljak, u kome priča kako je postala sabiračica poštanskih maraka.

Godine 1867 bračni par Dostojevski bio je na putu, u Drezdenu, gde su se zadržali duže vreme. Jednog dana, pri šetnji kroz stare ulice ovog grada dođe između njih do jačeg objašnjavanja. Pesnik je tvrdio, da su žene samo u maloj meri izdržljive: da u početku zaista padaju u vatreno stremljenje, ali nikad nisu imale dugotrajnu, postojanu snagu, da postignu sigurno i trajno unapred određeni cilj. Ova prepirka razdraži toliko Anu Grigorijevnu, da se reši da delom dokaže da i

žena može godinama ostati verna nekoj ideji. I tako tada ona otpoče da skuplja marke.

Neosporno postade ovoj ženi sabiranje maraka jedno drago zanimanje, jer inače ona ne bi u svojim „Uspomenama“ čisto i jasno napisala ove reči: „49 godina traje moja sabiračka delatnost i mogu dati reč, da nijedna marka nije bila kupljena za novac, već da sam ih ili ja skidala sa pisama ili ih dobijala na poklon. S vremena na vreme skretala sam pažnju, puna gordosti, mome mužu na veliki broj mojih maraka, a on se smejaio poneki put ovoj mojoj slabosti.

Ovo je doneo švajcarski list „Schweizer Briefmarken-Zeitung“ u Br. 9/55 i završio ovim rečima: „Mi mislimo drukše: ne „slabosti“, već divljenja dostojnoj jačini bio je posvećen smeh slavnog F. Dostojevskog“.

NOVOSTI SA RAZNIH STRANA

Iz Mađarske javljaju da će od maraka iz serije profesionalne delatnosti imati još da iziđu: 12 f. (drvodjelja), 30 f. (radnica u keramici), 50 f. (magacinski radnik), 1.20 Ft. (metalurgista), 4 Ft. (autobuski kondukter) i 5 Ft. (telegrafski radnik). — Odmah zatim treba da izađe serija od 8 vrednosti transportnih sredstava iz mađarske produkcije: 40 f. (električni voz), 50 f. (brod), 60 f. (omnibus), 80 f. (motorni vagoneti), 1 Ft. (motocikl), 1.20 Ft. tramvaj), 1.50 Ft. (kamion) i 2 Ft. teretni brod). — Osmar maraka, od kojih će četiri biti trouglaste, upoznaće nas s mađarskim rasama pasa.

U Sarskoj oblasti pri kraju novembra ili u početku decembra biće izdata serija maraka za narodnu pomoć za 1955 godinu s reprodukcijama tri dela Albrehta Direra,

Berlinski senat usvojio je predlog, po kome u Berlinu izdavane marke imaju da budu s oznakom „Deutsche Bundespost“ i na rubu ime „Berlin“.

Uprava pošta u San Marinu pustiće u tečaj u decembru seriju maraka od 10 vrednosti za olimpijske zimske igre.

PROMENA VALUTE U KINI

Oko polovine ove godine izvršena je promena valute. Na poštanskim markama prvi put se pojavila nova valuta na prigodnim markama za 50 godišnjicu kineskog Crvenog krsta, na kojima je mesto 800 dolara stavljena vrednost 8 c.

ČUVENE MARKE MAURICIJUSA

Početak ove godine pojavi se u jednoj filatelističkoj trgovini u Berlinu jedno nepoznato lice i upita trgovca da li se interesuje za nabavku vrlo retkih maraka; reče da ih nema pri sebi, već da želi najpre da sazna da li ima interesovanja za ove marke. Na pitanje na koje se marke može računati, odgovori, na veliko iznenađenje prisutnih: „Mauricijusi plav i crven”. On je tražio 35.000 maraka za te dve marke. Tek što je izašao iz trgovine, trgovac je obavestio policiju.

Ove dve marke, plavi i crveni Mauricijus, vode se po katalogima pod br. 1 i 2, a po svojoj prilici pripadaju zbirci Nemačkog poštanskog muzeja.

Kad su 1944 godine otpočeta masovna bombardovanja varoši, filatelistički trezori bili su preneseni u Beč, ali kad i ova varoš postade malo sigurna, oni, brižljivo spakovani, da bi se sačuvali od vlage, behu preneseni u jedan rudnik u Ajsle-benu.

Posle nekoliko meseci behu izvađeni iz kase sa dna rudnika, i eksperti konstatovaše da nedostaju sve marke većih vrednosti: marke Brit Gujane, misionari sa Havaja dva Mauricijusa. Mada su izrađene reprodukcije ovih primeraka ma da su fotografije bile afiširane u svim poštanskim uredima Nemačke, ništa se onjima nije moglo saznati. (La Rivista Filatelica d, Italia).

O poštanskom kovčežiću

Sve što nam danas izgleda prosto, obično i po sebi razumljivo, za naše pretke, kad se to prvi put pojavilo, bilo je događaj veće ili manje važnosti. Mi danas idemo vrlo često do poštanskog kovčežića, a poneko i svakodnevno, da ubacimo u njega svoja pisma ili dopisnice, i teško bismo mogli da zamislimo da je to moglo nekad biti drukčije. Ali, i poštanski kovčežić je nekad, pri prvoj upotrebi, bio senzacija za tadašnju publiku. Pre uvođenja poštanskih kovčežića postupalo se s pismima mnogo zametnije. Svaki je svoje pismo morao lično odneti na poštu, a isto tako je i primao pisma prispela za njega. Tek docnije su pisma nošena i predavana u kući adresata.

Ko je izmislio poštanski kovčežić, ne zna se; ime pronalazača tako korisne stvari, — kao i za mnoge druge obične, ali vrlo korisne predmete (pero za pisanje, dugme, kišobran i dr.) — ostalo je nepoznato; sve je to postalo narodna tvorevina, — kao i narodne pesme, pripovetke i druge umotvorine, koje su morale imati svog tvorca, prenosile su se od čoveka na čoveka, od kolena na koleno, i niko nije smatrao za potrebno da vodi računa o tvorcu, već je sve to prešlo u opštu svojinu naroda, u opštu svojinu celog sveta.

Zna se pak samo da se oko 1824 godine u Pruskoj i drugim nemačkim zemljama pojavili, skoro istovremeno, po ulicama gradova i većih naselja poštanskih kovčežići, koji su kod građanstva u prvi mah izazvali veliko čuđenje, ali i zadovoljstvo, jer se od tada pisma nisu morala nositi u poštu, već se ubacivala u najbliži kovčežić. Istina, u prvo vreme se sa snebivanjem predavala pisma na taj način, ali se

svet ubrzo uverio da su tako predavana pisma dospevala tamo za gde su bila adresovana. I ako nije bilo maraka, kojima bi se ta pisma frankirala, ona su ipak stizala na određenu adresu i bez prethodno plaćene takse, — pa ga je plaćao primalac.

Prvi kovčežići bili su prosti, grubi sudovi, izrađeni od običnih dasaka, samo s natpisom „Post-Brief-Kasten”. U poštanskom muzeju u Berlinu bio je jedan od tih prvih pruskih kovčežića za pisma. Ovaj je bio obojen belom bojom.

Docnije su ovi kovčežići bili izrađivani od gvozdene lima; bili su obično obojeni plavom bojom i takvi su se održali vrlo dugo, a tek mnogo docnije upotrebljena je za njih crvena boja, da bi bolje padali u oči.

Na ovim kovčežićima bio je ostavljan na prednjoj strani jedan prorez za ubacivanje pisama, a na istoj strani stavljeni su i uputi za publiku, kako će se služiti kovčežićem.

U osnovi ovi kovčežići ostali su do danas isti, samo su u tehničkom pogledu usavršavani. Tako su docnije uvedeni promenljivi znaci za vreme vađenja pisama iz kovčežića, a najvažnija i poslednja promena je bila za pražnjenje kovčežića.

Tek u drugoj polovini prošlog veka češki bravar, Vencel Vlček izmislio je kovčežić za pisma, koji se praznio otvaranjem s donje strane i ispuštanjem pisama u jednu naročito konstruisanu vreću. Ovaj skromni bravar umro je 1909 godine u Gracu u osamdesetim godinama života.

Jedna od najlepših slika ovog kovčežića nalazi se na markama Jugoslavije iz 1940 godine.

NOVA MARKA ZA DESETOGODIŠNJICU REPUBLIKE

Proslavu desetogodišnjice proglašenja republike na Dan Republike, 29 novembra 1955, Gen. direkcija pošta, po rešenju Br. 10.228 od 5. XI. 1955 obeležila je izdanjem jedne prigodne marke od 15 dinara, po crtežu Borivoja Lazarevića, akad. slikara iz Beograda. Na slici je prikazana stilizovana figura žene s golubom s grančicom mira, čime je simbolično prikazana aktivna uloga Jugoslavije u borbi za mir. Marka je štampana u Zavodu za izradu novčanica u Beogradu u dubokoj štampi, po gravuri Stanimira Babića, u tamno-ljubičastoj boji. Veličina tiraža 1.000.000 komada, u tabacima po (5 × 10). Veličina slike 26 × 32½ mm; guma bela; zupčanje 12½. — Prvi dan puštanja u tečaj 29 novembar 1955 na svim većim poštama u zemlji.

DOPLATNE MARKE ZA DEČJU NEDELJU

Donosimo slike ovih maraka, koje su slučajno izostale u broju 9—10.

POVLAČENJE IZ TEČAJA PRIGODNIH MARAKA IZDATIH U 1954 GODINI

Prema rešenju Gen. direkcije PTT Br. 10.228 od 5. XI. 1955 povlače se iz tečaja sve prigodne poštanske marke izdate u 1954 godini, tim da se njima mogu frankirati poštanske pošilje do 31. XII. 1955.

Prema tome rešenju prestaje frankaturna vrednost od 1 januara 1956 ovim markama:

- 1) Jugoslovenske faune (od 2, 5, 10, 15, 17, 25, 30, 35, 50, 65, 70 i 100 dinara);
- 2) Druge jugoslovenske filatelističke izložbe u Ljubljani („JUFIZ II“) (15 dinara);
- 3) 150 godišnjice Prvog srpskog ustanka (15, 30, 50 i 70 dinara);
- 4) Zaslužnih ljudi iz jugoslovenske kulturne prošlosti (15, 30, 50, 70 i 100 dinara).

NOS TIMBRES-POSTE

Nouveau timbre-poste émis à l'occasion du 10e anniversaire de la République

La Direction générale des PTT son décret N. 10288 du 5. XI. 55, a commémoré la célébration du 10e anniversaire de la proclamation de la République, le Jour de la République — le 29 novembre 1955, par l'émission d'un timbre-poste de 15.— din. Ce timbre, dont le dessin est dû au peintre-académique Borivoje Lazarević de Beograd, représente une figure stylisée de femme tenant une colombe et un rameau de Paix, ce qui symbolise le rôle actif de la Yougoslavie dans la lutte pour la Paix. Ce timbre a été exécuté dans l'Institut d'Impression des billets de banque à Beograd, en taille-douce, d'après la gravure de Stanimir Babić. Couleur: violet foncé. Tirage: 1.000.000 de pièces en feuilles de 50 (5 × 10). Format du dessin: 26 × 32½ mm; gomme blanche; dentelure en peigne: 12½.

Le premier jour de la mise au cours a été le 29 novembre 1955 dans tous les grands bureaux de poste du Pays.

Timbre-poste émis en 1954 sont retirés de circulation

Par les décret de la Direction générale de PTT N. 10288 du 5. XI. 1955 ils ont été mis hors de circulation tous les timbres-poste commémoratifs émis en 1954, entendu qu'ils restent valables pour l'affranchissement des envois postaux jusqu'au 31. XII. 1955.

Selon le dit décret à partir du 1-er janvier 1956 cesse la valeur d'affranchissement des timbres-poste ci-dessous mentionnés:

NOVO IZDANJE MARKE OD 25 DINARA IZ SERIJE „PRIVREDA“

Bez naročite objave pušteno je u tečaj novo izdanje marke od 25 dinara iz serije „Privreda“. Od ranijeg izdanja razlikuje se u glavnom po potpisima crtača i gravera na belom rubu ispod slike: s leve strane **Gavranić**, s desne **Krajajić**, — kojih kod ranijeg izdanja nije bilo. Ali, sem

1) „Faune yougoslave“ (de 2, 5, 10, 15, 17, 25, 30, 35, 50, 65, 70 et 100 din.);

2) IIe Exposition philatélique yougoslave à Ljubljana (JUFIZ II) (de 15.— din.);

3) 150e anniversaire de la Première Insurrection nationale du peuple serbe (de 15, 30, 50 et 70 din.);

4) Hommes célèbres du passé culturel yougoslave (de 15, 30, 50, 10 et 100 din.).

toga ima još nekih vrlo sitnih razlika, od kojih su naročito upadljive: kod naviljka žita u delu ispod „FNR“, kod čoveka koji vezuje džak, kod ženinih stopala i kod leve ruke, kod vrednosne brojke i skoro kod svih senčenja. Boja je nešto tamnija; guma je sada bela.

OSOBNOSTI NA MARKAMA STARE JUGOSLAVIJE

Drug Svirčević iz Bečeja prikazuje nam osobenosti kod 2 marke:

1) Kod novinske marke br. 23 Jugoslavije — izdanja za Bosnu i Hercegovinu, od 3/2 helera pomeren je pretisak u vertikalnom pravcu toliko da je došao na beli horizontani međuprostor, te se vidi iznad slike donja, a ispod slike gornja polovina pretiska.

2) Marku br. 87 opštih izdanja od 25 para, upotrebljenu, koja s gornje strane nije perforisana.

Drug Svirčević, vrlo pažljiv pri pregledu maraka koje mu dolaze do ruku, našao je mnoge, manje ili više interesantne osobenosti kod raznih maraka (u štampi, u pretiscima, u zupčanju, u veličini maraka i dr.), od kojih smo neke ranije prikazali, a u zgodnoj prilici prikazaćemo još koju.

Nouvelle émission du timbre-poste de 25.— din. de la série „Economie nationale“

Sans aucune annonce particulière, il a été mis au cours la nouvelle émission du timbre-poste de 25.— din. de la série „Economie nationale“. Elle diffère de l'émission précédente, en général, par les signatures du dessinateur et du graveur sur le bord blanc au-dessous de l'image, à savoir: à gauche: GAVRANIĆ, à droite: KRNJAJIĆ — ce qui a été omis lors de l'émission précédente. Mais, en outre, il y a aussi quelques très petites différences, dont les plus considérables sont à voir près du tas de blé, près de l'homme liant le sac, près des pieds de la femme et de sa maine gauche, sur le chiffre de valeur et en ce qui concerne presque toutes les nuances. Couleur: un peu plus foncé qu'auparavant; gomme à présent blanche.

ABONNEMENT

par an:

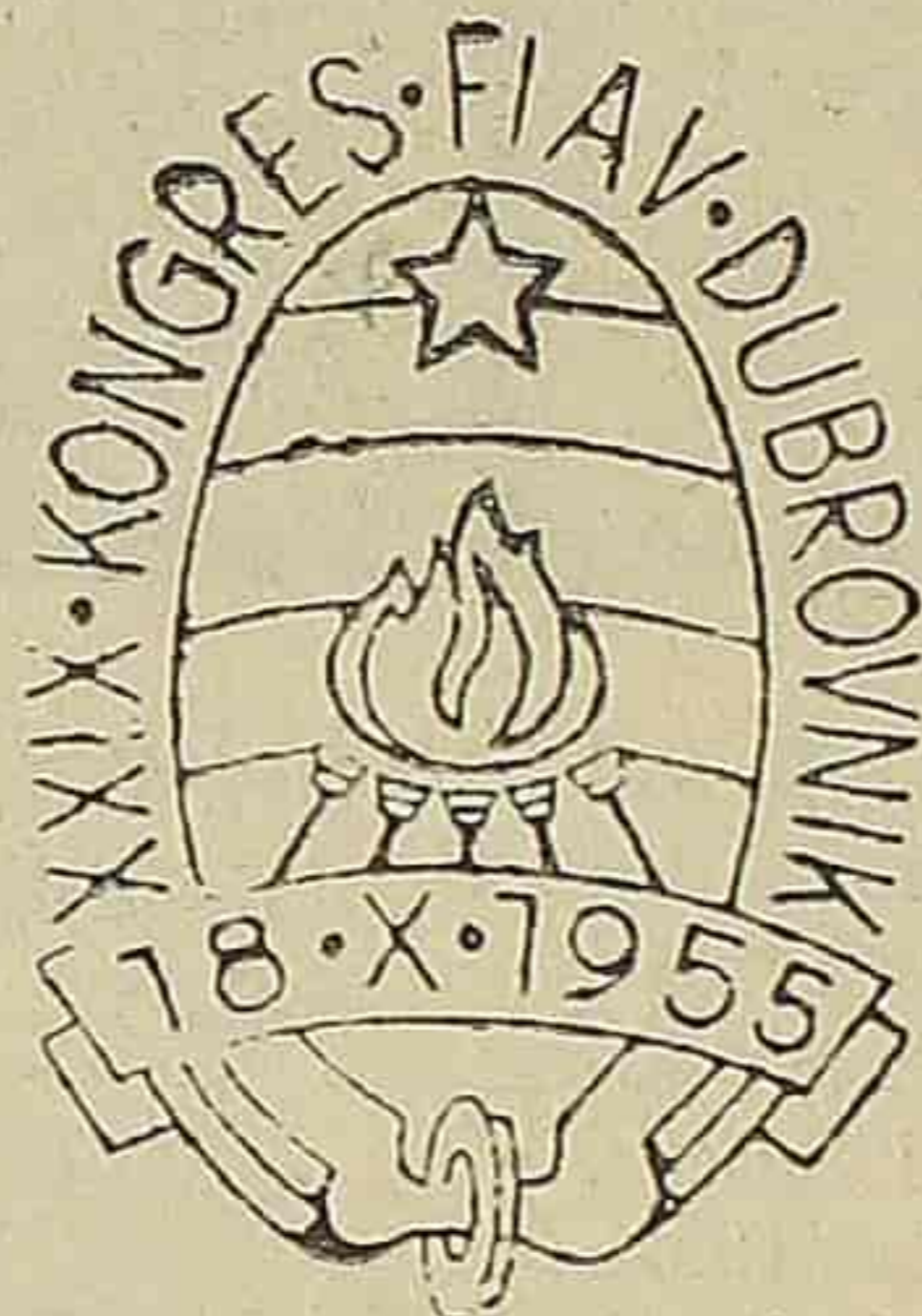
\$ 3,5; — Frs. 1.000.—; — £ 1,5; — DM 15.

ПРИГОДНИ ЖИГОВИ

DUBROVNIK. — 18 — 25. X. 1955

U vezi objave u prošlom broju donosimo sad sliku prigodnog žiga upotrebljenog u Dubrovniku za vreme kongresa Međunarodne federacije putničkih biroa (FIAV — Federation Intern. des Agences Voyag.).

Oblik žiga je uspravan ovalan, s natpisom „XXIX KONGRES. FIAV. DUBROVNIK“ oko ovalne linije crteža; pri dnu žiga u lučno povijenoj traci je promenljiv datum. Ispod datuma je krilati točak, a iznad njega je amblem.

NIŠKA BANJA. — 9 — 12. X. 1955

U vezi objave prigodnog žiga za II kongres lekara u Niškoj banji u prošlom broju „Filateliste“ donosimo sad i njegovu sliku.

Žig je jednokružan, s natpisom u krugu „II KONGRES LEKARA N. R. S. / NIŠKA BANJA“; u tekstu, s obe strane ime na mesta su crteži Eskulapovih štapova. Datum je u sredini žiga u jednom pravom redu.

ZAGREB. — 21 — 30. X. 1955

U vezi objave prigodnog žiga za Prvu poljoprivrednu izložbu u Zagrebu donosimo sada njegovu sliku.

Žig je okrugao, bez okvira; s prigodnim tekstom u krugu (počev odozdo) „PRVA POLJOPRIVREDNA IZLOŽBA HRVATSKE“; u sredini žiga u mostiću je datum, a u paralelnom redu iznad njega „ZAGREB“. S desne strane žena s uzdignutim snopom žita, iznad datuma cvet, a ispod grožđe. Crtež žiga je izradio Fr. Ivkanec iz Zagreba. — Upotrebljavan na izložbenoj pošti.

BEOGRAD. — 13 — 19. XI. 1955

Za Nedelju prikupljanja istoriske građe, od 13 do 19. XI. 1955 odobrila je Gen. direkcija PTT rešenjem Br. 10249 od 4. XI. 1955 upotrebu prigodnog žiga s pokretnim datumom na pošti Beograd 1 u crnoj boji.

Žig je jednokružan, s natpisom u krugu „NEDELJA PRIKUPLJANJA ISTORIJSKE GRAĐE“; u srednjem polju, u malom okviru u luku je datum, a ispod njega u izvrnutom luku, bez okvira „BEOGRAD“. Veličina prečnika 30 mm.

U vezi objave u prošlom broju „Filateliste“ donosimo sada sliku i dopunske podatke o prigodnim žigovima upotrebljivanim na Dan Ujedinjenih Nacija.

BEOGRAD. — 24. X. 1955

Žig je okrugao, bez okvira; veličina prečnika 34½ mm; s tekstom u obimnom krugu „DAN UJEDINJENIH NACIJA 24-X-1955 / BEOGRAD“. U sredini je amblem OUN.

ZAGREB. 24. X. 1955

Žig je kao i onaj za Beograd; veličina prečnika 35 mm; tekst u krugu „DAN UJEDINJENIH NACIJA 24-X-1955 / ZAGREB“.

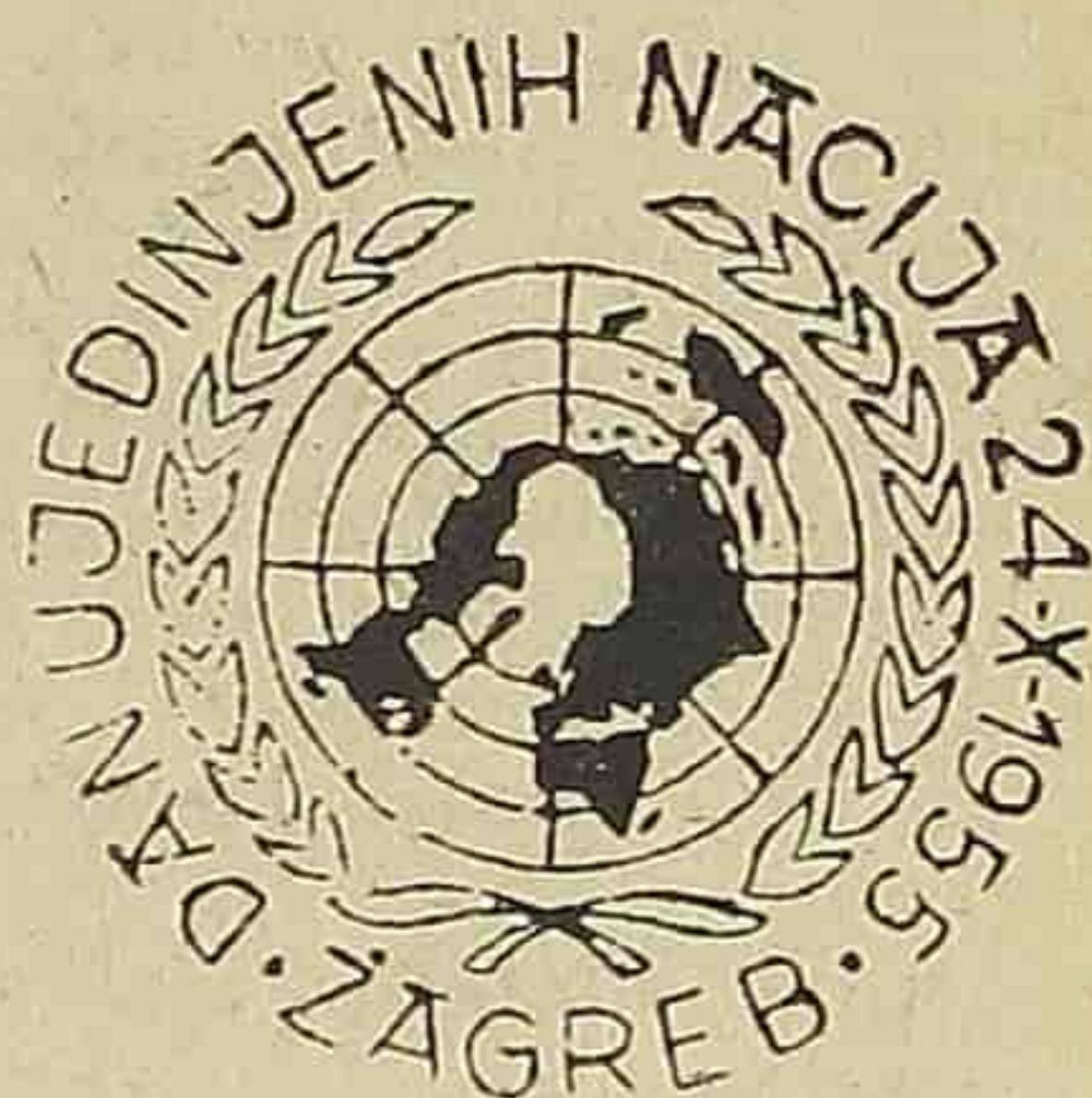
TITOGRAD. 24. X. 1955

Žig je kao onaj u Beogradu; veličina prečnika 35½ mm; tekst u krugu „DAN UJEDINJENIH NACIJA 24-X-1955 / TITOGRAD“.

BEOGRAD. — 20 — 28. XI. 1955

Za Nedelju štampe i radija odobrila je Gen. direkcija PTT svojim rešenjem Br. 9509 od 7. X. 1955 upotrebu prigodnog žiga na ispostavi pošte na izložbi štampe i radija u Beogradu u crnoj boji.

Žig je metalan, okrugao, bez okvira; veličina prečnika 32 mm; tekst u krugu „NEDELJA ŠTAMPE I RADIJA“, u mostiću u 2 reda „BEOGRAD / (datum)“ između dva segmenta; datum promenljiv.

LJUBLJANA. — 24. X. 1955

Žig je kao onaj za Beograd; veličina prečnika 35½ mm; tekst u krugu „DAN ZDRUŽENIH NARODOV 24. X. 1955 / LJUBLJANA“.

SARAJEVO. — 24. X. 1955

Žig je kao onaj za Beograd; veličina prečnika 35 mm; tekst u krugu „DAN UJEDINJENIH NACIJA 24-X-1955 / SARAJEVO“.

SKOPLJE. 24. X. 1955

Žig kao onaj za Beograd; veličina prečnika 35½ mm; tekst u krugu „DEN NA OBEDINENITE NACII 24-X-1955 / SKOPJE“.

LJUBLJANA. — 19 — 28. X. 1955

Povodom proslave desetogodišnjice štampe i radija, za Nedelju štampe i radija odobrila je Gen. direkcija PTT rešenjem Br. 10517 od 15. XI. 1955 upotrebu prigodnog poštanskog žiga u Ljubljani.

Žig je metalan; kvadratnog oblika; bez okvira; veličine 30/30 mm. Tekst „TEDEN / TISKA / IN / RADIA“ po stranama četvorougla, a pri dnu u dva reda datum i LJUBLJANA; unutra u gornjem levom uglu „10 / LET“, a ispod toga plamen; u sva četiri ugla po jedna petokraka zvezdica. Datum promenljiv. Boja žiga crna.

Pregled filatelističke štampe

„Filatelija”, glasilo Filatel. saveza
Hrvatske

Br. 10: Dr. Stj. Meeger: „Analize s jasnošću i savremenijom orijentacijom”; — St. Vemerit: „Brodovi na markama”; — Z. Ninić: „Plava guma ili plavi papir?” — Dr. Bran. Novaković: „Inž. Aleksandar Petrović — nestor i graditelj filatelije u Srbiji”. — Naše marke i marke inostranih zemalja, prigodni žigovi. — Pravila Filatelističkog saveza Hrvatske. — „Za sabirače biljega”. — Izložbe, bibliografije i dr. — Dodatak za omladinu: „Kako postaju marke”.

Br. 11: „Deset godina nove Jugoslavije”. — „Jufiz III” (o delovanju izložbenog odbora). — „Partizanska pošta ili pošta narodno-oslobodilačke borbe?” od Dr. Bran. Novakovića. — „FIPCO” (o Internacionalnoj filatelističkoj federaciji za konstruktivnu filateliju) od V. Ercegovića. — „Naše marke i inostrane; naši prigodni žigovi; vesti iz FSH. — „Za sabirače biljega”. — Filatel. izložbe; bibliografija.

„Nova filatelija”, glasilo Filatel saveza
Slovenije.

Br. 8: M. Hajziskog: „Nepobitni razlozi za zamenu izraza „maksimum karta” sa „analogična karta”. — D. Todorovića: „35 godišnjica kongresa u Vukovaru”. — zatim: obaveštenja o našoj i stranoj filateliji, o našim prigodnim žigovima i dr.

MARKE RIJEKE

I u broju 11 časopisa „La Rivista Filatelica d'Italia” objavljen je šesti nastavak studije G. Olive „I frankobili di Fi-

ume” (marke Rijeke). Nastavljeno je izlaganje o markama iz 1919 godine s natpisom ispod slika „FIUME” (Cumšt. br. 32 do 48), a zatim o markama iz maja iste godine (C. br. 49—60) i posle toga o markama izdatim u istoj godini sa slikama kao na prvopomenutim, ali s natpisom „POSTA FIUME”. Navedene su i sve osobitosti (u zupčanju, na slikama, u upotrebi polovljene i dr.), a navode se i veličine izdanja svake pojedine marke.

NOVI KATALOZI ZA 1956 GODINU

Ove jeseni filatelistički svet je preplavljen katalogima raznog obima (za ceo svet, pojedine kontinente, pojedine zemlje ili pojedne grane filatelije), pa, naravno, i raznog kvaliteta i razne vrednosti. Da pomenemo samo najvažnije, za koje imamo podatke:

Mihelov katalog za Evropu, koji je pre rata bio skoro isključivo upotrebljavan kod nas, a posle rata, neopravdano, zamenjen. Cena mu je 17.50

Cumštajnov katalog za Evropu, koji je sada kod nas preuzeo vodeću ulogu, Cena 15 šv. fr.

Katalog Ivera i Telijera, francuski izdat je u 3 dela: za Evropu, za vanevropske zemlje i za Francusku.

Landsmanov katalog za Italiju, njene kolonije i pošte u inostranstvu, za Vatikan i za San Marino. Cena 500 lira.

Katalog Silombra za 1956 godinu za vazдушnu poštu, IX izdanje; vrlo dobar specijalni katalog, bez koga ne može ostati nijedan ozbiljan sakupljač maraka vazdušne pošte i drugih objekata iz ove specijalne grane filatelije.

IZ PODRUŽNICE „VRAČAR”

Beogradska podružnica „Vračar” izgubila je svoja dva dobra člana **Petra Nedeljkovića**, generala u penziji i **Ivana Zečevića**, činovnika Nar. banke u penziji. Obojica su bili ugledni članovi filatelističkog društva kroz dugi niz godina. Sa njima nestaje dva revnosna člana ove podružnice, koji su ostavili lepe uspomene kod svojih drugova.

Porodicama svojih dobrih drugova iskreno saučešće!

SASTANCI ČLANOVA SAVEZA FILATELISTA U BEOGRADU

Opšti sastanak održava se svake srede od 17 do 20 časova i nedeljom od 9 do 13 časova u Domu grafičara — Cetinjska ul. br. 3 u parteru.

Podružnice održavaju svoje sastanke: „Avala”, „Sava” i „E. Deroko” svake srede u Domu grafičara; — „Vračar” u Sinđelićevoj ulici 2 svakog utornika od 17 do 20 časova; — „L. Košir” svake subote u frontovskoj organizaciji u Bulevaru Revolucije (više kafane „Lion”).

IZ SAVEZA FILATELISTA SRBIJE

PODRUŽNICAMA I POVERENIŠTVIMA

Preporučuje se podružnicama da održe godišnje skupštine u januaru i da odmah zatim pošalju Savezu izveštaje sa skupština.

Pozivaju se podružnice i povereništva da izmire dužnu članarinu do kraja 1955 godine.

Mole se podružnice i povereništva da odmah dostave Savezu upisninu za novoprijavljene članove u toku 1955 godine. Mnoge podružnice u opšte nedostavljaju upisninu, iako su dužne to da učine.

Upozoravaju se podružnice i povereništva da prilikom slanja novca preko Nar. banke naznače na poleđini ček. uplatnice za kakvu svrhu šalju novac.

Podružnice i povereništva, koja do sada nisu poslala spiskove članova, mole se da to odmah učine.

Mnoge podružnice i povereništva ne dostavljaju na vreme (svagog meseca) brojno stanje svojih članova, a to je neophodno potrebno da redovno čine.

SMOTRA MARAKA U BAČKOJ TOPOLI

Podružnica SFS u Bačkoj Topoli organizovala je smotru maraka u čast „29 novembra” — koja je održana u zgradi Narodnog pozorišta od 27 do 30 novembra 1955 godine. — Interesovanje za ovom prvom smotrom maraka je bilo vanredno veliko, tako da je istu u roku od 4 dana posetilo preko 5000 lica.

Uglavnom su izložene zbirke maraka naših područja, kao FNRJ i VUJNA, — ali bilo je i drugih izložaka od kojih se naročito istakle zbirke jubilarnih izdanja Svetskog poštanskog Saveza (UPU), zatim vanredno dobro obrađena tematska zbirka profesora Laslo Erne-a iz Subotice „Deca na markama”, koja obuhvata skoro sve do danas izdate marke sa ovom tematikom — vanredno ukusno i dobro razrađeno. Osim toga prof. Laslo izložio je i tematsku zbirku „Znameniti ljudi na markama”. Izložen je i filatelistički pribor, kao i literatura — kako domaća tako i strana.

Za vreme trajanja smotre profesor Laslo je održao tri predavanja o filateliji

na srpskom i mađarskom jeziku, koja su predavanja bila vanredno dobro posećena.

Na smotri su učestvovali svojim zbirkama: Krakovski Alajoš, Nemet Đorđe, Juhas Gabor, Brašnjo Jožef st., Strika Branko, Buhvald Bela, Dimitrijević Nenad, Šnajder Jožef svi iz Bačke Topole i prof. Laslo Erne iz Subotice kao gost.

Smotra je završena skromnim banketom, kojom prilikom su učesnicima smotre podeljene veoma ukusne pohvalnice — spomenice.

PRVA SMOTRA MARAKA PODRUŽNICE SFS U SOMBORU

Podružnica SFS u Somboru priredila je u čast „29 novembra” svoju Prvu smotru maraka pod pokroviteljstvom Grupe Dedića predsednika NO grada Sombora u prostorijama gradskog muzeja.

Na ovoj smotri učestvovalo je 14 filatelista iz Sombora i prikazali su izvode iz svojih zbirki u 77 specijalnih vitrina. — Osim redovnih izložaka bilo je i nekoliko interesantnih propagandnih izložaka, među kojima je vanredno ukusno bio prikazan izložak Lanji Karolja pod naslovom „Moje filatelističke veze”. — Ovaj objekat sadržava razna filatelistički frankirana pisma upućena Lanjiu iz preko 30 raznih država sveta. — Šteli Antal je prikazao kompletnu zbirku maraka ČRS, Kovač Laslo je prikazao izdanja svih zemalja od 1945 godine na ovamo. — Odličan efekat je izazvao Kovač Laslo sa umetnički izrađenim grbovima svih naših republika, kao i Saveznim grbom — od poštankih maraka. Za ovaj rad je Kovač utrošio preko 3000 maraka odgovarajućih boja. — Taj vanredan izložak je prikazan na zidu — iznad biste Maršala Tita. — Brankov Kosta poznati sakupljač taksenih maraka — prikazao je najređe emisije stare Srbije, Jugoslavije, Austrije i Mađarske; Vidaković Antun je izašao sa tematskom zbirkom „Sport na markama” — Valient Oskar je izložio sva izdanja maraka UPU, a Gužvanj Andraš kompletnu zbirku maraka Ujedinjenih nacija. — Od klasičnih izložaka su se istakli Kačor Ferenc sa svojom specijalizovanom zbirkom Austrije i Mađarske — naročito prvih emisija Mađarske iz 1871/72 godine, a Božanski Ede je izložio vanredno lepu zbirku maraka Bosne i Hercegovine.

Radi popularizovanja filatelije Izložbeni odbor je za vreme ove Smotre razdelio pionirima i školskoj omladini stotine paketića — u svakom sa po 50 raznih maraka — čime je uspeo da zainteresuje velik broj najmlađih za filateliju koja treba da postane, jedna od najplemenitijih zabava za naše pionire i omladinu.

VESTI IZ FILATELISTIČKOG SAVEZA HRVATSKE

Pošto Vukovar slavi ove godine 240 godišnjicu svoga postojanja, podružnica FSN u Vukovaru uzeće učešća u ovoj proslavi i za istu se već priprema. U okviru te proslave prirediće lokalnu filatelističku izložbu, proširenu s muzejskim dokumentima o osnivanju Vukovarske pošte pre 240 godina. Izložba će se održati od 31 XII. 1955 do 2. I. 1956.

Zatraženo je od Gen. direkcije PTT odobrenje upotrebe prigodnog žiga i to samo za prvi dan izložbe — 31 decembar 1955.

Podružnica će izdati svoje prigodne kovertе; frankiraće ih markama iz serije „Privreda” od 1.— din. ili markama za vazдушnu poštu od 1.— din. Cena jedne ovakve prigodne kovertе s prigodnim žigom je 25.— dinara. — Porudžbine za ove kovertе primaće se od 20. XII. — Prema želji poručilaca vršiće se frankiranje i svim drugim markama u tečaju, koje budu poručioци poslali i na poslate adrese.

Uz porudžbine treba protuvrednost poslati u neponištenim franko markama u tečaju.

Sve upite i porudžbine slati na adresu: Franjo Pajc, Vukovar, Pionirska ul. br. 9.

IZ UREDNIŠTVA

PRETPLATNICIMA!

Mole se pretplatnici da odmah obnove pretplatu za 1956 godinu.

Pretplata za 1956 godinu iznosi 250.— dinara.

Polaze se na tek. račun Uredništva kod Narodne banke 104-T-502.

Mole se pretplatnici koji duguju pretplatu za 1955 godinu da je odmah isplate.

Onim pretplatnicima, kojim je dug prešao 100 dinara, obustavlja se slanje lista, ako odmah ne pošalju dužnu pretplatu, — naš tek. račun 104-T-502.

Uz ovaj broj „Filateliste” šalje se za svakog pretplatnika ček. uplatnica, na kojoj je označena suma koju pretplatnik duguje. Ako nije označena nikakva suma, onda znači da po toj ček. uplatnici treba poslati pretplatu za 1956 godinu u iznosu od 250 dinara.

Mole se podružnice, povereništva i pretplatnici da odmah dostavljaju promene adresa i brojnog stanja na adresu Uredništva: Vojvode Dragomira br. 25, Beograd.

Podružnice, za čiji račun i po čijem nalogu Uredništvo šalje časopis neposredno, na lične adrese članovima tih podružnica, **TREBA ODMAH DA OBAVEŠTE UREDNIŠTVO DA LI DA SE NA TE ADRESE ČASOPIS ŠALJE I ZA 1956 GODINU.**

Ako to ne učine, Uredništvo će i dalje slati časopis na račun dotične podružnice.

PRODAJA RANIJIH GODIŠTA FILATELISTA

Kod Uredništva (ulica Vojvode Dragomira br. 25) mogu se dobiti kompletna sva ranija godišta časopisa, a ima i raspoređenih brojeva iz godina: 1950, 1951 (sem broja 1), 1952 (sem broja 4), 1953 (sem broja 3), 1954 i 1955.

CENE KOMPLETA

Za 1949 godinu	Din.	66
„ 1950 „	„	180
„ 1951 „	„	320
„ 1952 „	„	360
„ 1953 „	„	240
„ 1954 „	„	240
„ 1955 „	„	250

CENE POJEDINIH BROJEVA

Broj 1 i 2/49	po Din.	15
„ 3 i 4/49	„ „	19
„ 1 do 12/50	„ „	15
„ 1 do 4/51	„ „	20
„ 5 do 12/51	„ „	30
„ 1 do 12/52	„ „	30
„ 1 do 12/53	„ „	30
„ 1 do 12/54	„ „	20
„ 1/55	„ „	30
„ 2 i dalje	„ „	20

Za poručeno novac poslati unapred na tek. račun Uredništva kod Narodne banke u Beogradu 104-T-502.

Na poledini naznačiti tačno za šta se novac šalje. Svoju adresu takođe tačno napisati.

Poštarinu za pošiljke časopisa plaća Uredništvo.

Uporedni pregled cena maraka F. N. R. J. po katalogizima

SERIJA:	JUGOFILATELIJA		CUMŠTAJN		IVER I TELIJE		MIHEL						
	Br. kat.	Dinara	Br. kat.	Šv. fr.	Br. kat.	Franc. fr.		Br. kat.	M. marke				
FRANKO MARKE													
1944 Manastiri s mrežicom	2	1— 2	7	5	476—477	— .30	— .24	404—405	50	45	451—453I	— .35	— .30
1945 Manastiri bez mrežice	3	3— 5	8	5	478—480	— .45	— .32	411, 414, 416—417	60	50	451I—453II	— .50	— .40
Maršal Tito (u okup. din.)	4	6— 9	10	8	481—484	— .45	— .25	406—410, 412/3, 418	515	130	454—457	— .35	— .20
Maršal Tito	8	10— 17	200	30	485—492	4.50	1.10	401—403	70	60	462—468	5.70	1.—
Prohor Pčinjski	1	18	5	3	493	— .25	— .15	418	35	25	458	— .30	— .25
Crv. krst (dobrotv.)	2	19— 20	25	25	494—495	— .80	— .60	420—421	60	60	459—460	1.20	1.20
Partizanke	12	21— 32	180	20	497—508	4.—	— .90	422—433	500	100	470—485	10.70	1.25
20 oktobar — Oslob. Beograda	1	33	15	15	496	— .50	— .50	419	60	60	469	— .50	— .50
Ustav	12	34— 45	350	150	509—520	9.—	4.—	434—439	1010	510	486—491	9.40	6.50
Ustav, blokovi	2	45— 49	120	120	521—522	4.—	4.—	A—B Bl. 2	700	800	3	5.50	5.50
1946 Provižorne: 2.50/6, 8/9	2	50— 51	80	1	523—524	1.60	— .16	440—441	185	10	492—493	2.25	— .12
Dan pobjede	3	52— 54	80	45	525—527	2.—	1.—	442—444	200	125	494—496	2.—	1.65
Kongres PTT	4	55— 58	350	240	528—531	7.50	7.50	445—448	800	800	497—500	8.50	8.—
Pruga I	4	59— 62	150	90	532—535	5.50	4.50	449—452	500	500	501—504	6.75	2.—
Svetozar Marković	2	63— 64	80	20	536—537	2.40	— .55	453—454	250	70	505—506	2.40	1.35
Slovenski kongres	5	65— 69	30	25	538—542	— .80	— .70	455—459	85	85	507—511	1.20	1.—
1947 Partizanke promenj. boje	4	70— 73	50	2	544—547	— .95	— .19	478—481	130	35	479, 481 474, 476,	2.30	— .20
Stogodišnjica G. Vijenca	3	74— 76	25	18	560—562	— .70	— .40	460—462	65	60	512—514	1.—	— .40
Dan fiskulturnika	3	77— 79	35	25	563—565	— .85	— .40	463—465	95	60	521—523	1.10	— .60
Balkanske igre u Ljubljani	3	80— 82	30	30	566—568	1.10	— .75	466—468	110	85	524—526	1.20	1.—
Priključenje Istre	2	83— 84	22	12	569—570	— .60	— .35	469—470	60	45	527—528	— .70	— .45
Pruga II	4	85— 88	30	30	571—574	— .90	— .70	471—474	110	110	529—532	1.20	1.—
Vuk Karadžić	3	89— 91	35	18	575—577	— .80	— .50	475—477	80	75	533—535	1.—	— .60
1948 Borba protiv tuberkuloze	3	92— 94	25	15	578—580	— .80	— .80	499—501	120	120	536—538	1.20	1.—
Zagrebački sajam	3	95— 97	15	10	581—583	— .60	— .45	482—484	55	50	539—541	— .70	— .60
Peti kongres KPJ	3	98— 100	30	15	584—586	1.—	— .50	489—491	105	50	542—544	1.50	— .75
80 god. Jugosl. akademije	3	101— 103	22	20	587—589	— .70	— .55	492—494	75	70	545—547	1.20	1.—

SERIJA:	JUGOFILATELIJA		CUMŠTAJN		IVER I TELIJE		MIHEL						
	Br. kat.	Dinara	Br. kat.	Šv. fr.	Br. kat.	Franc. fr.	Br. kat.	ML marke					
Dunavska konferencija	4	104—107	50	590—593	1.50	1.10	495—498	160	135	548—551	1.80	1.20	
Košir	4	108—111	60	594—597	1.25	—	485—488	200	135	552—555	2.10	1.40	
Balkanske atlet. igre	3	112—114	40	599—601	1.80	1.10	502—504	155	155	557—559	2.20	2.20	
Petogodišnjica DFJ, grbovi	7	115—121	70	603—609	2.20	1.80	505—511	225	225	560—566	2.60	2.60	
1949 Prešem	3	122—124	35	610—612	1.25	1.—	512—514	140	120	567—569	1.—	1.—	
Smučarska na Planici	2	125—126	60	613—614	2.—	1.30	515—516	175	175	570—571	3.—	3.—	
Petogodišnjica NR Make- donije	3	127—129	150	615—617	4.—	3.75	517—519	400	370	572—574	5.25	4.60	
1949 75 god. Svetskog pošt. saveza	3	130—132	320	621—623	9.—	8.—	520—522	875	875	578—580	15.50	6.60	
Služb. i franko s pretiskom	4	133—136	40	624—625	1.30	—	537, 540	170	70	581—582,	99.—	017	
S pret. „FNR Jugoslavija”	8	137—144	120	634—641	4.—	1.40	530/1, 533, 535,	505	180	590—597	4.95	2.55	
Stogodišnjica železnica	4	145—148	120	627—630	3.45	1.62	538, 541—543	365	145	583—586	3.—	2.—	
1950 Autoput Beograd—Zagreb	3	149—151	18	642—644	1.40	—	527—529	145	100	598—600	1.—	—	
Partizanke u prom. boji, s pretiskom	4	152—155	25	645—648	—	—	532, 534,	100	40	601—604	2.10	—	
Prvi Maj — Tito	4	156—159	120	649—652	4.—	1.60	536, 539	425	220	605—608	3.75	1.50	
Dečija nedelja	1	160	6	653	—	—	544—547	30	15	609	—	—	
Sahovska olimpijada	5	161—165	280	659—663	6.—	3.—	549—553	865	325	616—620	10.—	6.25	
Privreda I	12	166—177	250	672—683	10.—	2.—	554—560A	1150	500	628—630	8.75	2.75	
Zagrebački sajam	1	178	5	664	—	—	561	30	15	621	—	—	
Dan mornarice	6	179—184	120	666—671	4.75	2.50	562—567	545	395	622—627	6.—	3.40	
1951 Desetogodišnjica ustanaka	14	185—198	95	685—695	4.35	2.80	570—581	560	470	640—642, 658/9,	660—665, 672/3,	675	5.45
Dečija nedelja	1	199	7	716/7, 719	—	—	587	25	20	643	—	—	
Velike godišnjice	3	200—202	120	712—714	—	—	588	675	625	668—670	6.30	3.—	
Zagrebački sajam	1	203	5	715	5.—	2.25	582—584	30	25	671	—	—	
Stogod. Njegoševe smrti	1	204	25	721	—	—	585	60	30	674	1.10	—	
Privreda II	12	205—216	440	722—733	8.50	2.25	586	1100	650	677—688	22.08	7.64	
1952 60 god. Maršala Tita	3	217—219	140	738—740	3.—	2.40	607—609	275	240	693—695	5.40	4.—	
Dečija nedelja	1	220	20	741	—	—	610	50	40	696	—	—	
Privreda III	7	221—227	65	748—754	1.20	—	611—616	630	630	717—723	3.16	—	

SERIJA:	JUGOFILATELIJA		CUMŠTAJN		IVER I TELIJE		MIHEL						
	Br. kat.	Dinara	Br. kat.	Šv. fr.	Br. kat.	Franc. fr.	Br. kat.	ML. marke					
Olimpijada u Helsinkiju	6	228—233	320	140	742—747	6.50	5.—	618—620	335	325	698—703	15.50	8.25
Dan mornarice	3	234—236	140	80	755—757	3.—	2.25	600—606	170	55	704—706	5.50	4.74
Beograd. filatel. izložba	1	237	40	40	758	1.10	1.10	617	100	100	707	1.75	1.75
Šesti kongres KPJ	4	238—241	100	20	759—762	1.80	1.10	621—624	240	160	708—711	4.—	1.—
1953 10 god. smrti N. Tesle	2	242—243	60	10	764—765	1.20	—	625—626	150	110	712—713	1.70	—
Ujedinjene nacije	3	244—246	140	70	766—768	3.25	1.75	627—629	290	290	714—716	5.40	3.50
Auto i moto trke	4	247—250	250	50	769—772	4.—	1.70	630—633	490	360	724—727	10.—	2.40
Prvi pretsednik republike	1	251	70	5	773	1.50	—	637	150	125	728	3.—	—
38 kongres esperantista	1	252	25	5	774	—	—	638	75	50	729	1.—	—
Ilindenski ustanak	2	253—254	60	15	776—777	1.—	—	639—640	115	95	731—732	3.—	1.40
10 god. Istre i Sl. Prim.	1	255	25	4	778	—	—	641	40	30	733	—	—
100 god. Brankove smrti	1	256	25	5	779	—	—	642	40	30	734	—	—
10 god. AVNOJ-a u Jajcu	3	257—259	130	781—783	2.40	2.—	643—636	240	240	240	735—737	6.—	3.20
1954 Jugoslovenska fauna	12	260—271		784—795	12.50	4.—	643—654	900	450	450	738—749	24.—	4.80
Filat. izložba u Ljubljani	1	272		796	2.—	2.—	655	750				3.—	1.80
150 god. Prvog srp. ust.	4	273—276		797—800	4.25	1.50	656—659	751—754				10.—	4.80
Znameniti ljudi	5	277—281		802—806	7.—	6.—	660—664	755—759				16.—	7.50
1954 Privreda III dopunske	1			807	—	—	—	—					
Dubrovački festival	2			808—809	1.35	1.10							
Grafika u Ljubljani	1			810	—	—	—						
SLUŽBENE MARKE													
1946 Službene marke	8	1— 8	150	10	1—8	2.—	—	—	230	60	1— 8	5.—	—
MARKE ZA VAZDUŠNU POŠTU													
1947 Uspravni pravougaonik (I izd.)	12	1— 12	140	50	548—559	3.50	1.60	17— 22	420	220	515—520	5.—	2.—
1948 Košir	1	13	35	35	598	—	—	23	100	90	556	1.60	1.10
1949 5 god. NR Makedonije	3	14— 16	1200	1000	618—620	12.—	18.—	24— 26	1250	1250	575—577	42.—	42.—
100 god. železnica (blok)	2	17— 18	250	200	631	6.—	6.—	3 Bl.	800	800	587 A, B	8.—	8.—
1950 Vazduhopl. slet u Rumi	5	19— 23	200	80	654—658	5.50	2.40	27— 31	680	285	611—615	6.75	2.70
1951 Položeni pravougaonik (II izd.)	9	24— 32	350	100	696—704	13.—	3.75	32— 40	1015	915	644—652	11.—	3.70

SERIJA:	JUGOFILATELIJA		CUMŠTAJN		IVER I TELIJE		MIHEL						
	Br. kat.	Dinara	Br. kat.	Šv. fr.	Br. kat.	Franc. fr.	Br. kat.	M. marke					
Za ZEFIZ	1	33	25	15	705	1.25	1.25	41	125	125	653	1.50	— .65
Za ZEFIZ — blok	1	34	600	600	706	15.—	15.—	Bl. 4	1500	1500	654	25.—	25.—
Kongres planinara na Bledu	3	35—37	350	250	707—709	6.—	4.—	42—44	725	725	655—657	12.40	9.50
Utakmice padobr. na Bledu	2	38—39	450	300	710—711	10.50	8.—	45—46	875	700	666—667	12.10	11.50
Dopunske: 5, 100, 200 i 500	4	40—43	840		734—738	19.—	5.50	34A, 39A, 39B, 40a	2020	1620	689—692	49.—	7.—
Za Dan armije od 150 din.	1	44	220	75	720	5.—	3.—	47	750	750	676	9.—	4.25
1953 38 esperantski kongres 300 d.	1	45	500	500	775	9.—	9.—	48	800	800	730	24.—	22.—
PORTO MARKE													
1944 Provizorne s pretiskom	2	1—2	50	35	105—106	2.05	1.50	96—97	175	125	74—75	2.25	1.60
1945 S crnim brojkama	8	3—10	20	20	107—114	— .75	1.—	88—95	90	90	76—83	1.—	1.—
S brojkama u boji	5	11—15	50	10	115—119	1.20	— .50	98—102	140	65	84—88	2.20	— .50
1946 Petokr. zvezda s buktinjama	8	16—23	100	30	120—127	2.75	1.20	103—110	265	220	89—96	4.20	1.25
1950 Provizorne s pretiskom	3	24—26	20	4	131—133	— .45	— .45	111—113	60	50	97—99	1.—	— .25
1951 Promenjene boje i dopunska	8	25—32	240		136—143	6.—	3.50	114—121	675	400	100—107	12.25	3.20
DOPLATNE MARKE CRV. KRSTA													
1947 Porušeno naselje (fr. i porto)	2	1—2	3	2	543 i 128	— .20	— .18	5—6	20	20	5 i 2	— .16	— .15
1948 Prva pomoć	2	3—4	3	2	602 i 129	— .20	— .18	7—8	20	20	6 i 3	— .16	— .18
1949 Milosrd. s detetom	2	5—6	3	2	626 i 130	— .18	— .16	9—10	20	20	7 i 4	— .16	— .16
1950 Žena s knjigom i karta	2	7—8	3	2	665 i 134	— .16	— .14	11—12	20	20	8 i 5	— .14	— .14
1951 Zastava Crv. krsta	2	9—10	3	2	718 i 135	— .16	— .14	13—14	20	20	9 i 6	— .11	— .11
1952 Žena u nar. nošnji	2	11—12	3	2	763 i 144	— .14	— .13	15—16	10	10	10 i 7	— .11	— .11
1953 Bolničarka nad detetom	2	13—14	6	2	780 i 145	— .18	— .18	17—18	10	10	11 i 8	— .24	— .24
1954 Radnici sa zastavom Crv. krsta	2	15—16	6	2	801 i 146	— .18	— .18	19—20	10	10	13 i 9	— .24	— .24

Hoće MAPKE

ABISINIJA

1) 2. XI. 1955. — Povodom 25 godišnjeg jubileja Haila Selasija: 5 c. zelena i smeđa, 20 c. crvena i zelena, 25 c. slezasta i siva, 35 c. smeđa i crveno-nerandžasta, 50 c. smeđa i plava i 65 c. ljubičasta i karminasta.

2) 4. XI. 1955. — U vezi jubilarne proslave izdata je posebna serija maraka: 5 c. zelena i maslinasta, 10 c. ružičasta i plava, 15 c. ljubičasta i zelena i 50 c. smeđa i sivo-ljubičasta.

AVGANISTAN

1) 24. X. 1955. — Za desetogodišnjicu povelje Ujedinjenih Nacija: 35 P. zelena (zem. kugla sa slovima „N U“, s lovorovim grančicama i s prigodnim natpisima) i 125 P. plava (amblem Ujedinjenih Nacija okružen zastavama); obe zupčane i nezupčane.

2) —. — 1955. — Dve dobrotvorne marke s doplatkom u korist Dečije pomoći, sa slikom troje dece u igri: 35+15 P. zelena i 125+25 P. ljubičasta; obe zupčane i nezupčane.

3) —. — 1955. — Za „Dan Psthounistana“ izdate su 2 marke s istom slikom — povorke s razvijenom zastavom: 35 P. smeđe-crvena i 125 P. zelena; obe zupčane i nezupčane.

ADEN — Država Hadhramaut

1. IX. 1955. — Nova serija maraka za redovnu poštu: 5 c. otvoreno-plava (obrada metala), 10 c. siva (fabrikacija asura), 15 c. zelena (tkanje), 25 c. crvena (grnčarstvo), 35 c. ultramarin (građevinarstvo), 50 c. nerandžasta (gajenje urme), 90 c. smeđa (dolapi za navodnjavanje), 1 Š. jorgovanasta i crna (ribarstvo), 1.25 Š. nerandžasta i crna (krečar), 2 Š. plava i crna (brodogradilište), 5 Š. zelena i crna (agrikultura) i 10 Š. karminasta i crna (krečari). — Sve ove marke imaju sultanovu sliku u medaljonu i novo ime države „Qu'aiti State in Hadhramaut“ namesto starog imena „Qu'aiti de Shihr et Mukalla“.

ALŽIR

1) 22. VIII. 1955. — Jedna porto marka od 15 fr. zeleno-maslinasta (tip maraka iz 1947 g.).

2) 3. X. 1955. — Izdata je za Alžir jedna marka od 15 fr., izrađena od francuske marke iz redovne serije s pretiskom „Poste Algerie R. F. 15 Fr.“

3) 10. X. 1955. — Dve marke sa slikom Patio du Brado: 10 fr. sepija i otvoreno-smeđa i 25 fr. ljubičasta i jorgovanasta.

ARGENTINA

16. X. 1955. — Povodom revolucije izdata je jedna marka sa slikom žene sa raskinutim okovima: 1.50 P. maslinasto-zelena.

AFRIKA JUŽNA

1) 21. X. 1955. — O stogodišnjici Pretorije, glavnog grada Transvala: 3 d. sa slikom predsednika Krigera i 6 d. sa slikom predsednika Pretorijusa.

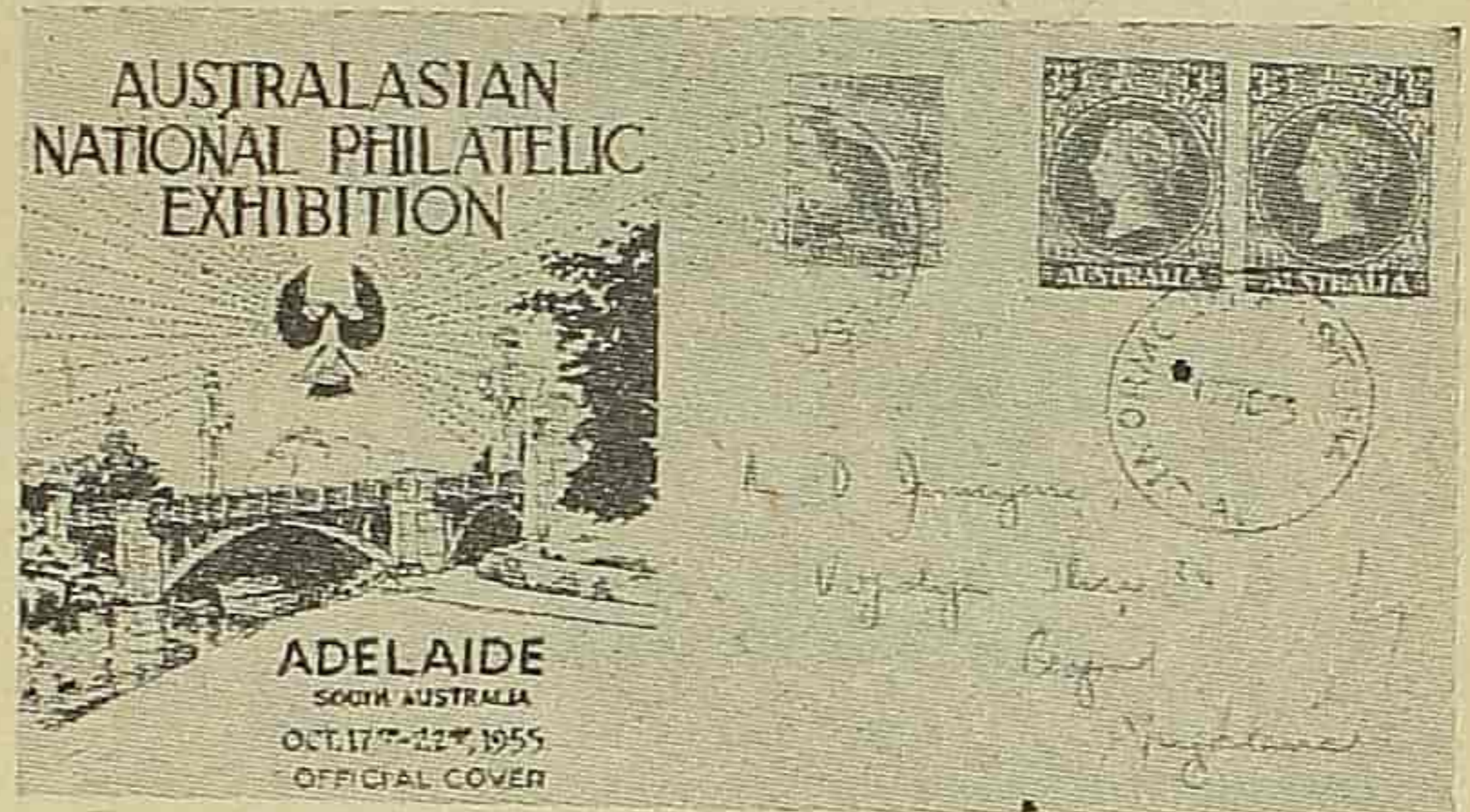
2) 1. XII. 1955. — Povodom saveznih svečanosti u Pitermaricburgu izdata je marka od 3 d. sa slikom Andris Pretorijusa, zastave Natala i neke crkve u konturama.

AUSTRALIJA

1) 6. VII. 1955. — Dve marke s istom slikom pisonosnih poštanskih kola: 3½ d. smeđe-jorgovanasta i 2 Š. smeđe-crvena.

2) 21. IX. 1955. — U spomen slavne engleske milosrdne sestre u Krimskom ratu, Florence Nightingale: 3½ d. ljubičasta (F. Nightigale i milosrdnica).

3) 17. X. 1955. — Za stogodišnjicu prve marke Južne Australije sa slikom kraljice Viktorije, čija je slika bila na prvoj marci: 3½ d. žuto-zelena.

4) 30. XI. 1955. — Propagandna marka od 2 d. iz prošle godine za olimpijske igre u Melburnu (u 1956 godini), izdata je ove godine u prome-njenoj boji — u zelenoj, a s istim crtežom.

AUSTRIJA

24. X. 1955. — Za desetogodišnjicu povelje Ujedinjenih Naroda: 2.40 Š. tamno-zelena (zem. kugla opasana obručom sastavljenim od zastava članica Ujedinjenih Naroda, a jedno polje je sa znakom „?“; njega treba da ispuni Austrija, kad postane članica Ujedinjenih Naroda).

BAHREN

— X. 1955. — Tri vrednosti izrađene od maraka Velike Britanije sa slikama zamkova, s pretiskom imena „BAHRAIN“ i novih vrednosti: 2 Ps. na 2/6 smeđa, 5 Ps. na 5 Š. karminasta, 10 Ps. na 10 Š. ultramarin.

BOLIVIJA

— X. 1955. — Serija maraka za propagandu nacionalne petrolejske industrije: a) za redovnu poštu: 10 B. plavo-ljubičasta i otvoreno-plava, 35 B. ružičasta i karminasta, 40 B. zelena i zeleno-žuta, 50 B. jorgovanasto-ružičasta i ružičasta, 80 B. smeđa i nerandžasta, — sve sa slikama petrolejskih rezervoara i drugih instalacija; — b) za vazдушnu poštu: 55 B. zeleno-plava, 70 B. sivocrna i siva, 90 B. zelena i žuto-zelena, 500 B. jorgovanasto-ružičasta i ružičasta i 1000 B. mrka i nerandžasta, sve sa slikom bušaličkih kula.

BELGIJA

1) 10. IX. 1955. — Povodom izložbe „Le Romantisme au pays de Liege“ (od 10. IX do 31. X. 1955) u Liježu: 20 c. zelena i 2 Fr. smeđa, s istom slikom (središni deo slike „Polazak lijeških dobrovoljaca 1830 g.“ od Soubre-a).

2) 22. X. 1955. — Serija maraka s doplatkom u korist kulturnih dela, sa slikama belgiskih pronalazača: 20+5 c. tamno-smeđa (Ernest Solvay, pronalazač fabrikovanja amonijačne sode), 80+20 c. ljubičasta (Jean Jacques Dony, pronalazač liješke peći za cink), 1.20 fr. + 30 c. pla-

vo-siva (Egi de Walschaerts, pronalazač razvodne kulise na parnim mašinama), 4+2 fr. smeđa (Emit Fourcault i Emil Gobbe, pronalazači mehaničkog razvlačenja stakla), 3+1 fr. zelena (Jean Etienne Lenoir, pronalazač eksplozivnih motora).

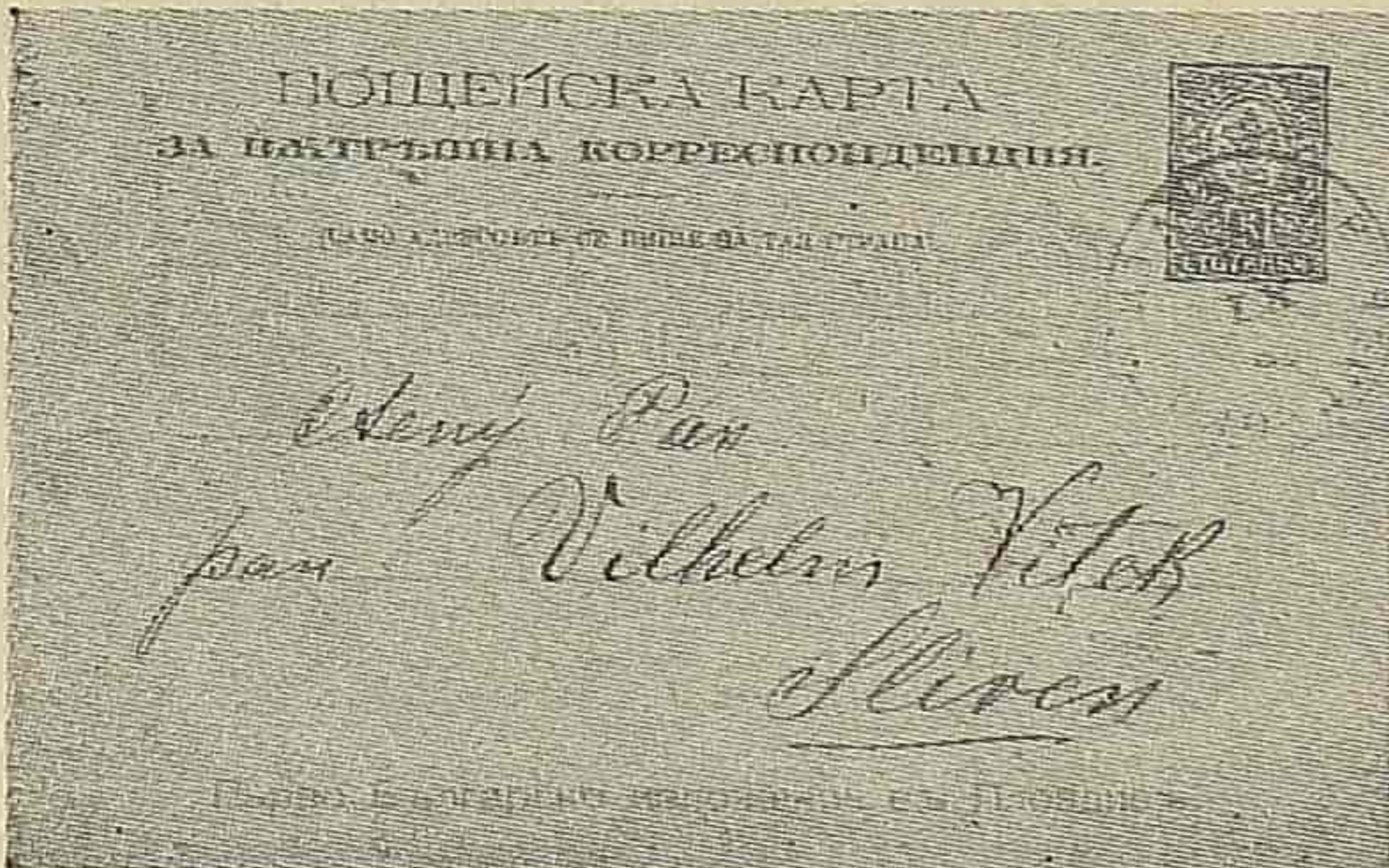
BUGARSKA

1) —. VII. 1955. — Za svetski kongres majki u Lozani: 44 st. karminasta (majka sa troje dece).

2) 5. VIII. 1955. — Za 60 godišnjicu smrti Fridriha Engelsa: 44 st. smeđa s Engelsovom slikom.

3) 6. VIII. 1955. — Za V svetski festival omladine i studenata u Varšavi: 44 st. plava (pretstavnicu bele, žute i crne rase).

4) —. VIII. 1955. — Serija „kulturnih jubileja“: 16 st. (nemački pesnik Fr. Šiler), 44 st. (poljski spisatelj Adam Mickijević), 60 st. (danski pripovedač Andersen), 80 st. francuski pisac Monteskije), 1 L. (španski spisatelj Servantes) i 2 L. Volt Vitman, amer. pisac).

5) 2. IX. 1955. — Za međunarodni sajam u Plovdivu: 4 st. tamno-smeđa (portal prvog sajma 1892 godine), 16 st. crvena (skulptura sa sajma 1955 g.), 44 st. tamno-zelena (bugarski poljoprivredni produkti: grožđe, jabuke, kruške i dinje i jedna čutura), 80 st. plava (plakata sajma 1955 g.). Sve marke štampane na žućkastom papiru i na svima se vidi amblem sajma.*)

*) Donosimo sliku prigodne dopisnice izdate za vreme Plovdivskog sajma iz 1892 g. (prim. Uredn.).

VEL. BRITANIJA

1) 1. IX. 1955. — Vrednosti iz serije za redovnu poštu: 10 Š. plava sa slikom zamka Edinburg i 1 F. crna sa slikom Vindzorskog zamka; obe imaju s desne strane sliku kraljice Jelisavete.

2) 23. IX. 1955. — Još dve vrednosti iz serije za redovnu poštu: 2/6 Š. smeđa sa slikom zamka Carrickfergus i 5 Š. crvena sa slikom zamka Caernarvon; na obema pored slika zamka, s desne strane je slika Jelisavete II.

VENECUELA

—. IX. 1955. — Za proslavu 400 godišnjice varoši Valencia del Rey izdate su 4 vrednosti za redovnu i 7 za vazдушnu poštu, od kojih su tri bile objavljene u „Filatelisti“ br. 6—8, sa slikom varoškog grba: a) za redovnu poštu: 5 c. zeleno-žuta, 20 c. ultramarin, 25 c. smeđa i 50 c. crvena; — b) za vazдушnu poštu: 25 c. siva, 40 c. ljubičasta, 50 c. karminasta i 60 c. maslinasta.

VIJETNAM JUŽNI

1) 7. IX. 1955. — Jedna marka sa slikom legendarnog Feniksa u letu kroz oblake: 4 D. purpurna i ljubičasta.

2) 11. X. 1955. — O godišnjici iseljenja stanovništva iz Severnog u Južni Vijetnam: 70 c. cinober, 80 c. jorgovanasto-smeđa, 10 P. plava, 20 P. ljubičasta, okerasta i žuta, 35 P. plava, mrka i žuta, 100 P. zelena, smeđe-crvena i žuta.

GVATEMALA

—. X. 1955. — Za 50 godišnjicu nogometnog sporta izdate su 3 marke za redovnu poštu: 4 c. purpur (Mario Camposeco), 10 c. zelena (Carlos Aguirrematheu) i 15 c. plava (golman).

GRČKA

20. VIII. 1955. — Povodom kongresa pitagorejaca i 2500 godišnjice osnivanja prve Pitagorine filozofske škole na Samosu izdata je jedna serija od 4 spomen marke: 2 dr. zelena (stari novac s Pitagorinim likom), 3.50 dr. crna (Pitagorina teorema), 5 dr. smeđa (stari novac s Pitagorinom bistom) i 6 dr. plava (zemljopisna karta Samosa).

DANSKA

1) 20. X. 1955. — Tri starije marke s pretiskom novih vrednosti: 5 o. na 6 o. nerandžasta, 5 o. na 7. smeđa i 30 o. na 20 o. opekasta.

2) 11. XI. 1955. — Spomen marta o 100 godišnjici smrti Sorena Kierkegarda, danskog filozofa i teologa, s njegovom slikom: 30 o. crvena.

DOMINIKANSKA REP.

—. IX. 1955. — Doplatna marka za borbu protiv tuberkuloze; sa slikom antituberkuloznog dispanzera za decu u Ciudad-Truillo: 1 c. mlečno-plava i crvena.

EGIPAT

—. —. 1955. — Za vojni posadu u Palestini izdate su 3 vrednosti izradene od egipatskih maraka, s pretiskom „PALESTINE“ i to: za redovnu poštu: 20 m. ljubičasta (s crvenim pretiskom); — za vazдушnu poštu: 5 m. smeđe-crvena (s crnim pretiskom) i 15 m. maslinasto-zelena (s crvenim pretiskom).

ZEMLJE JUŽNE I NA JUŽNOM POLU FRANC.

17. X. 1955. — Prva marka izdata za ove zemlje, izradena od jedne marke Madagaskara iz 1954 godine, s crvenim pretiskom „TERRES AUSTRALES ET ANTARCTIQUES FRANÇAISE“: 15 Fr. tamno-zelena i ultramarin (rajska ptica).

INDIJA PORT.

—. VIII. 1955. — Za stogodišnjicu rođenja Sebastijana Rodolfa Dalgado, sa njegovom slikom: 1 r. crvena, zelena, jorgovanasto-ružičasta i siva, 1 T. smeđa, zelena, jorgovanasto-ružičasta i crvena.

INDONEZIJA

1) 17. VIII. 1955. — Za desetogodišnjicu nezavisnosti, na „Dan nezavisnosti“ izdata je serija maraka s istom slikom: 15 s. zelena, 35 s. ultramarin, 50 s. smeđa i 75 s. karminasto-smeđa.

2) 29. IX. 1955. — O desetogodišnjici prenosa PTT u administraciju Indonezije, sa slikom prvog direktora Suparta: 15 s. smeđa, 35 s. crvena, 50 s. plava i 75 s. zelena.

3) 29. IX. 1955. — Izdata je serija od 4 marke za prve opšte izbore: 15 s. jorgovanasta, 35 s. zeleno-žuta, 50 s. karminasta i 75 s. plavo-siva, — sve sa slikom grupe glasača.

IRAN

1) —. VI. 1955. — Provincijski kostimi: 1 R. ultramarin, crna i siva, 2 R. crvena, žuta, crna i žućkasta, 2.50 R. nerandžasta, smeđa, crna i

ITALIJA

1) 1. IX. 1955. — Za međunarodne medicinske dane u Veroni (od 1 do 4 septembra): 25 L. sivo-crna i žuto-smeđa sa slikom grada Verone i Jer. Frakastorija, ispitivača zaraznih bolesti, koji je živio u Veroni između 1478 i 1553 godine.

2) 14. IX. 1955. — Za baziliku u Asizima izdata je jedna marka od 25 L. crna i okerasta sa slikom bazilike.

3) —. X. 1955. — Za stogodišnjicu profesionalne nastave u Italiji: 25 L. zelena sa slikom učenika.

IZRAEL

1. XI. 1955. — Za 25 godišnjicu Davidovog crvenog štita: 160 p. zelena, otvoreno-zelena i crvena (ambulantni automobil), žućkasta, 3 R. ljubičasta, žuta i krem, 5 R. crvena, žuta, jorgovanasta i krem.

2) —. VIII. 1955. — Za 50 godišnjicu ustava: 2 R. jorgovanasto-ružičasta i zelena (kraljevska palata), 3 R. ultramarin i tirkizna (spomenik konstitucije), 5 R. zelena i nerandžasta (parlament).

3) —. X. 1955. — Promena boja kod vrednosti iz redovne serije: 20 R. zelena (šah u admiralskoj uniformi).

JAPAN

1) 10. IX. 1955. — Dopunska vrednost u redovnoj seriji franko maraka: 5 yen. smeđa i plava (dve mandarin patke).

2) 30. IX. 1955. — Dve marke posvećene Nacionalnom parku u Rikuchu: 5 yen. tamno-zelena (poluostrvo Bentenzaki) i 10 yen. purpurno-crvena (plaža Jodogahama).

3) 29. X. 1955. — Za X nacionalno atletsko takmičenje: 5 yen. (trka na 20 km.) i 5 yen. (slobodne gimnast. vežbe).

KANADA

8. XI. 1955. — Dalje vrednosti sa slikama predsednika ministartava: 4 c. purpurna (Richard Redford Bennett) i 5 c. plava (Sir Charles Tupper).

KINA

1) —. VI. 1955. — Za 50 godišnjicu kineskog Crv. krsta: 8 c. zelena i crvena (radnik i milosrdna sestra). — Ovo je prva marka s pro-

menjenom valutom; ovih 8 c. odgovaraju ranijoj vrednosti od 800 D.

2) 25. VII. 1955. — Za desetogodišnjicu kinesko-sovjetskog ugovora o prijateljstvu: 8 c. kestenjasta (Staljin i Mao-Ce-Tung) i 20 c. maslinasta (ruski tehničar i kineski radnik).

3) 28. VIII. 1955. — Izdate su 4 vrednosti sa slikama starokineskih naučnika; sve su marke iste vrednosti 8 c. Na markama su slike: astronom Chang Henka (78—139), matematičara Tsu Chung Chiha (421—500), matematičara Chang Sui (683—727) i farmakologa Li Cchi-Chena (1518—1593).

KIPAR

1. VIII. 1955. — Nova serija maraka za redovnu poštu, s raznim slikama i sa slikom kraljice Jelisavete u medaljonu, u novoj moneti: 2 m. Sepija (roščići), 3 m. ljubičasta (grožde), 5 m. nerandžasta (pomorandže), 10 m. maslinasta i crvenkasta (rudnik bakra), 15 m. crno-plava i maslinasta (šume u Trodosu), 20 m. plava i smeđe-žuta (Afroditina plaža), 25 m. zeleno-plava (stari novac iz Pafosa), 30 m. karminasta i crna (luka Kirenije), 35 m. zelena i nerandžasta (berba u Mesaoriji), 40 m. smeđa i maslinasta (pristanište u Famagusti), 50 m. smeđa i tirkizna (zamak Sv. Ilarion), 100 m. zelena i jorgovanasto-ružičasta (slano jezero u Larnaki i sultanova tekija), 250 m. jorgovanasta i ljubičasto-siva (vizantiska crkva u Kanakariji), 500 m. jorgovanasta i zelena (stare medalje) i 1 F. zelena i žuto-nerandžasta (heraldički medaljoni).

KOLUMBIJA

1) —. —. 1955. — O 300 godišnjici koledža Notr-dam de Rozario u Bogoti izdati blokovi sastavljeni od 4 marke ranijih izdanja: a) za redovnu poštu od 5 c. žuta i crna, 10 c. zelena, 15 c. ljubičasto-siva i 20 c. plava i crna; — b) za vazdušnu poštu: 15 c. cinober i crna, 20 c. jorgovanasta, 25 c. sepija i 50 c. zeleno-žuta i crna.

2) —. —. 1955. — U čast vojske izdati blokovi: a) za redovnu poštu: 5 c. plava (otadžbina, mir i pravda), 10 c. crvena (borci sa Koreje), 15 c. zelena (kolumbiska flota) i 20 c. slezasta (kolumbiska flota); — b) za vazdušnu poštu: 15 c. ružičasto-jorgovanasta (otadžbina, mir i pravda), 20 c. maslinasta (borci sa Koreje), 25 c. sivo-crna (kolumbiska flota) i 50 c. zeleno-plava (kolumbiska flota).

3) —. —. 1955. — O 300 godišnjici sv. Petra Klavera izdati blokovi: a) za redovnu poštu od 5 c. zelena i crna (svečev manastir i ćelija u Kartageni); — b) za vazdušnu poštu: 15 c. smeđa (katedrala u Kartageni).

4) —. X. 1955. — O 50 godišnjici međunarodnog rotarijanstva: a) za redovnu poštu: 5 c. plava; — b) za vazdušnu poštu: 10 c. karminasta; obe sa Bolivarovom kućom u Bogoti.

KONGO BELG.

26. VII. 1955. — Za V međunarodni kongres za turizam u Africi, koji je održan u Elizabetvilu od 26. VII. do 4. VIII., izdate su 2 marke od 6.50 Fr. ultramarin sa istim slikama, samo s natpisima na jednoj na francuskom, a na drugoj na flamandskom jeziku.

KOREJA JUŽNA

1) 15. VIII. 1955. — Za desetogodišnjicu oslobođenja: 40 hw. zelena i 100 hw. crvena, — obe s istom slikom — kapijom nezavisnosti, iskidanim lancem i razvijenom korejskom zastavom.

2) —. —. 1955. — U korist pošumljavanja: 10 hw. zelena i 19 hw. zelena.

KUBA

1) —. —. 1955. — Dve vrednosti iz serija maraka za vazdušnu poštu iz 1953 godine u promenjenim bojama: 2 p. plava i zeleno-maslinasta (mesto ranije zelene i smeđe) i 5 p. ružičasta i zeleno-maslinasta (mesto ranije plave i smeđe-jorgovanaste).

2) 12. X. 1955. — Za međunarodnu filatelištičku izložbu „CUPEX“ u Havani, sa slikama iz avijacije: 8 c. biplan braće Wright, 12 c. Lindenbergov „Spirit of St.-Louis“, 24 c. dirizabl „Graf Zepelin“, 30 p. četvoromotor tipa „Constellation“ i 50 p. avion s mlaznim pogonom „Conwair“.

KUVAJT

— . 1955. — Nove engleske marke visokih vrednosti sa slikama zamkova i kraljice Jelisavete, s pretiskom imena „KUWAIT“ i novih vrednosti: 2 Rs. na 2/6, 5 Rs. na 5 Š. i 10 Rs. na 10 Š.

LAOS

28. X. 1955. — Serija maraka za vazдушnu poštu „Ramayana“ s religioznim maskama: 2 k. smaragdna i plavo-crna (Ravana), 4 k. opekasta, cinober i smeđe-crvena (Hanouman), 5 k. ružičasta, karminasta, žuta i mrka (Ninh Lath), 10 k. crna, smeđa i nerandžasta (Sila i Rama), 20 k. ljubičasta, zelena i žuto-maslinasta (Lucy s jednim Ravaninim drugom) i 30 k. ultramarin, crna i crvena (Rama).

LIBAN

1) —. VIII. 1955. — Jedna vrednost za redovnu poštu: 2.50 P. ljubičasta (libanski kedar).

2) —. —. 1955. Marke za turističku godinu, štampane u dve boje, s osnovnom bojom otvoreno-plavom: 2.50 P. purpurna, 12.50 P. ultramarin, 25 P. sivo-plava i 35 P. tamno-zelena. Slika na svim markama ista: jedan veseli putnik.

3) —. —. 1955. — Jedan blok sa 4 marke izdate za turističku godinu, nezupčan, s natpisima na arapskom i francuskom „REPUBLIQUE LIBANAISE / ANNÉE /TOURISTIQUE / LIBAN 1955“ i s oznakom prodajne cene 150 P.

4) —. X. 1955. — Izdanje za redovnu poštu: 7.50 P. žuta i karminasta, 10 P. crvena i zeleno-žuta, 12.50 P. bleđo-plava i ultramarin, 25 P.

sa slikom dve dunje: 65 P. zelena i žuta, 100 P. žuto-zelena i nerandžasta i 200 P. zelena i crveno-nerandžasta.

6) —. —. 1955. — Porto marke: 1 P. smeđe-žuta, 2 P. zeleno-žuta, 3 P. zelena, 5 P. opekasta, 10 P. sivo-maslinasta, 15 P. ultramarin i 20 P. ljubičasta.

LIBERIJA

1) 28. IX. 1955. — Sa raznim cvećem iz Liberije: a) za redovnu poštu: 6 c. zelena, nerandžasta i žuta, 7 c. zelena, žuta i crvena, 8 c. zelena, plava i ružičasta, 9 c. zelena, žuto-zelena i persimmon; — b) za vazдушnu poštu: 20 c. zelena, purpurna i žuta i 25 c. zelena, nerandžasto-crvena i žuta.

2) 24. X. 1955. — Za desetogodišnjicu povelje Udruženih Naroda: 10 c. crvena i plava (grb UN), 15 c. purpurna i crna (generalna skupština), 25 c. smeđa i zelena (potpisivanje povelje) i 50 c. zelena i nerandžasta (jedna strana povelje UN).

LIBIJA

1) 1. VIII. 1955. — Za arapski poštanski kongres marke izrađene od libijskih spomen maraka za Arapski poštanski savez s pretiskom na arapskom jeziku, koji znači „Arapski poštanski savez 15 mart 1955“: 5 m. smeđe-nerandžasta, 10 m. svetlo-zelena i 80 m. jorgovanasta.

2) —. IX. 1955. — Nova serija maraka za redovnu poštu od 2, 3, 4, 5, 10, 18, 20, 30, 35, 40, 50, 100, 200, 500 i 1000 Mills sa slikama grbova tri države, koje sačinjavaju Libiju, i to: za Tripolitaniju sa maslinaovom grančicom, za Kirenajku s klasom žita i za Fezan s urmom; iznad grbova je kraljevska kruna.

LUKSEMBURG

1) 1. IX. 1955. — Za nacionalnu zanatsku izložbu u Luksemburgu — Limperbergu: 2 Fr. plava i smeđa (stilizovana prestava zanatlije s alatom).

ružičasta i ultramarin, 50 P. plava i zeleno-maslinasta i 100 P. crvena i smeđe-jorgovanasta. Sve marke su sa slikom globa ispred neke stare kolonade.

5) —. X. 1955. — Serija maraka za vazдушnu poštu: a) sa slikom dve pomorandže: 5 P. zelena i žuta, 10 P. tamno-zelena i nerandžasta, 15 P. zelena i nerandžasta, 20 P. bronzano-zelena i žuta; — b) sa slikom grozda: 25 P. ultramarin i ljubičasto-plava, 35 P. zelena i ljubičasto-crvena i 50 P. ljubičasta i okerasta; — c)

2) 1. IX. 1955. — Zo početak službe u televiziji u Luksemburgu: 2.50 Fr. smeđe-karminasta (Dudelange).

3) 24. X. 1955. — Za desetogodišnjicu povelje Udruženih Nacija: 80 c. mrka i škrljasto-siva (otvorena povelja s tekstom „Mi, narodi Udruženih Nacija, zaključili smo da ujedinitimo svoje snage“), 2 Fr. opekasta i tamno-smeđa („sigurnost“ i amblem UN, tri devojčice u igri), 4 Fr. škrljasto-plava i opekasta („pravda“, grb UN i terazije), 9 Fr. tamno-smeđa i plavo-ze-

lena („pomoć“, grb UN, jedan traktor i jedan čovek s pijukom).

4) 5. XII. 1955. — Serija dobrotvornih maraka „CARITAS“ sa doplatkom, sa motivima sve-tonikoljskim, božićnim i bogojavljenkim: 25+5 c. crveno-smeđa (darovi o sv. Nikoli), 80+20 c. zeleno-crna i siva (božićni motiv), 1.20 Fr.+30 c. sivo-maslinasta i maslinasto-žuta (bogojavljen-ski = sv. tri kralja motivi), 2 Fr.+25 c. tamno-smeđa i smeđa (sv. nikoljski), 4 Fr.+50 c. plavo-zelena, svetla i tamna, 7+3.45 Fr. smeđe-ljubičasta i jorgovanasta (bogojavljenki).

MAĐARSKA

1) 3. IX. 1955. — Drugi deo maraka za propagandu profesionalne delatnosti: 8 f. smeđe-žuta (povrtar), 10 f. zeleno-plava (ribar), 70 f. maslinasta (kravar), 1.70 Ft. ljubičasta (svinjar), 2.60 Ft. nerandžasta (žena na traktoru) i 3 Ft. tamno-zelena (odgajivač konja).

2) 5. X. 1955. — Povodom 20 godišnjeg jubileja mađarske industrije aluminijuma i istovremeno održanog kongresa industrije lakih metala izdata je jedna marka za vazдушnu poštu od 5 Ft., otštampana na tankim listićima od aluminijuma, u plavoj boji, sa slikom marke od 5 Ft. iz serije maraka za vazдушnu poštu iz 1950 godine.

3) 9. X. 1955. — Prigodna serija maraka za „Dan marke“ sa slikom mađarskog kompozitora, Bele Bartok, čijoj se desetogodišnjici smrti ovom prilikom izdaju spomen marke: a) za redovnu poštu: 60 f. smeđe-žuta; — b) za vazдушnu poštu: 1 Ft. zeleno-plava s priveskicom od 5 Ft., na kome je slika jednog klavira i preko njega jednog buketa ruža, i bez priveska: 1 Ft. plava i 1 Ft. sepija.

MAROKO FR.

10. VIII. 1955. — Novo izdanje maraka za redovne potrebe: a) za redovnu poštu: sa slikom kapije Bab-el-Mrisa u Salu: 50 c. smeđe-žuta, 1 Fr. plava, 2 Fr. jorgovanasto-ružičasta i 3 Fr. škrljasta; sa slikom kapije Bab-el-Korfa u Fezu: 5 Fr. nerandžasta, 6 Fr. smaragdna i 8 Fr. žuto-smeđa; sa slikom minareta u Rabatu: 10 Fr. sepija, 12 Fr. zeleno-plava i 15 Fr. karminasta; sa slikom Mahakme u Kazablanki: 18 Fr. tamno-zelena i 20 Fr. karminasto-smeđa; sa slikom tvrđave na moru u Safi: 25 Fr. ultramarin-plava; sa slikom Menara u Marakešu: 30 Fr. smaragdna; sa slikom portugalske cisterne u Mazaganu: 50 Fr. sepija; sa slikom vrta Oudaya u Rabatu: 75 Fr. zeleno-plava; — b) za vazдушnu poštu: 100 Fr. ljubičasta (selo u Anti-Atlasu), 200 Fr. ružičasta (ušće Bou Regrega) i 500 Fr. plavo-zelena (Ksar-es-Souk).

MAROKO BRIT.

— . 1955. — Nove marke Vel. Britanije visokih vrednosti sa slikama zamkova i kraljice Jelisavete, s pretiskom TANGIER, bez promene vrednosti: 2/6 Š. smeđa, 5 Š. crvena i 10 Š. plava.

MAROKO ŠP.

8. XI. 1955. — Za 30 godišnjicu dolaska na presto kalifa izdata je jedna serija od 10 maraka: 15, 25, 30, 70, 80 c., 1, 1.80, 3, 5 i 15 P.

MONTSERAT

1. IV. 1955. — Drugi deo serije maraka za redovnu poštu sa slikom kraljice Jelisavete II: 4 c. ružičasta (branje paradajza), 5 c. slezasta (crkva sv. Antonija), 6 c. smeđa (grb kolonije), 8 c. ultramarin (Šomišanje pamuka), 12 c. smeđe-crvena i plava (kao 5 c.), 24 c. zelena i karminasta (kao 4 c.), 60 c. karminasta i crna (kao 8 c.), 1.20 D. ultramarin i zeleno-žuta (pamuk), 2.40 D. zelena i crna (vladina palata) i 4.80 D. ljubičasta i crna (kao 6 c.).

NEMAČKA IST.

1) 10. VIII. 1955. — Promena boje kod vrednosti iz serije u tečaju: 1.20 M. žalfijasto-zelena (namesto ranije maslinasto-zelene).

2) 3. IX. 1955. — Za desetogodišnjicu agrarne reforme: 5 pf. zeleno-crna (rektifikacija katastra), 10 pf. plava (izgradnja jednog novog seoskog gazdinstva) i 20 pf. smeđe-crvena (ekipa žetelica).

3) — X. 1955. — Službene marke s izmenjenim crtežom (kvadrant od šestara sad prelazi na desnu stranu; osnova u medaljonu je sada šrafirana; nove marke izradene u tipografiji, — dok je kod ranijeg izdanja prelazio kvadrant šestara njegov levi krak, osnova je bila

jednostavna; marke su bile izradene u heliografiji). Nove vrednosti: 5 pf. zelena, 10 pf. smaragdna, 12 pf. plava, 15 pf. ljubičasto-crna, 25 pf. zelena, 30 pf. zelena, 40 pf. karminasta, 50 pf. jorgovanasto-ružičasta i 70 pf. tamno-smeđa.

4) — X. 1955. — Dve vrednosti iz serije petogodišnjeg plana: 15 pf. ljubičasto-siva (metalurgist) i 70 pf. tamno-smeđa (mir i porodica).

5) 10. X. 1955. — O desetogodišnjici solidarnosti naroda izdata je jedna marka od 10 pf. sivo-plava sa slikom obe polovine zemljine kugle, a ispred njih jedan čovek sa žrtvenikom izdignutim iznad glave, a iznad toga natpis „10 JAHRE VOLKSSOLIDARITÄT“.

6) 29. X. 1955. — Serija istorijskih građevinskih spomenika u Ist. Nemačkoj: 5 pf. svetlo-smeđa (katedrala u Magdeburgu), 10 pf. zelena (opera u Berlinu), 15 pf. plavo-ljubičasta (stari gradski dom u Lajpcigu), 20 pf. crvena (stari gradski dom u Berlinu), 30 pf. crveno-smeđa (katedrala u Erfurtu) i 40 pf. plava (tvrđava u Drezdi).

7) — XI. 1955. — Spomen serija za 60 godišnjicu smrti Fr. Engelska: 5 pf. plavo-zelena i otvoreno-smeđa (prva internacionala 1864), 10 pf. ljubičasto-plava i žuta (Marks i Engels pri redigovanju Komun. manifesta), 15 pf. zelena

2) 17. X. 1955. — Za uspomenu na sednice Saveznog veća održane u Berlinu (17—22. X.) izdate su 2 marke sa slikom saveznog orla, koji na grudima ima štitić s grbom Berlina (medved): 10 pf. crvena, žuta i crna, s crnom ozna-

i smeđa (Engels kao redaktor lista „Neue Rheinische Zeitung“), 20 pf. smeđe-karminasta i žuta (portret), 30 pf. nerandžasto-smeđa i plava (portret) i 70 pf. sivo-maslinasta i crvena (borba na barikadama 1848 g.).

kom vrednosti i 20 pf. crvena, žuta i crna, sa crvenom oznakom vrednosti.

3) 27. X. 1955. — Za „Dan marke“: 25+10 pf. smeđa, žuta, plava i crvena sa slikom pruskog postiljona iz 1760 godine.

NEMAČKA ZAP.

1) 5. X. 1955. — Za zapadno-evropsku konferenciju za izradu redova vožnje na železnicama: 20 pf. crvena i crna sa crtežom jednog signala na slobodnu vožnju preko šematskog crteža železničkih pruga, s prigodnim natpisom „Europäische Fahrplankonferenz 1955“.

2) 22. X. 1955. — O 150 godišnjici rođenja Adalberta Štiftera, slikara i pisca: 10 pf. zelena (Štifterov spomenik na Plakenštajnskom jezeru u Češkoj šumi).

3) 24. X. 1955. Za Dan Ujedinjenih Nacija: 10 pf. zelena i crvena (amblem UN) i s natpisom „TAG DER VEREINTEN NATIONEN“.

NEMAČKA ZAP. BERLIN

1) 17. IX. 1955. — Povodom berlinskog festivala, a za spomen nedavno umrlog nemačkog dirigenta Vilhelma Furtvenglera: 40 pf. ljubičasto-plava sa Furtvenglerovom slikom.

NIKARAGUA

30. VIII. 1955. — Za 50 godišnjicu rotarijanstva: a) za redovnu poštu: 15 c. nerandžasta (rotarijanske lozinke), 20 c. rezeda (prijateljski stisak ruku), 35 c. jorgovanasto-ružičasta (zastave Nikarague i rotarijanska), 40 c. ružičasta (karta sveta i krilati rotarijanski točak) i 90 c. siva (Paul P. Harris, osnivač rotarijanstva); — b) za vazдушnu poštu: 1 c. cinober (kao 90 c.), 2 c. plava (kao 20 c.), 3 c. plavo-zelena (kao 40 c.), 4 c. jorgovanasta (kao 15 c.), 5 c. svetlo-smeđa (kao 35 c.), 25 c. tirkizna (kao 35 c.), 30 c. smeđe-ljubičasta (kao 15 c.), 45 c. crveno-ljubičasta (kao 10 c.), 50 c. smaragdna (kao 20 c.), 1 C. ljubičasto-plava (kao 90 c.); — c) dva bloka veličine 26×36, na kojima su 5 vrednosti za redovnu poštu i 5 najviših vrednosti za vazдушnu poštu.

NOVA GVINEJA HOL.

— —. 1955. — Tri marke sa slikom rajske ptice, izdane prošle godine, sa crvenim pretiskom jednog krstića i doplatka za Crv. krst: „+5 c.“ na 5 c. smeđe-jorgovanasta i žuta, „+10 c.“ na 10 c. plava i smeđe-crvena, „+10 c.“ na 15 c. smeđe-jorgovanasta i žuta.

NOVA KALDONIJA

21. XI. 1955. — Dopunske vrednosti serija u tečaju: a) za redovnu poštu: 2.50 Fr. plava, zelena i crna (zvonici Notre-Dame), 3 Fr. ljubičasto-smeđa i plavičasto-crna (kao prethodna), 9 Fr. ultramarin i plava (kafa); — b) za vazдушnu poštu: 14 Fr. tamno-smeđa i plava (transporter rude nikla).

NORVEŠKA

1) —. IX. 1955. — Dopunska vrednost serije u tečaju sa slikom kralja Hakona VII: 40 ö. ljubičasta.

2) —č X. 1955. — Službene marke s oznakom „OFF. SAK.“, drugi deo: 5 ö. jorgovanastoružičasta, 30 ö. crvena i 40 ö. ljubičasta.

3) 1. XII. 1955. — Dalja vrednost iz serije u tečaju, sa slikom kralja Hakona VII: 90 ö. žuta.

NOVI SELAND

3. X. 1955. — Ovogodišnje izdanje za zdravlje dece, s istom slikom na svim markama, — glava deteta okružena cvećem: 1 $\frac{1}{2}$ +1 $\frac{1}{2}$ d. tamno-smeđa/smeđe-zlatna, 2+1 d. skerletna/zelena i 3+1 d. tamno-smeđa/crvena.

OKEANIJA

26. IX. 1955. — Nove marke: a) za redovnu poštu: 9 Fr. mrka, ljubičasta, crna i crvena (urođenička devojka iz Bora-Bora); — b) za vazдушnu poštu: 13 Fr. plava i tamno-zelena (vrh Bahía u Bora-Bora).

PAKISTAN

1) 14. VIII. 1955. — Serija prigodnih maraka za 8 godinu nezavisnosti, na kojima je prikazan napredak u pakistanskoj industriji: 2 $\frac{1}{2}$ a. crvena (fabrika papira u Karnapauli u Ist. Bengal), 6 a. svetlo-plava (fabrika tekstila u Zap. Pakistanu), 8 a. ljubičasta (fabrika jute u Ist. Pakistanu) i 12 a. jorgovanasto-crvena i nerandžasta (gasne instalacije).

2) 14. VIII. 1955. — Službena marka od 8 a. iz serije pod 1) s pretiskom „SERVICE“.

3) 24. X. 1955. — Za desetogodišnjicu povelje UN izdate su dve marke sa pretiskom: 1 $\frac{1}{2}$ a. (iz serije za Dan nezavisnosti 1954 g. mauzolej cara Jehangir u Lahoru) i 12 a. (iz serije nezavisnosti 1955 g. gasna fabrika u Sui).

PANAMA

— —. 1955. — O stogodišnjici teritorije Coclé: 10 c. purpurna (zemljop. karta te oblasti sa slikom Victora de la Guardia u Ayala i Miguela Chiarina).

PARAGUAI

— V. 1955. — Za 25 godišnjicu posvećenja Augustina Rodrigeza, prvog biskupa Villarice: a) za redovnu poštu: 5 c. okerasta (zvonik misije Sv. Trojice), 20 c. žuto-smeđa (akvadukt iste misije), 50 c. smeđe-granatna (osnova crkve Sv. Marije), 2.50 G. maslinasta (zvonik crkve Santa Rosa), 5 G. sepija (kolonada misije sv. Kozme), 15 G. zelena (Hristova crkva) i 25 G. zelena (niša misije sv. Trojice); — b) za vazдушnu poštu: 2 G. tirkizna (kao 5 c.), 3 G. maslinasta (kao 20 c.), 4 G. zelena (kao 50 c.), 6 G. sepija (kao 2.50 G.), 10 G. ružičasta (kao 5 G.), 20 G. žuto-maslinasta (kao 15 G.), 30 G. mutno-zelena (kao 25 G.) i 50 G. tirkizna (sakristija misije sv. trojice).

POLJSKA

1) — VI. 1955. — Varšavski spomenici: 5 gr. zelena/zelenkasta (spomenik Sirene), 10 gr. ljubičasta/limunasta (spomenik Dzierzynski).

2) 13. VII. 1955. — Za V svetski festival omladine i studenata u Varšavi, zupčane i nezupčane marke: 25 gr. smeđe-jorgovanasta i žuta

(cveće dan i noć), 40 gr. plava i crna (dom kulture u Varšavi), 45 gr. granatna i žuta (kao 25 gr.), 60 gr. okerasta i crna (kao 40 gr.), 60 gr. plava i ultramarin (simbol. sirena Varšave) i 1 Zl. plava i ljubičasto-crna (kao 60 gr.).

3) 21. VII. 1955. — Za poljski nacionalni praznik izdate marke sa slikom Palate kulture u Varšavi: 60 gr. siva, 75 gr. zelena i 75 gr. smeđa.

4) 27. VII. 1955. — Za II međunarodne sportske igre izdate su marke zupčane i nezupčane: 20 gr. sepija (boksovanje), 40 gr. granatna (bacanje čekića), 60 gr. mlečno-plava (stadion), 1 Zl. nerandžasta (back-bol), 1.35 Zl. ljubičasta (veslanje) i 1.55 Zl. (plivanje).

5) 3. VIII. 1955. — Za međunarodnu fiatalističku izložbu u Varšavi izdata su dva bloka nezupčana: 1+1 Zl. smeđe-ljubičasta i žuta sa slikom tri cveta dan i noć, 2+1 Zl. plava i svetlo-plava sa slikom varšavskog gradskog grba.

6) 22. IX. 1955. — O desetogodišnjici povraćaja zapadnih teritorija Poljskoj: 25 gr. rezeda (medicinska akademija u Šetinu), 40 gr. opekasta (katedrala u Breslavi), 60 gr. plavo-ljubičasta (gradski dom u Zelenoj Gori) i 95 gr. sivo-crna (gradski dom u Opoltu).

7) 30. IX. 1955. — Za 50 godišnjicu revolucije od 1905 godine, sa slikom povorke sa zastavom: 40 gr. sepija i 60 gr. opekasta.

8) 10. X. 1955. — O stogodišnjici smrti pesnika Mickijevića: 20 gr. smeđa (Adam Mickijević — 1798—1855), 40 gr. nerandžasta i sepija (maska umrlog Mickijevića) i 95 gr. crvena i sepija (Mickijevićeva statua).

PORTUGALIJA

16. IX. 1955. — Za stogodišnjicu portugalskog telegrafa izdate su 3 marke sa slikom telegrafskog stuba iz 1855 godine: 1 E. crvena i žuta, 3.30 E. plava i sivo-zelena i 3.50 E. zelena i žućkasta.

RUMUNIJA

1) 1. VII. 1955. — Muzeji Bukurešta: 20 b. ružičasta (muzej Teodor Aman), 55 b. smeđa (Lenjinov i Staljinov muzej), 1.20 L. crna (muzej narodnih umetnosti), 1.75 L. zeleno-siva (muzej lepih veština), 2.55 L. lilasta (muzej Simu).

2) 7. VII. 1955. — Za svetski kongres majki u Lozani: 55 b. ultramarin (majka s detetom na ramenu).

3) 15. VII. 1955. — Propaganda za pionire o petoj godišnjici otvaranja pionirskog doma: 10 b. ljubičasto-plava (dva pionira), 20 b. zelena (dve pionirke i jedan pionir pri razgledanju bilja) i 55 b. ružičasto-jorgovanasta (dom pionira).

4) 6. VIII. 1955. — Za evropski ženski šampionat u veslanju: 55-b. zeleno-maslinasta i 1 L. plava.

5) 5. IX. 1955. — Nova serija maraka sa slikama pisaca iz prvog vremena rumunske književnosti: 55 b. ultramarin (Dimitri Cântemir — 1673—1723), 55 b. siva (mitropolit Dosoftei), 55 b. smeđe-maslinasta (Anton Pann — 1794—1854), 55 b. ljubičasta (Constantin Cantacusino, 1650—1716) i 55 b. jorgovanasta (Enachita Vacarescu — 1740—1799).

6) 11. IX. 1955. — Povodom evropskog stre-
ljačkog takmičenja na strelištu Tunari kod Bu-
kurešta: 1 L. smeđa sa slikom jednog strelca
s ppištoljem, a u pozadini vidi se meta.

7) 13. IX. 1955. — Za Dan vatrogasaca: 55 b.
crvena (izlazak vatrogasaca u punoj opremi na
automobilu, a u pozadini se vide fabrike, koje
stoje pod nadzorom vatrogasaca).

8) — X. 1955. — Za desetogodišnjicu svetske
sindikalne federacije: 55 b. sivo-maslinasta (obe
hemisfere s prigodnim natpisima) i 1 L. ultra-
marin (povorka s razvijenom zastavom).

S. A. D.

1) 18. IX. 1955. — Za 200 godišnjicu tvrđave
Ticonderoga: 3 c. sepija (plan tvrđave i arti-
ljerija).

2) 21. IX. 1955. — Iz serije maraka za redov-
nu poštu: 30 c. sa slikom generala Roberta
Edwarda Lee.

3) 24. IX. 1955. — Iz serije maraka za redov-
nu poštu: 40 c. smeđa (John Marshall).

4) 7. X. 1955. — Iz serije maraka sa slikama
pretsednika: 1 D. purpurna (Patrick Henry —
1736—1799).

5) 20. X. 1955. — Iz serije maraka za redov-
nu poštu sa slikama pretsednika: ½ c. neran-
džasta (B. Franclin — 1706—1790).

6) 17. XI. 1955. — Iz serije maraka sa sli-
kama pretsednika: 6 c. crvena (Theodor Roose-
velt).

SARAVAK

1. VI. 1955. — Prva vrednost nove serije ma-
raka za redovnu poštu sa slikom Jelisavete II
u okviru sa maraka iz 1934 godine: 30 c. lju-
bičasta i crvena.

SARSKA OBLAST

26. X. 1955. — Za plebiscit izradene su od
maraka iz redovnog izdanja u tečaju, tri mar-
ke s crnim pretiskom u 2 reda „VOLKSBE-
FRAGUNG 1955“: 15 Fr. crvena, 18 Fr. smeđe-
jorgovanasta i 30 Fr. plava.

SINGAPUR

4. IX. 1955. — Serija maraka za redovnu po-
štu s raznim motivima i sa slikom kraljice
Jelisavete u medaljonu: 1 c. sivo-crna (kineski
sampan), 2 c. nerandžasta (malajska kolek), 4
c. crveno-smeđa (kineski twakow), 5 c. jor-
govanasto-crvena (sloop Pombok), 6 c. sivo-
plava (jedrilica iz Trenganua), 8 c. zelena (ce-
lebeski palari), 10 c. jorgovanasto-ružičasta
(Tongkong), 12 c. karminasta (trgovački brod iz
Nulama), 20 c. plava (dvokatarka „Albatros“
s Kokosovih ostrva), 25 c. jorgovanasto-ružič-
asta i crveno-nerandžasta (avion), 30 c. jorgo-
vanasto-ružičasta i crvena (brod cisterna za pe-
troleum), 50 c. plava i crna (putnički brod), 1
D. plava i jorgovanasto-smeđa (statua osnivača
Singapura Stamforda Rafflesa), 2 D. zelena i
cinober (rivijera Singapura) i 5 D. crvena, žuta
i sivo-crna (grb kolonije).

2) 1. IX. 1955. — Za međunarodni sajam u Da-
masku izdate su 4 marke za vazdušnu poštu sa
doplatkom: 25+5 P. sivo-crna (glavni ulaz u
sajmište), 35+5 P. plava (kombinovana slika:
u sredini u medaljonu metalni radnik, sa stra-
ne neka fabrika i rad na njivi), 40+10 P. cr-
vena (kao na 35+5 P.), 70+10 P. plavo-zelena
(pogled na paviljone na sajmu). Na svim mar-
kama u desnom gornjem uglu je amblem sajma.

3) — X. 1955. — Za Međunarodni dan dece
izdate 2 marke za vazdušnu poštu sa slikom
žene koja visoko drži dete i s prigodnim nat-
pisom: 25 P. plava i 50 P. jorgovanasta.

SOMALIJA IT.

24. IX. 1955. — Za II sajam u Mogadisku: a)
za redovnu poštu: 0.25 So. smeđa (urođenica za
razbojem), 0.30 So. zelena (krd volova na po-
jilu); — b) za vazdušnu poštu: 0.45 So. smeđa
i nerandžasta (karavan na odmoru), 1.20 So.
plava i crveno-smeđa (urođenici pri zahvatanju
vode na bunaru).

S. S. S. R.

1) 26. V. 1955. — Za vazdušnu poštu za re-
dovne potrebe: 1 R. bleđo-ružičasta, zelena i
sivo-crna (ušće Dona), 2 R. plava i 2 R. smeđa
(zemaljski kugla i avion).

2) 31. V. 1955. — Za 25 godišnjicu smrti pe-
snika V. V. Majakovskog, s njegovim portretom
i jednim stihom iz njegove pesme: 40 k. siva,
crvena i ružičasta.

3) 1. VI. 1955. — Za poljoprivrednu izložbu
u Moskvi izdata serija od 16 maraka, štam-
panih u više boja, sa slikama izložbenih pavi-
ljona 16 republika sovjetske unije; sve su iste
vrednosti — 40 kop.: Rusije, Belorusije, Tadži-
kistana, Kirgizistana, Uzbekistana, Moldavije,
Armenije, Ukrajine, Georgije, Kazakstana,
Turkmenistana, Azerbejdžana, Letonije, Litve,
Karelije i Estonije.

4) 9. VI. 1955. — Za 200 godišnjicu univerzi-
teta Lomonosov u Moskvi: 40 k. ultramarin,
plava, žuta, zelena i smeđa (univerzitet i Lo-
monosovljeva slika u ovalu) i 1 R. plava, žuta
i smeđa (slika univerziteta).

5) 5. VII. 1955. — Za stogodišnjicu rođenja
kompozitora A. K. Ljadova: 40 k. crna, smeđe-
žuta i smeđe-crvena (slika A. K. Ljadova).

SURINAM

19. IX. 1955. — Za sajam u Paramaribu: 5 c.
plava (sa simbol. slikom i oznakom godine
„1955“).

TURSKA

1) 28. VIII. 1955. — Povodom XVIII međuna-
rodnog kongresa za vojnu medicinu: 20 k. jor-
govanasto-crvena (poljska ambulanta) i 30 k.
zelena i žuto-zelena (vojna bolnica u Gluhane
u Ankari).

SIRIJA

1) 26. VIII. 1955. — Za kongres emigranata iz-
date 2 marke za vazdušnu poštu: 5 P. mutno-
ružičasta (povorka iseljenika s razvijenom za-
stavom, az iznad nje avion) i 15 P. plava
(spomenik s avionom).

2) 30. VIII. 1955. — Za međunarodni vojnički
šampionat u nogometu: 15 k. plava (utakmica),
20 k. crvena (insignije turskih nogometaša) i
1 L. zelena (druga kombinacija insignacija).

3) 10. IX. 1955. — Za stogodišnjicu turskih
telekomunikacija: 15 k. smeđe-maslinasta (Mor-

zeov aparat), 20 k. crvena (radiotelegrafski stub), 45 K. otvoreno-smeđa (kao 15 k.) i 60 k. ultramarin (kao 20 k.).

4) 12. IX. 1955. — Za X skupštinu guvernera Međunarodne banke: 15 k. žuta (filozofski fakultet), 20 k. karminasta (univerzitet), 60 k. jorgovanasta (hotel Milton) i 1 L. plava (Leandrova kula).

5) —. —. 1955. — Prigodna serija za Međunarodnu uniju bolničkih sestara: 10 k. smeđa, crvena i crna (milosrdnica), 15 k. zelena i crna, 100 k. plava i crvena (amblem Udruženih Naroda između dve žene, a iza njih razvijene zastave crvenog krsta i crvenog polumeseca).

6) 15. IX. 1955. — Za X međunarodni kongres vizantiskih istraživača, održan u Stambulu: 15 k. zelena (stari vizantiski vodovod), 20 k. nerandžasta (mošeja sultana Ahmeta i obelisk na Hipodromu), 30 k. smeđa (Aja-Sofija) i 75 k. plava (plan Vizanta iz 1422 godine).

7) 22. X. 1955. — Za X međunarodni kongres za puteve: 20 k. ljubičasta (kongresni amblem), 30 k. zelena (kiosk Chalet) i 55 k. plava (most).

8) 22. X. 1955. — Povodom popisa stanovništva izdate 4 marke sa simboličnom slikom porasta turskog stanovništva od 1927 do 1955 g., a iza toga u zaleđu zemljopisna karta Turske: 15 k. crvena i siva, 20 k. crvena i ljubičasta, 30 k. crvena i plava i 60 k. crvena i zelena.

TUNIS

1) 17. X. 1955. — Za 3 međunarodni sajam u Tunisu izdate su prve tri vrednosti: 5 Fr. cinober (vezilje), 15 Fr. zelena (keramičari) i 20 Fr. ljubičasta (prodavci jasmína).

2) 29. X. 1955. — Dalje 3 vrednosti za 3 međunarodni sajam, koje sačinjavaju s vrednostima pod 1) istu seriju: 12 Fr. plava (tip 5 Fr.), 18 Fr. crvena (tip 15 Fr.) i 30 Fr. smeđa (tip 20 Fr.).

O. U. N.

1) 24. X. 1955. — Za desetogodišnjicu povelje U. N.: 3 c. kestenjasta, 4 c. zelena i 8 c. tamnosiva, — sve sa slikama otvorene knjige i preko nje prve reči iz povelje; u okviru „desetogodišnjica na 5 jezika“.

2) 9. XII. 1955. — Za „Dan čovekovih prava“ izdate dve marke s istom slikom H. Woyty-Wimmera, sa zapaljenom lučom slobode; u krugu oko plamena na pet jezika ispisano „Prava čoveka“, a ispod slike datum „10. XII. 1948—55“: 3 c. plava i 8 c. zelena.

FINSKA

1) 26. IX. 1955. — Serija maraka za borbu protiv tuberkuloze za 1955 godinu, sa doplatkom u korist Crv. krsta, sa slikama raznih riba: 10+2 Mk. plava (grgeč), 15+3 Mk. smeđe-crvena (štuka) i 25+5 Mk. zelena (semga).

2) 24. X. 1955. — Za Crv. krst izdate 3 marke s doplatkom, sa slikama ličnosti iz rata 1808 — 1809, iz Runeberške pesme: 10+2 Mk. plava, 15+3 Mk. smeđe-crvena i 25+5 Mk. zelena.

3) 1. XI. 1955. — Za 50 godišnjicu osnivanja grada Lahti: 25 Mk. gradski dom u Hahti.

4) 24. XI. 1955. — Dobrotvorne marke s doplatkom za Crv. krst: 10+2 Mk. smeđe-crvena i 25+5 Mk. zelena, — sa slikama prizora iz oslobodilačke borbe Finaca.

FILIPINI

20. X. 1955. — Serija spomen maraka u čast filipinskih heroja u vazduhu, sa slikom Joze Gozara, koji je 14. XII. 1941 napao na tri japanske mašine i jednu oborio; pored njegove slike je i njegov lovački aparat, jedan Boeing P 26 iz 1932 godine. Izdate vrednosti: 20 c. purpurna i 50 c. plavo-zelena.

FORMOZA

1) —. VII. 1955. — Provizorne marke izradene od maraka iz 1950 godine s plavim pretiskom novih vrednosti kineskim pismom: 0.10 na 20 c. zeleno-žuta i 0.10 na 80 c. ružičasta.

2) —. IX. 1955. — Provizorne vrednosti izradene od ranijih izdanja maraka iz 1950 godine, s karminastim pretiskom novih vrednosti: 0.20 plava, 0.20 crveno-nerandžasta i 0.20 smeđe-jorgovanasta.

HAITI

1) —. VII. 1955. — U čast osnivača Haitija Jean-Jacques Dessalines-a izdate su marke s njegovim likom: a) za redovnu poštu: 10 c. crna i crvenkasta; — b) za vazдушnu poštu: 20 c. crna i siva i 50 c. crna i plava.

2) 1. VIII. 1955. — U čast predsednika Paula Magloire izdate su marke sa spomenikom vojsci u Gonaïves i sa predsednikovom slikom u ovalu: a) za redovnu poštu: 10 c. plava i crna i 10 c. ružičasta i crna; — b) za vazдушnu poštu: 1.50 C. zelena i crna i 1.50 C. siva i crna.

FRANCUSKA

1) 17. X. 1955. — „Turistička serija“: 6 Fr. crvena (predeo iz okoline Bordoá), 8 Fr. plava (Marselj), 10 Fr. plava (Nica), 12 Fr. sivo-plava i smeđa (most Valentré), 18 Fr. crvena i plava (Uzerche), 20 Fr. tamno i svetlo ljubičasta (Mont

Pelé na Martiniku), 25 Fr. tamno i svetlo smeđa (zidine tvrđave Brouage).

2) 11. XI. 1955. — O stogodišnjici smrti pesnika Gerarda de Nerval izdata je jedna marka od 12 Fr. crvena i smeđa, s pesnikovom slikom.

3) 19. XI. 1955. — Poslednji grbovi: 50 c. žuta, crvena, crvena, zelena (Comté de Foix), 70 c. crvena, plava, žuta (Marche), 80 c. mrka, žuta, crvena (Roussillon), 1 Fr. plava, crvena, žuta (Comtat Venaissin).

2) 20. X. 1955. — Znameniti ljudi u svetu: 30 h. crvena (Andersen, danski književnik), 40 h. plava (Šiler, nemački pesnik), 60 h. karmijnasta (A. Mickijević, poljski književnik) i 75 h. sivo-zelena (V. Vitman, amer. pisac).

HOLANDIJA

14. XI. 1955. — Serija dobrotvornih maraka sa doplatkom za pomoć dece: sa slikama dece, remek dela holandskih i flamskih slikara: 2+3 c. tamno i svetlo zelena (Willem van Lon, slika Dircka Santvoorta), 5+3 c. crvena (dečak, slika Jacoba A. Backera), 7+5 c. smeđa (devojčica od nepoznatog flamanskog slikara), 10+5 c. plava (Philips Huygens od Adriaana Happemana) i 25+8 c. ljubičasta (Constantin Huygens od A. Happemana).

ŠPANIJA

1) 6. IX. 1955. — Nova vrednost za vazдушnu poštu: 50 P. ljubičasto-crna (Leonardo Torres Quevedo, matematičar, inženjer i pronalazač).
2) 12. X. 1955. — Za „Dan maraka” izdate su tri marke s likom Ignacija Lojole; ta je serija u vezi sa 400 godišnjicom njegove smrti: 25 c. ljubičasta, 60 c. mutno-žuta i 80 c. zeleno-plava.

ŠVAJCARSKA

1) 24. X. 1955. Jedna marka „10 godina U N” od 40 c. plava i okerasta sa slikom zem. kugle ovenčene grančicama lovorike, i amblema U N s godinama „1945—1955”.

ČEHOSLOVAČKA

1) 6. X. 1955. — Za „Dan čehoslovačke armije 1955”: 30 h. smeđe-jorgovanasta (vojnici na dopustu) i 60 h. sivo-zelena (saradnja avijacije i blindiranih oruđa).

2) 24. X. 1955. — Službene marke: 5 rp. siva, 10 rp. zelena, 40 rp. plava, sa slikom amblema U N s lovorovim vencem; 20 rp. crvena, 60 rp. smeđa i 2 Fr. purpurna, sa slikom krilate osobe iz palate U. N.

ОГЛАСИ

ЦЕНЕ ОГЛАСА:

Цела страна	10.000.—	дин.
Пола стране	6.000.—	дин.
Четвртина стране	3.500.—	дин.
Осмина стране	2.000.—	дин.
Шеснаестина стр.	1.000.—	дин.

ANONCES:

1/1 page	US \$	30.—
1/2 page	US \$	15.—
1/4 page	US \$	10.—
1/8 page	US \$	6.—
1/16 page	US \$	3.—

RAZMENA:

Tražim 150 maraka Balkanskih zemalja; dajem 150 maraka Belgije — Skandinavije.

DEULNEVILLE
K 21 Avenue de Dixmude
Brasschaat — Polygone
Belgique

Želim razmenu maraka sa jačim jugoslovenskim filatelistom.

FENTIŠEK NOVY
Kollárova ul. 1309
PÍSEK, ČSR

Tražim avionske serije nerabljene i rabljene svih zemalja.

GEORG ROGULJA
NOVI SAD
Ul. Jugoslovenske Armije 98

ПЛАТИТЕ ОДМАХ ДУЖНУ ПРЕТПЛАТУ!

Tražim Austriju, čiste serije: Dichter, Mahler, FIS I., FIS II., „WIPA“-blok, Dollfus 10 Sch., Winterhilfe 1953., Landschaften.

VLADIMIR LAHMAN
SPLIT
Vlade Bagata 23

Vršim pretplatu za list PACIFIC STAMP AND HOBBY CLUB, Hollywood USA.

Pretplata za godinu dana iznosi Din. 450.—. Pretplatu i upite slati na adresu Tihomir Delja, Terazije 35/V, Beograd.

„BISON EXCHANGE CLUB“
U S A

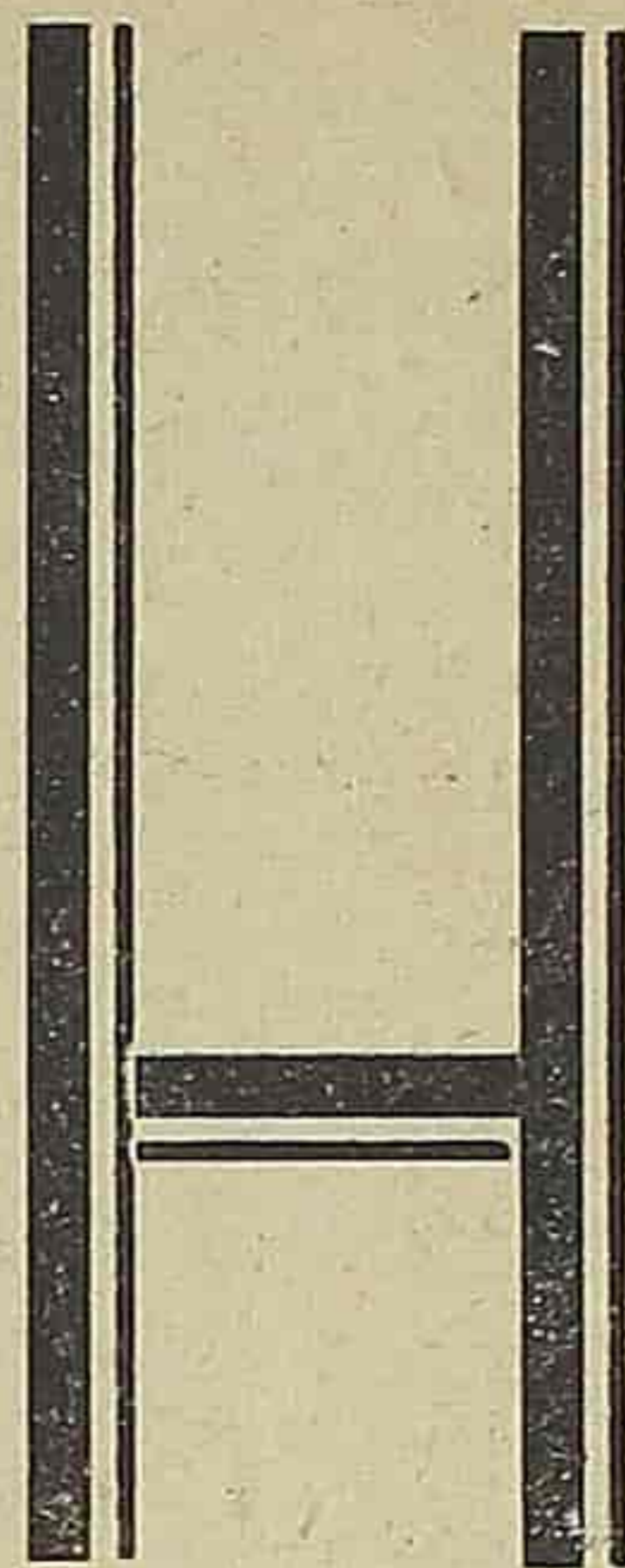
godišnja pretplata 600.— din.
pristupnice, informacije daje

Dimitrije Janičijević
Beograd
Vojislava Ilića 32

Kupujem pretilatelistička pisma Srbije

Dimitrije Janičijević
Beograd
Vojislava Ilića 32

*Svojim čitaocima i saradnicima
želimo
Pretnu Novu 1956 godinu*

HDROTRANSPORT

PREDUZEĆE ZA REČNI SAOBRAĆAJ

vrši prevoz građevnog materijala
na plovnim rekama i kanalima

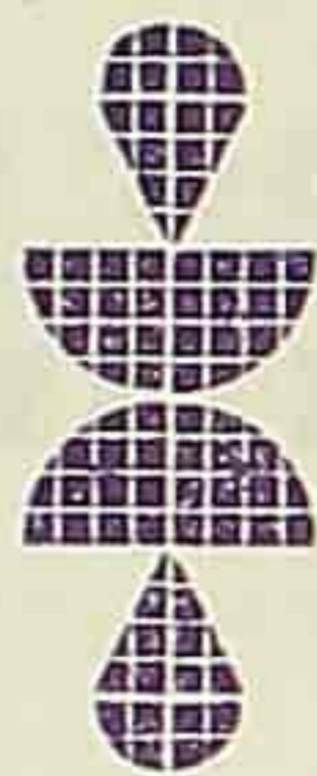
U kamenolomima Krčedin i Batina
vadi kamen za obalo-utvrdu

U brodarskim radionicama u Bez-
danu i Novom Sadu izrađuje nove
deregije, drvarice, skele, ribarske
čamce, tikvare, šleparske čamce i
druga plovila od drveta, te vrši
generalne popravke teretnjaka i
tegljača

Sedište preduzeća Hidrotransport
je u Novom Sadu, u ulici Narodnih
Heroja br. 19, telefon 38-11

Štamparsko-litografski Zavod

Novi Sad

NARODNIH HEROJA ULICA BR. 5

Telefoni: direktor 22-78, tehnički rukovodilac 30-08, računovodstvo: 38-25, cinkografija: 23-48, pogon tipo-štampe: 32-42

ŠTAMPA:

prospekte, plakate, slikovnice, knjige, etikete, vignete, pisma, složive kutije, reklamnu hartiju, kao i svu drugu papirnu ambalažu.

RASPOLAŽE SA:

ofset-štamptom, tipo-štamptom, anilin štamptom, uređajem za izradu pregovanih etiketa, cinkografijom knjigoveznicom i kartonažom.

Grafika

Međunarodni Novosadski sajam

POLJOPRIVREDE I INDUSTRIJE

NOVI SAD

15 — 23 SEPTEMBRA 1956

Specijalizovan i jedinstven Sajam ove vrste u zemlji i na jugoistoku Evrope

**Foire Internationale de Novi Sad
d'agriculture et d'industrie**

Novi Sad - Yougoslavie * 15-23 IX 1956

Foire unique et spécialisée de ce genre du pays et du Sud-Est de l'Europe

International Fair of agriculture and industry

Novi Sad - Yugoslavia * 15 - 23 IX 1956

The only Special-Fair of this kind in the country and in the
South-East of Europe

Representative for Great Britain: AUGER & TURNER GROUP Ltd.,
LONDON W. 1. 40 GERRARD STREET

**Internationale Landwirtschafts-und
Industriemesse in Novi Sad**

Novi Sad - Jugoslawien * 15 - 23 IX 1956

Einziges Fachmesse dieser Art im Lande im Südosten Europas

General-Repräsentanz für Deutschland und Österreich:
KONTOR FÜR WERBUNG UND WIRTSCHAFT ERNST
BLAUSS, MÜNCHEN 13, HOHENZOLLERNSTR. 61 TEL. 371 333

NOVOSADSKI SAJAM, Novi Sad, Hajduk Veljkova broj 11